

Titel:

Brug af ejendomsdata i bolighandel

- **Analyse af datakvalitet og mål i DIADEM**

Tema:

Arealforvaltning og planlægning

Projektperiode:

1. februar 2010 – 24. september 2010

Projektforfatter:

Christian Kampmann

Vejleder:

Line Træholt Hvingel

Bivejleder:

Bent Hulegaard Jensen

Oplagstal: 4

Sideantal:

Bilagsantal: 1

Afsluttet den 24. september 2010

**Aalborg Universitet
Landinspektøruddannelsen
Institut for samfundsudvikling og planlægning
Land Management, 10. semester**

Fibigerstræde 11
9220 Aalborg Øst
Tlf. 96 35 83 41
www.lsn.aau.dk

Dette speciale omhandler brugen af ejendomsdata i bolighandel.

I specialets indledning undersøges, hvorledes den nuværende situation er for brugen af ejendomsdata i bolighandel. Foranalysen har til formål at besvare en del af specialets undren om hvorvidt der er et overblik og sammenhæng i den offentlige digitale forvaltning.

Problemformuleringen tager udgangspunkt i datakvaliteten for ejendomsoplysninger der indgår i DIADEM og hvorvidt en kvalitetsdeklaration lever op til målene for DIADEM.

I problemløsningen redegøres der for datakvaliteten og vurderes hvorvidt de enkelte datasæt opfylder målene i DIADEM. OIO-EA metoden benyttes indirekte gennem hele specialet og behandles i bilag til rapporten.

Specialet konkluderer, at de nuværende mål for DIADEM, ikke kan opfyldes med den eksisterende datakvalitet. Hvis målsætningerne modificeres kan forslag til at forbedre DIADEM øge chancerne for et succesfuldt it-projekt.

Rapportens indhold er frit tilgængeligt, men offentliggørelse (med kildeangivelse) må kun ske efter aftale med forfatter

Abstract

This master thesis deals with the use of information about property when trading real estate. The objective of the project is to determine if a new government it-solution (DIADEM) will meet the goals in the planning of the it-solution.

The introductory chapter examines how the current situation is for the use of property data in real estate trading. Preliminary analysis seeks to answer one part of the thesis, which is about whether there is an overview and consistency in the government considering digital management.

The problem solving is based on data quality of information about property included in DIADEM and whether a quality declaration meets the objectives of the planning.

Each set of data is assessed and the analysis will conclude whether each set of data meets the objectives of the planning. The "OIO EA" method is used indirectly throughout the master thesis and discussed in an appendix to the report.

The master thesis concludes that current goals of DIADEM, can not be met with the existing data quality. If the objectives can be modified proposals to improve DIADEM will increase the chances of a successful it-solution.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.0 Indledning	6
1.1 Forord	6
1.2 Den nuværende situation for ejendomsdata ved køb og salg af ejendomme	8
1.3 Præsentation af DIADEM og dette speciale	10
2.0 Rapportopbygning	12
3.0 Undren	14
4.0 Foranalyse	17
4.1 Beskrivelse af foranalysen	17
4.2 Overordnede strategier, redegørelser og handlingsplaner	17
4.3 Projekter	27
4.4 Aktører	34
4.5 Opsamling	36
5.0 Problemformulering	38
6.0 Problemløsning	41
6.1 Beskrivelse af problemløsningen	41
6.2 Rapport og handlingsplan for DIADEM	41
6.3 Præsentation af projektplanen for DIADEM	42
6.4 Ejendomsdata i forhold til infrastrukturmodellen	46
7.0 Kvalitetsdeklaration	48
7.1-7.18 Redegørelse, analyse og vurdering af ejendomsoplysninger	48
8.0 Sammenfatning af problemløsning	87
9.0 Konklusion	92
10.0 Bilag A – Metode til besvarelse af problemformuleringen	96

1. Indledning

1.1 Forord

Offentlige it-projekter der ender som skandaler eller med væsentlige mangler er i dag et velkendt fænomen (Arbejdsgruppen vedrørende bedre statslige it-projekter, 2010). Litteratur og medier har i de seneste mange år kritiseret offentlige it-projekter fordi digitaliseringen ikke medfører en bedre, billigere og mere demokratisk forvaltning.

Vi er endog nået det punkt i udviklingen, hvor højtstående chefer i det offentlige kritiserer brugskvaliteten på projekter, de selv er med til at skabe. Lars Frelle-Petersen, som er digitaliseringschef i Finansministeriet, melder ud, at det er væsentligt, at prioritere brugskvaliteten i kommende it-projekter (Rasmus Karkov, 2010). Dette tydeliggøres eksempelvis i følgende udtalelse:

”Vi er for dårlige til at vurdere, hvilke ændringer et nyt it-system medfører i organisationen. Vi skal være bedre til at stoppe op og spørge, hvordan folk egentlig vil bruge det her system,” siger Lars Frelle-Petersen.

Dette projekt kan forhåbentligt medvirke til at skabe et indblik i den digitale forvaltning inden for ejendomsområdet og kvaliteten af den kommende service DIADEM. Dette indblik synes væsentligt i en tid, hvor der er stort fokus på at realisere (de potentielle) fordele ved digital forvaltning for at imødekomme borgernes og politikernes ønsker om bedre service til færre penge.

Denne rapport er udarbejdet af Christian Kampmann på landinspektøruddannelsens 4. semester på kandidatspecialiseringen Land Management ved Institut for Samfundsudvikling og Planlægning ved Aalborg Universitet.

Rapporten henvender sig til vejleder, censor og andre, der kan have interesse i emnet som rapporten berører.

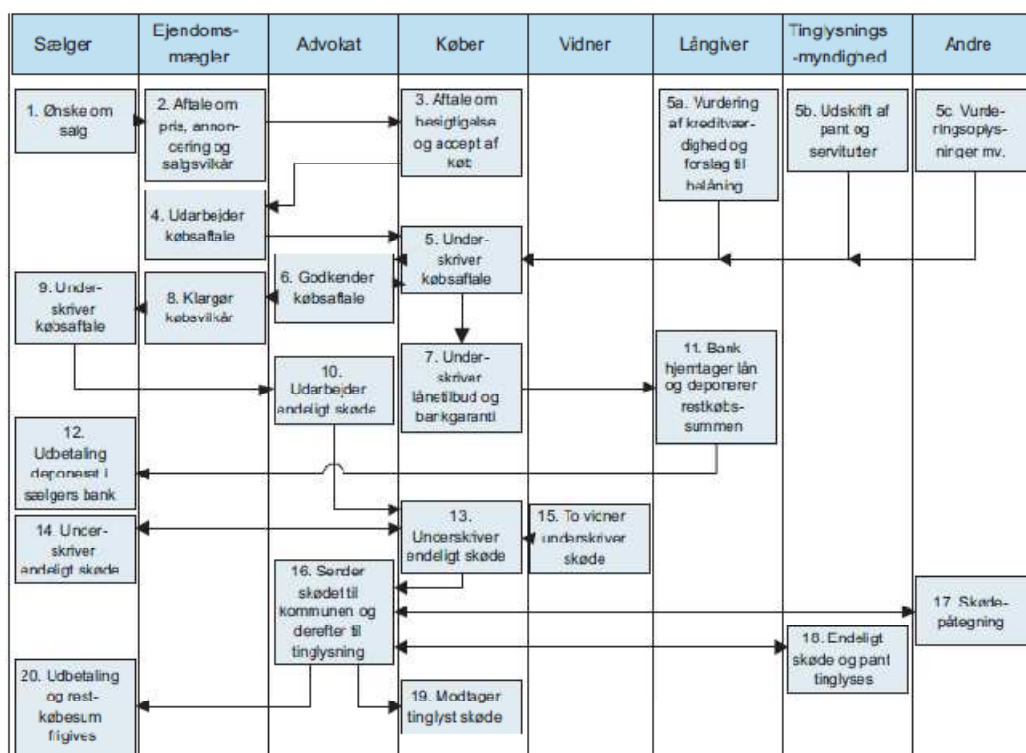
Litteraturhenvisninger er angivet efter APA-metoden, eks. ved bøger (Lars Bodum, 1999)

Citater angives med kursiv i citationstegn med efterfølgende kildehenvisning.

Figurer er angivet med fortløbende numre.

1.2 Den nuværende situation for ejendomsdata ved køb og salg af ejendomme

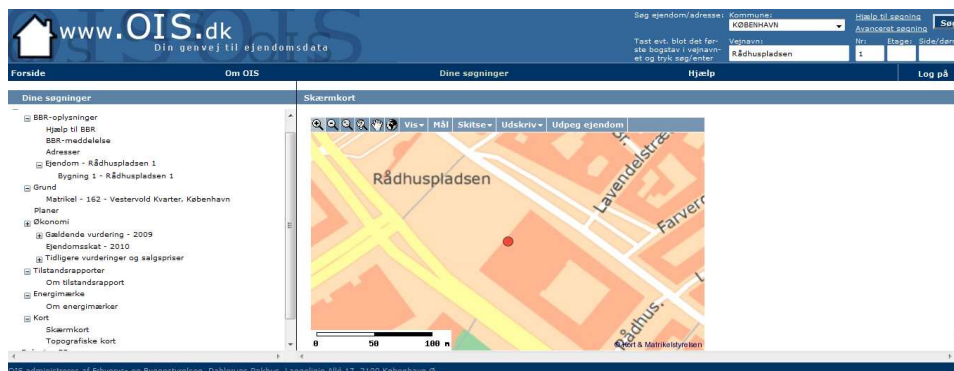
Dette afsnit har til formål at redegøre for hvorledes dataindsamling i dag foregår i forbindelse ved køb og salg af ejendomme. Dette er væsentligt for at forstå hvilken påvirkninger DIADEM medfører og hvilken merværdi denne service indeholder. I dag handles de fleste ejendomme gennem ejendomsmæglere og processen er illustreret på figur 1.

Figur 1 viser den eksisterende proces for køb og salg af ejendomme, hvor dataindsamling fylder relativt lidt. (Et samarbejde mellem faginstitutioner og universiteter i Norden, 2006)

I figur 1 ses hele processen for køb og salg af ejendomme fra sælgers ønske om salg af sin ejendom til skødet er tinglyst for køberen af ejendommen. De væsentligste ejendomsinformationer er umiddelbart de oplysninger der har den væsentligste betydning for lånemuligheder, hvilket primært er tinglysningsoplysninger om pant og servitutter, samt vurderingsoplysninger. I dag kan de fleste ejendomsoplysninger hentes gennem forskellige services på nettet, hvor OIS er den service den indeholder langt de fleste

ejendomsinformationer, der kan tilgås gratis med digital signatur. Et billede af brugerfladen på OIS ses i figur 2

Figur 2 viser et udklip af OIS, hvor en lang række ejendomsoplysninger kan tilgås øjeblikkeligt med digital signatur (nogle oplysninger kan tilgås uden). OIS er i dag en af de nemmeste måder at indhente ejendomsdata.

Gennem OIS kan der tilgås en lang række af de informationer der kan være væsentlige i forbindelse med køb og salg af ejendomme på få minutter. Det er ejendomsoplysninger fra mange forskellig registre såsom bygnings- og boligregistret, matrikelregistret, statens salgs- og vurderingsregister og PlansystemDK. Der ud over er der de ejendomsoplysninger der skal indhentes ved den enkelte kommune gennem en forespørgsel om ejendomsdata, der ikke er tilgængelige gennem OIS. Disse oplysninger kaldes også det grønne ejendomsoplysningsskema og dette tager kommunen ca. 2 uger at behandle. Det vil sige at for at få alle relevante ejendomsoplysninger i forbindelse med køb og salg kan det tage 2 uger. Der dog ingen regel uden undtagelser og implementeringen af e-tinglysning har medført forsinkelser, da primært nyudstykkede ejendomme ikke kunne tinglyses inden for få dage, men i stedet har taget op mod 5 måneder. Dette behandles dog senere i dette speciale. "As-is" situationen er således at mens en stor mængde ejendomsoplysninger er tilgængelige øjeblikkeligt gennem OIS, er der en restmængde af ejendomsoplysninger, der kræver manuelle arbejdsgange i kommunen, der tager ca. 2 uger. Disse manuelle sags gange er i dag dyre for især kommunerne og på baggrund af DIADEM's businesscase anslås alene håndtering, udfyldelse og fakturering af ejendomsoplysningsskemaet i dag at koste 58,4 millioner kroner om året. Dette

er lønudgifter der ifølge business casen for DIADEM vil forsvinde, når DIADEM er implementeret. (Erhvervs- og Byggestyrelsen & COWI A/S, 2008)

1.3 Præsentation af DIADEM og dette speciale

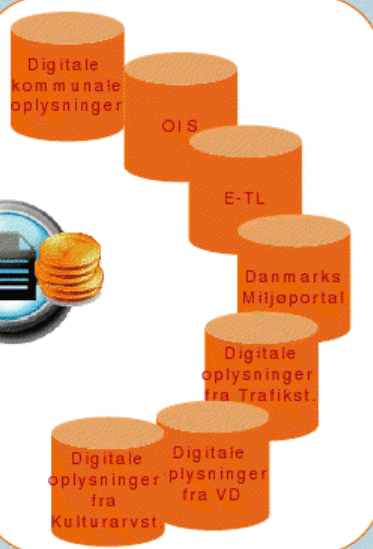
Dette projekt tager udgangspunkt i regeringens ønske fra 2005 om en samlet, digital boligportal, som er et af initiativerne i Økonomi- og Erhvervsministeriets publikation "Bedre og billigere bolighandel" (Økonomi- og Erhvervsministeriet, 2005). Dette initiativ skal betragtes som en del af den overordnede strategi til at effektivisere den offentlige forvaltning; styrke samarbejdet og servicen gennem digital forvaltning. Dette fremgår også af bl.a. "Hvidbog om IT-arkitektur" og "Strategi for digitalisering af den offentlige forvaltning 2007-2010" (Ministeriet for Videnskab, 2003; Regeringen, 2007). Initiativet omhandlende en digital boligportal har siden 2005 udviklet sit indhold og er blevet til projektet DIADEM (Digital adgang til oplysninger i forbindelse med ejendomsandel). Specialet indeholder en foranalyse af udvalgte strategier og projekter inden for digital forvaltning på ejendomsområdet med henblik på at skabe et overblik over den digitale forvaltningsscene, i hvis lys DIADEM bør ses.

Specialets kerne er en analyse af processer, organisationen og data i DIADEM. Analysen vil have fokus på, hvorvidt den benyttede data til DIADEM's selvbetjeningsløsning opfylder kravene til DIADEM i form af DIADEM's egne mål. Afslutningsvist konkluderes der på hvorvidt DIADEM kan opfylde egne mål og der anbefales realistiske forbedringer. Specialet sætter dermed spørgsmålstejn ved DIADEM-løsningen's mål om at være en "one stop shopping" løsning som det er illustreret i figur 3.

DIADEM proces frem over

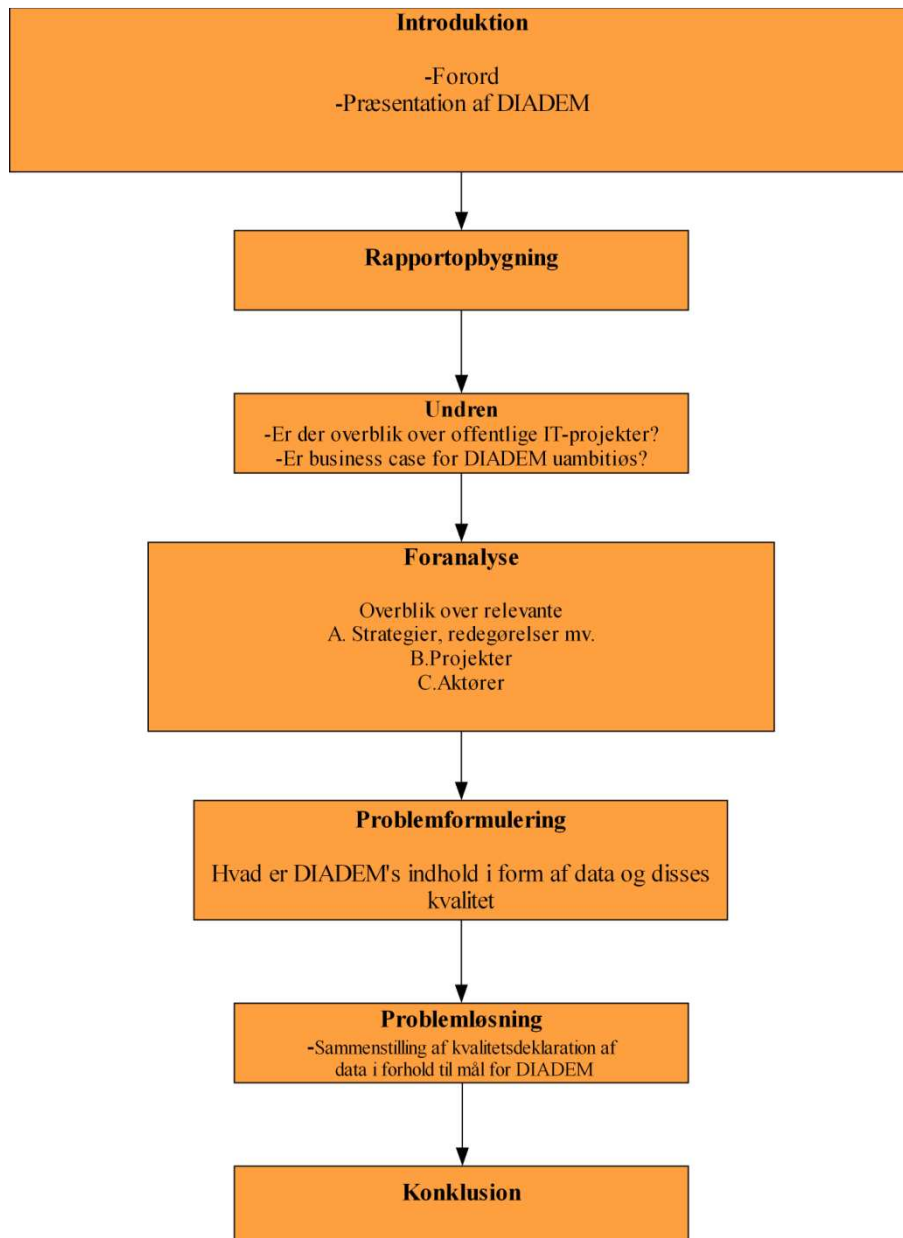
Alle ejendoms-
oplysninger –
"One stop
shopping"

I dette speciale
n "one-stop-
den nye brug af data.
ormidlingsi-

2. Rapportopbygning

I dette afsnit beskrives, hvilken rapportopbygning der anvendes i dette projekt, og hvordan den er udarbejdet. Desuden beskriver dette afsnit kort de forskellige bestanddele i projektet. Der anvendes projektmetode med henblik på at skabe en struktureret og dybdegående gennemarbejdelse af projektets problemstilling. I udarbejdelsen af hovedstrukturen er der taget hensyn til, at projektet begynder med en "usikker undren" i form af en manglende forståelse for databenyttelsen i DIADEM i forhold til de generelle mål for digital forvaltning. Rapporten er hovedsageligt udarbejdet med inspiration fra "Pixivejledning i projektmetode", "Projekt og rapport" og "Fra patos til logos" (Lars Brodersen, 2006; Helle Algreen Ussing, 1986; Leif Becker Jensen, 2005). De tre værker er benyttet forskelligt og har dermed haft forskellige funktioner i fastlæggelsen af rapportopbygningen. "Projekt og rapport" er primært blevet benyttet som opslagsværk. "Fra patos til logos" er hovedsageligt blevet benyttet til overvejelser vedrørende brug af retorik og argumentationsgrundlag. Det tredje og sidstnævnte værk, "Pixivejledning i projektmetode", er blandt andet blevet benyttet til udarbejdelsen af projektets strukturdiagram der ses i figur 4.

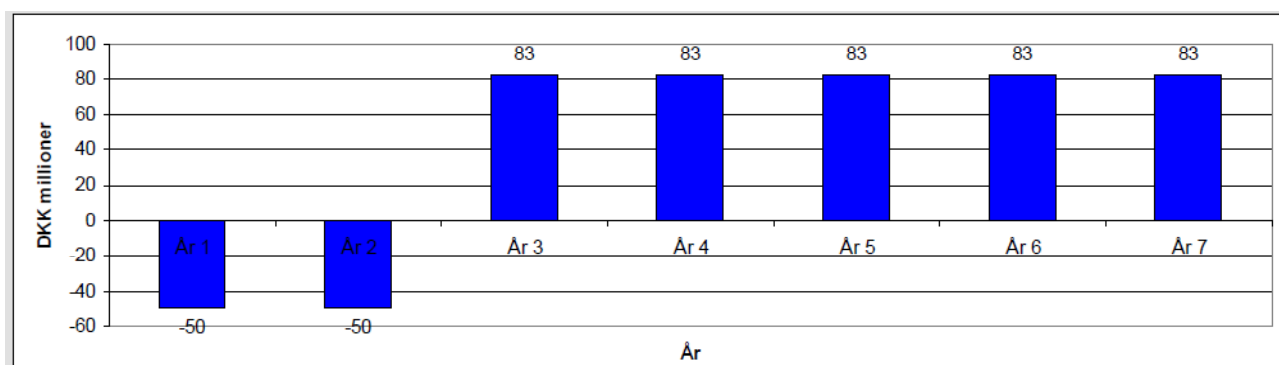

Figur 4 er strukturdiagram for specialet, der viser hvorledes rapportopbygningen tackler specialets problemstilling.

3. Undren

Den initierende undren for dette projekt tager udgangspunkt i to ting; For det første lader det til, at der er et meget stort antal strategier, redegørelser, handlingsplaner og projekter, der involverer mange myndigheder, bestyrelser, styregrupper, arbejdsgrupper mv. Det fremgår i rapporter, at der mangler professionalisering, når både aktører, projekter, organisatoriske ændringer, implementering af love og fastsættelse af ansvarssområder inden for digital forvaltning på ejendomsområdet skal gå op i en højere enhed og skabe bedre service for færre ressourcer. Derfor stilles der spørgsmålstejn ved overblikket på dette felt, hvor så mange elementer skal spille sammen.

For det andet er der en undren vedrørende den business case, der er lavet forud for den endelige projektplan for DIADEM (Erhvervs- og Byggestyrelsen & COWI A/S, 2008; Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009). I denne business case er en af de afgørende argumenter for DIADEM projektets rentabilitet en pengestrømsoversigt illustreret på figur 5

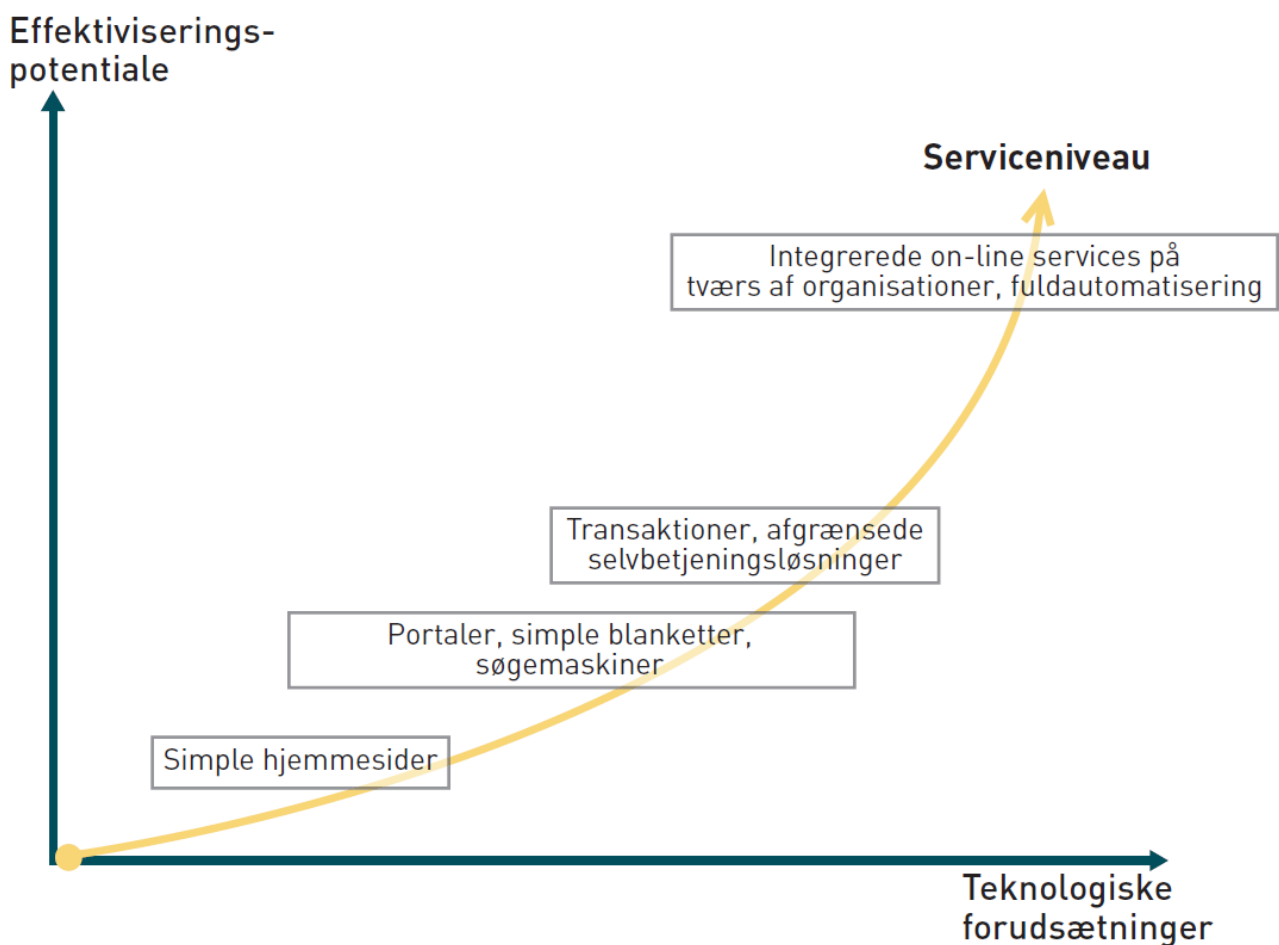
Figur 5 viser pengestrømsoversigten fra DIADEMS businesscase, der viser at DIADEM vil give økonomisk overskud efter implementeringsfasen på 2 år (Erhvervs- og Byggestyrelsen & COWI A/S, 2008)

Denne pengestrømsoversigt i business casen er et resultat af de økonomiske fordele ved DIADEM der beskrives således:

”De målbare samfundsøkonomiske gevinster beregnes i den foreslåede løsningsmodel til ca. 84 mio. kr. om året, og opnås primært ved bortfaldet af ovennævnte manuelle

processer hos kommuner og rekvirenter. Besparelsens betydelige omfang skyldes det store volumen, idet der foretages ca. 120.000 ejendomshandler om året.”

Det vil sige, at det økonomiske mål for DIADEM primært er at gøre manuelle processer elektroniske og derved opnå en økonomisk gevinst på ca. 84 millioner kr. om året. Denne business case kan tolkes som værende uambitiøs, da den umiddelbart kun indbefatter et lavt effektiviseringspotentiale – jf. figur 6 fra Hvidbog om IT-arkitektur.

Figur 6: illustrerer modningen af digital forvaltning med services for borgere og virksomheder (Ministeriet for Videnskab, 2003). På denne illustration vil DIADEM være kategoriseret som en portal, der ikke er en fuldautomatiseret løsning, med et deraf relativt lavt serviceniveau.

Ifølge Hvidbog om IT-arkitektur er det direkte utilrådeligt at tage udgangspunkt i en eksisterende forvaltningsproces og etablere it-understøttelse, som nedenstående citat understøtter:

”Når den offentlige forvaltnings udbytte af IT-understøttelse skal defineres, må det frarådes at tage udgangspunkt i de eksisterende forvaltningsprocesser. En simpel IT-understøttelse af eksisterende arbejdsgange vil ikke realisere alle de mulige fordele, fordi de eksisterende processer er udviklet i en verden med begrænsninger, som IT kan fjerne. IT-understøttelsen giver således nye muligheder for optimering af arbejdsprocesserne, så effektiviteten og kvaliteten kan hæves. Til gengæld vil det i mange tilfælde være nødvendigt at processerne omlægges, for at investeringerne i IT-understøttelse bliver rentable.” (Ministeriet for Videnskab, 2003)

Denne umiddelbare kløft mellem DIADEM’s business case og det overordnede ønske om at realisere flere fordele i digital forvaltning er anden del af dette projekts undren. For at undersøge den todelte undren nærmere vil der i foranalysen analyseres, hvad der har ført til DIADEM’s tilblivelse i form af strategier, redegørelser og relevante projekter inden for ejendomsområdet. Der er mange forandringer på dette forvaltningsområde, og derfor findes det hensigtsmæssigt at skabe en forståelse for DIADEM’s rolle i forhold til de over- og sideordnede niveauer i digital forvaltning.

4. Foranalyse

4.1 Beskrivelse af foranalysen

Formålet med dette afsnit er at give et indledende kendskab til, hvordan DIADEM-projektet er begyndt. Dette er vigtigt for at skabe forståelse for den udvikling, digital forvaltning har gennemgået frem til i dag, i forhold til den ændrede og øgede brug af ejendomsdata i nye sammenhænge end de oprindeligt tiltænkte. Dermed vil foranalysen kunne skabe mulighed for at vurdere, hvorvidt der er et overblik og sammenhæng i den offentlige digitale forvaltning.

Først beskrives de strategier, redegørelser og handlingsplaner, som har formet digital forvaltning på ejendomsområdet, og er væsentlige faktorer for DIADEM-projektets tilblivelse. Derefter analyseres de projekter, der før, sideløbende og efter har sammenhænge til DIADEM og til digital forvaltning på ejendomsområdet. Derefter opsummeres aktørerne og deres roller inden for digital forvaltning generelt og særligt i sammenhæng til DIADEM for at opnå indblik i de mange aktørers samarbejde. Til sidst vil der være en opsamling på hvorledes den digital forvaltningsscene på ejendomsområdet er i dag, hvilket vil fungere som baggrund for den efterfølgende analyse af DIADEM.

4.2 Overordnede strategier, redegørelser og handlingsplaner.

Dette afsnit har til formål at give et overblik over de strategier og redegørelser, der har ført til DIADEM-projektet. I dette afsnit analyseres samspillet mellem de forskellige strategier og redegørelser samt de elementer heri, der har haft en indflydelse på DIADEM-projektet.

4.2.1 Hvidbog om IT-arkitektur, 2003

Denne 7 år gamle publikation er udsendt af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Den er (dog) stadig væsentlig, da den beskriver både strategiske nøgleelementer og den tekniske arkitekturramme, der den dag i dag danner basis for, hvordan it-systemer indrettes og spiller sammen. Det generelle formål med hvidbogen er at give den digitale forvaltning et kvalitetsløft. De strategiske nøgleelementer

ter går blandt andet ud på, at offentlige it-systemer ikke skal udvikles for at imødekomme snævre hensyn ud fra "bedst og billigst"-princippet. "Bedst og billigst"-princippet medfører kun kortsigtede løsninger, der opfylder egne funktionelle behov, uden at det overordnede og langsigtede perspektiv prioriteres; herunder integration med andre systemer. Det frarådes desuden at tage udgangspunkt i eksisterende forvaltningsprocesser ved nye it-projekter, da en simpel it-understøttelse ikke vil realisere de mulige fordele ved en digital forvaltning. Fordelene kan opnås ved at omlægge og optimere arbejdsprocesser, så de indpasses mulighederne i en it-understøttelse. Dette vil i mange tilfælde medføre, at investeringerne i digital forvaltning bliver rentable. Endnu et nøgleelement er, at værdiskabelsen ved digital forvaltning skal identificeres. Denne værdiskabelse er ikke kun øget hastighed og produktivitet i sagsbehandlingen, men også sparet tid hos borgeren og sparede omkostninger i virksomheder, der skal medtages i et helhedssyn på værdiskabelsen i forbindelse med indførelsen af it-understøttelse (Ministeriet for Videnskab, 2003). På trods af at hvidbogen er en ældre publicering, er de strategiske elementer stadig højaktuelle. Dette kommer blandt andet til udtryk ved, at hvidbogens fokus på eksempelvis identificering af værdiskabelsen ved offentlige it-projekter er et emne, der konkretiseres i senere strategier; strategier såsom Strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010, hvor værktøjer som en business case netop skal hjælpe til at identificere værdiskabelsen.

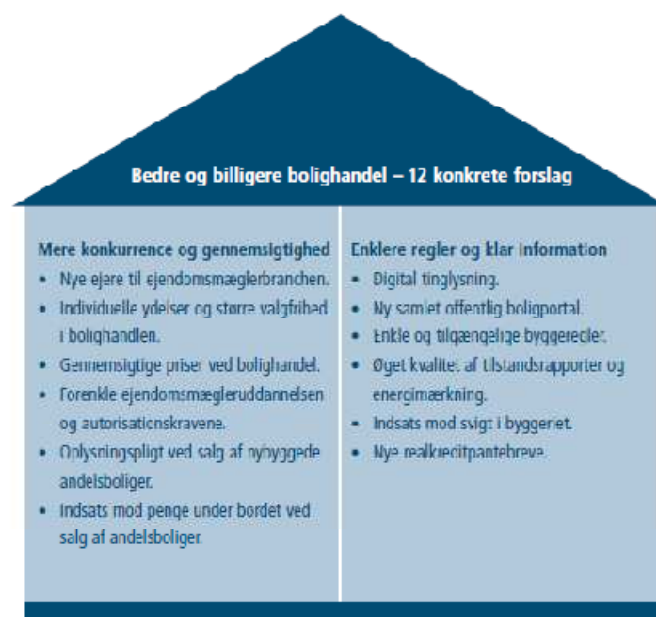
Det mest interessante ved hvidbogen i forhold til specialet er dens fastsættelse af principper, standarder og komponenter i form af en serviceorienteret arkitektur (SOA). SOA er en måde at opbygge en it-arkitektur således, at forskellige services kan udstilles, styres og sammensættes på en ensartet måde. Dette kan gøres på forskellige måder, og i hvidbogen fastsættes bl.a. XML som standardkomponent. XML er en bestemt form for beskrivelse af data. Bestemmelsen af en sådan informationsarkitektur er væsentlig for, om fremtidige services simpelt og billigt kan være kompatible med eksisterende løsninger. Fordelene ved SOA er bl.a. store besparelser ved en fælles platform, hvor dele heraf kan genbruges i services (applikationsarkitektur).

Hvidbogen kan i dag betragtes som en af de publikationer, der banede vejen for den måde, vi opfatter og debatterer digital forvaltning i dag. Der er kommet nye metoder til, og der er sket konkretiseringer af meget af indholdet, men substansen vedrørende både de strategiske nøgleelementer og de tekniske/arkitekturelle standarder og principper er i høj grad stadig aktuelle.

4.2.2 ”Bedre og billigere bolighandel, 2005”

Denne publikation er ikke en egentlig strategi, men regeringens forslag til en forbedring af boligmarkedet i Danmark. Publikationen er væsentlig, da dele af forslagene indeholder initiativer vedrørende digital forvaltning på ejendomsområdet.

”Bedre og billigere bolighandel” fra 2005 kan opfattes som DIADEM’s arnested (Økonomi- og Erhvervsministeriet, 2005). Denne publikation fremstiller 12 forslag, der har til formål at gøre det bedre og billigere at købe, sælge og eje bolig. De 12 forslag er delt op i 2 blokke, der kan ses på figur 7.

Figur 7 viser de 12 forslag regeringen i 2005 mener kan gøre bolighandel bedre og billigere (Økonomi- og Erhvervsministeriet, 2005).

Den første blok omhandler temaet "Mere konkurrence og gennemsigtighed" og indeholder initiativer, der skal gøre op med påfaldende høje salærer i ejendomsmæglerbranchen og en svag konkurrence på markedet for ejendomshandel. Denne blok er ikke direkte vedkommende i forhold til dette projekt. Den anden blok omhandler temaet "Enklere regler og klar information". Initiativerne under dette tema har til formål at gøre ejendomshandlen simplere og billigere ved bl.a. at gøre oplysningerne lettere tilgængelige og købs- og salgsprocessen mere overskuelig. I dette projekt er især initiativet om en "Ny samlet offentlig boligportal" spændende, da dette udvikler sig til at blive DIADEM-projektet, der er iværksat 5 år senere.

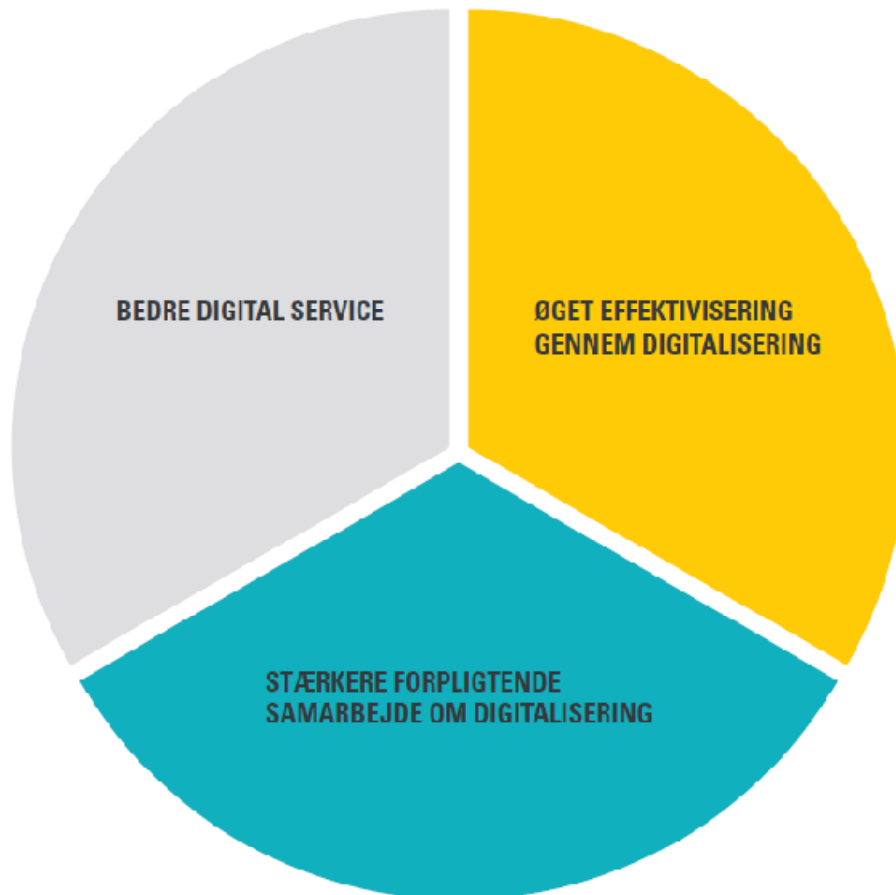
Initiativet om en "Ny samlet offentlig boligportal" har til formål at gøre det nemmere og billigere for forbrugere og professionelle at få informationer om boligen. Denne boligportal beskrives som en overbygning til det nuværende OIS og har til formål at sikre, at alle oplysninger, der er væsentlige for en bolighandel, samles et sted på internettet. Dette kræver en samlet service med udvidelse af datasamlingen, således at forskellige myndigheder ikke skal kontaktes.

Forslaget, som det står beskrevet, fokuserer på boligportalen som den naturlige indgang til ejendomsdata og på genbrug af allerede eksisterende data fra OIS samt digitalisering af en række analoge ejendomsdata, der skal gøre det simpelt at indhente ejendomsdata (Økonomi- og Erhvervsministeriet, 2005). Dette konkrete initiativ hænger godt sammen med hvidbogens ønske om en it-arkitektur, der er opbygget efter SOA principper og hvor en DIADEM-service er kompatibel med eksisterende løsninger som OIS ved hjælp af en snitflade, der sikrer gnidningsløst samspil.

4.2.3 Strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010

Denne publicering er udgivet af Regeringen, KL og Danske Regioner. Denne strategi bygger videre på to tidligere strategier for digital forvaltning og markerer et løft af ambitionsniveauet gennem forbedringer af standarder inden for digital forvaltning i

den offentlige sektor. Der er tre overordnede strategiske indsatsområder, som kan ses i fig. 8

Figur 8 viser kernen i strategien for digital forvaltning 2007-2010, hvor DIADEM blot er et blandt mange initiativer der skal sikre bedre service, øget effektivisering og stærkere samarbejde om digitalisering

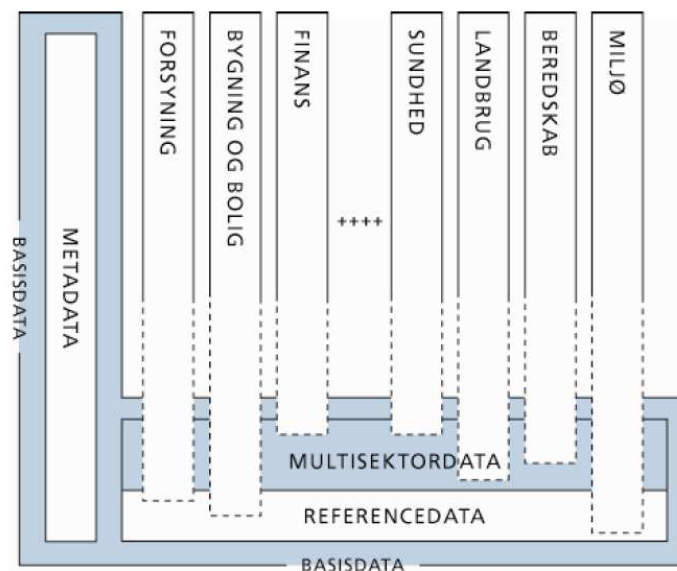
Figuren illustrerer, hvorledes bedre service, øget effektivisering og forpligtigende samarbejde set i sammenhæng er afgørende elementer til en succesfuld digital forvaltning i Danmark. I delen "Bedre digital service" er der et stort fokus på kommunikationen mellem borger/virksomhed og det offentlige, og der arbejdes med en kanalstrategi, der som udgangspunkt indeholder mulighed for kommunikation både gennem personligt møde og internet samt telefon. De mange kommunikationsformer fordyrer ofte en digitaliseringsproces, og der er derfor fokus på at gøre digital kommunikation obligatorisk på særlige områder. Kernen i den øgede effektivisering

er, at digitaliseringsprojekterne skal kvantificeres, og omkostningsreduktioner skal dokumenteres gennem bl.a. business case værktøjer. I delen om stærkere forpligtende samarbejde belyses den kompleksitet, der er i digital forvaltning i dag, når borgere, virksomheder, medarbejdere og forskellige forvaltningsprocesser skal indgå som elementer i en modulopbygget it-arkitektur. Oprettelsen af domænebestyrelser skal sikre et overblik og en placering af ansvar inden for større velafgrænsede domæneområder (Regeringen, 2007). Denne publikation bygger i høj grad videre på de tanker, der fremgik af hvidbogen og de tidligere strategier, men er opdateret i forhold til den hastige udvikling digital forvaltning er i.

4.2.4 Handlingsplan 2009 fra Domænebestyrelsen for bygninger, boliger og forsyning

Domænebestyrelserne er nævnt i strategien for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010. Denne handlingsplan er fremstillet af Domænebestyrelsen for bygninger, boliger og forsyning. En vigtig del af førnævnte strategi er at skabe et forpligtigende samarbejde på tværs af myndigheder. Det er her, domænebestyrelsen for bygninger boliger og forsyning har til opgave at lave denne handlingsplan, der skal få parterne/myndighederne til at aftale, hvem der udvikler, implementerer og finansierer de forskellige initiativer, der ligger inden for domænebestyrelsens område. Domænebestyrelsen udgør ikke en egentligt myndighed med tilhørende beføjelser og ændrer således ikke ved den eksisterende myndighedsstruktur (Domænebestyrelsen for Bygninger, 2010).

Handlingsplanen indeholder en gennemgang af infrastrukturmodellen, som kan ses i figur 9.

Forklaring til figuren:

Det er illustreret med stiplede linier i infrastrukturmodellen, at den enkelte sektor ofte vil være ansvarlig for basisdata, der er født i deres sektor. Basisdata udgør det fælles fundament for de sektorspecifikke data. Metadata står ved siden af med standardiserede informationer om, hvilke data der findes.

- Sektorspecifikke data er data, som udelukkende anvendes inden for én sektor.
- Multisektordata er data, som er vigtige for udførelsen af aktiviteter, forretningsprocesser o.lign. i flere sektorer.
- Referencedata er de grundlæggende og entydige data, som anvendes eller kan anvendes i alle sektorer. Som eksempel på referencedata kan nævnes administrative inddelinger, stednavne, matrikelnumre, BBR-bygningsnumre, vejnavne, adresser mv.
- Basisdata er det samlede begreb for metadata, multisektordata samt referencedata.
- Metadata er informationer om data.

Figur 9: viser infrastrukturmodellen for data (Domænebestyrelsen for Bygninger, 2010). Opdelingen af multisektordata og sektorspecifikke data er væsentlig opdeling, da kravene til multisektordata er højere, da brugsmulighederne er varierede. Dette er vigtigt i forbin-

Infrastrukturmodellen viser, hvorledes der skal skelnes mellem sektorspecifikke data og basisdata, der er væsentlige for flere sektorer. Denne skelnen skaber en forståelse for, hvilke data der bør benyttes på tværs af sektorer og myndigheder, og hvordan strukturen for en sådan infrastruktur kan opfattes. I dette speciale har denne opdeling en indvirkning på hvilke datasæt der kræver størst fokus, da DIADEM viderebringer både multisektordata og sektorspecifikke data. Kravene til data der skal benyttes i flere sektorer kræver et særligt fokus, da data måske benyttes i sammenhænge de oprindeligt ikke var tiltænkt. Sektorspecifikke data er derimod målret-

tet en bestemt brug i en bestemt sektor, hvilket gør kravene til sektorspecifikke data mere simple.

Handlingsplanen er delt ind i fem temaer inden for domænet. Disse fem temaer er:

- Byggeri fra vugge til grav
- Ejendomshandel
- Energivurdering af bygninger
- Ejendomsvurderingsoplysninger
- Kanalstrategier – Bygninger og boliger

DIADEM er et initiativ under temaet ejendomshandel. Dette initiativ skal selvfølgelig ses i sammenhæng med de andre temaer, hvor bl.a. energivurdering og ejendomsvurderingsoplysninger er vigtige elementer inden for ejendomshandel og de informationer, DIADEM skal levere. Boligejer.dk er en service, der allerede i dag leverer adgang til en lang række ejendomsdata på tværs af myndigheder. Boligejer.dk beskrives nærmere i afsnit 4.3.1. Det fremgår af handlingsplanen, at DIADEM's formål er at sikre digital adgang til alt datamateriale, som er relevant ved køb og salg af ejendomme. Det fremgår tydeligt, at ansvaret for projektet er placeret ved Erhvervs og Byggestyrelsen. Desuden medvirker en lang række aktører i planlægningsgruppen: Kort og Matrikelstyrelsen, KL, Domstolsstyrelsen, Universitets- og Bygningsstyrelsen, Danmarks Miljøportal samt Den Digitale Taskforce (Domænebestyrelsen for Bygninger, 2010).

Handlingsplanens formål er især at sørge for at sikre samarbejde på tværs af myndigheder samtidig med, at ansvaret for det enkelte projekt er entydigt. Dette opfylder Handlingsplanen 2009 på dette område og er medvirkende til, at flere myndigheder får indflydelse i planlægningen af DIADEM.

4.2.5 Stedet som indgang til digital forvaltning – indsatsområder 2007-2010

Denne publikation er produceret af KMS og indeholder KMS' indsatsområder i perioden 2007-2010. Den skal ses i sammenhæng med den overordnede strategi for

digital forvaltning, men er fokuseret på KMS' rolle og opgaver i forbindelse med digital forvaltning.

KMS' har særligt fokus på ejendomsområdet og stedfæstet data, således at stedet er indgangen til digital forvaltning. KMS' har den multifunktionelle matrikel som en forudsætning for, at fremtidens krav til digital forvaltning – med stedet som referencegrundlag – opfyldes. Samtidig med dette indsatsområde accepteres det også, at udvidelsen af matriklens rolle skal ske i takt med samfundets udvikling, og at omlægningen er en langsigtet proces, som løbende skal prioriteres i forhold til KMS' øvrige indsatsområder (Miljøministeriet, 2007).

Det er i høj grad et økonomisk og politisk spørgsmål om, hvorvidt kvaliteten i matriklen skal forbedres. KMS' indsatsområder signalerer i denne publikation tydeligt, at denne kvalitetsforbedring er nødvendig for at opfylde nye krav, når fremtidige services skal basere sig på matriklen som indgang til yderligere funktioner i samfundet; herunder vurdering, planlægning og arealforvaltning, byggesagsbehandling m.m. Yderligere fremhæver KMS brugen af fællesoffentlige løsninger som for eksempel FOT som fælles geografisk administrationsgrundlag. Dette indsatsområde skal især mindske omkostninger forårsaget af, at flere myndigheder overflødigt producerer ensartede standarder og datasæt (Miljøministeriet, 2007).

4.2.6 Redegørelse om den geografiske infrastruktur 2007

Denne publikation er produceret af KMS med det formål at belyse status, udvikling og perspektiver for den geografiske infrastruktur. Publikationen udspringer især af, at Danmark vedtog INSPIRE-direktivet fra EU i maj 2007. Dette direktiv omhandler opbygningen af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab. INSPIRE udspringer af miljøsektorens behov for adgang til relevante, standardiserede og kvalitetssikrede geodata. Principperne i INSPIRE omhandler især nem benyttelse af geodata fra mange forskellige kilder/myndigheder i Europa. I sammenhæng med "Strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010" kan INSPIRE ses som SOA på EU-plan inden for miljøområdet. På det nationale plan fremhæves standardisering i form af FOT, Miljøportalen, der stiller miljø og natur-

data til rådighed for borgere og myndigheder, samt det nye BBR, der indeholder åbne snitflader, således at data kan udveksles ved hjælp af SOA.

KMS udgiver samme form for publikation løbende, og i det følgende bemærkes derfor nye tiltag og ændringer i 2008 og 2009 (Miljøministeriet, 2008).

4.2.7 Redegørelse om den geografiske infrastruktur 2008

I denne publikation fra KMS følges der op på de forskellige indsatsområder. De primære milepæle, der er nået på dette tidspunkt, er:

- Lov om infrastruktur for geografisk information er vedtaget
- FOTdanmarks medlemstal er øget til 83 fra 50 primo året
- "Vis Stedet" er udviklet og implementeret i Borger.dk og Virk.dk
- Alle statslige myndigheder får fra 2009 fuld adgang til Kort & Matrikelstyrelsens geodata og tjenester
- Danmarks Højdemodel står til rådighed for alle statslige myndigheder og omkring 80 af landets kommuner

KMS redegør yderligere for, at der skal være et endnu større fokus på, at data skal flyde frit inden for staten, og at potentialet ved brug af geodata skal indfries. Dette er især vigtigt, da kravene om bedre borgerservice for færre ressourcer vokser. For at imødekomme disse krav, laves der en aftale med ikrafttrædelse pr. 1/1 2009, der sikrer, at ministerier, styrelser, folkeskoler, gymnasier og universiteter får adgang til hovedparten af KMS' data direkte via internettet. KMS redegør også for det øgede pres på kortforsyningen, der er den forretningsmæssige og tekniske ramme fra KMS, der muliggør distribution af kort og geodata på internettet. Fx indhenter Miljøportalen det kortmæssige grundlag herfra. I løbet af 2008 er der desuden fokus på at integrere FOT med det nye matrikulære system MiniMAKS, der skal gøre den matrikulære sagsbehandling fuldt ud digital. Et yderligere tiltag er ejendomsreferencen, der skal fungere som nøgle mellem de forskellige ejendomsdefinitioner i de større basisregistre. KMS har desuden ansvaret for databasen for stedfæstede

servitutter, der er et nøgleelement i E-tinglysning, der skal i drift i 2009. Angående den multifunktionelle matrikel er der nu et mindre fokus på et kvalitetsløft, men et fokus på at "multifunktionaliteten" omhandler moderniseringen af it-arkitekturen for matriklen, der muliggør nye anvendelser af det matrikulære grundlag.

I denne publikation fra 2008 ses det overordnet, at der er et stort pres, mange myndigheder og mange offentlige it-projekter på samme tid. SOA er på dette tidspunkt stadig ikke fuldt implementeret i den digitale forvaltning, og der er stadig dobbeltarbejde i form af flere lignende datasæt, der vedligeholdes sideløbende af forskellige myndigheder (Miljøministeriet, 2009).

4.2.8 Redegørelse om den geografiske infrastruktur 2009

I denne publikation fra 2009 er der redegjort for hele 10 større milepæle, der er opfyldt; herunder indførelsen af digital tinglysning, modernisering af BBR og ikrafttrædelse af statsaftalen for geodata. Denne publikation har i forhold til de tidligere redegørelser et endnu større fokus på ejendommen som indgang til information. Der er især fokus på, at matrikelkortet skal være referencegrundlaget for myndighedernes forvaltningsløsninger. Derudover bemærkes fremgangen inden for FOTdanmark, der år efter år udvides og sikrer datastandarder på tværs af kommuner og andre myndigheder. Infrastrukturmodellen er stadig i fokus som overordnet tilgang til både INSPIRE og loven om infrastruktur for geografisk information (Miljøministeriet, 2010b).

4.3 Projekter

I det følgende analyseres de væsentligste it-projekter på ejendomsområdet med henblik på at skabe overblik og sammenhæng i de mange projekter. Flere af disse er nævnt i strategierne og redegørelserne.

4.3.1 Boligejer.dk

"Boligejer.dk" er et projekt, der ligesom DIADEM afstedkommer af publikationen "Bedre og billigere bolighandel" fra 2005, og blev lanceret i 2006. Udviklingen og

driften af Boligejer.dk står Erhvervs- og Byggestyrelsen for. Boligejer.dk er en portal, der udover at give overblik og indsigt i processerne omkring bolighandel, også giver adgang til data fra OIS. Kort sagt kan boligejer.dk beskrives som en forløber til DIADEM. Boligejer.dk blev i 2009 fusioneret med OIS og giver dermed adgang til den samme mængde af data, som OIS indeholder (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2010a).

4.3.2 Digitalisering af det kommunale ejendomsoplysningsskema

Inden DIADEM blev igangsat, blev projektet kaldt: "Digitalisering af det kommunale ejendomsoplysningsskema" og blev igangsat i oktober 2006 af en arbejdsgruppe underordnet Styregruppen for Tværoffentlige Samarbejder (STS). Dette er ret væsentligt for at forstå indholdet af DIADEM senere hen. I denne fase havde Kommunernes Landsforening endnu ikke skabt mulighed for at give adgang til en række dataregistre gennem OIS.dk. Derudover var det store fokusområde at digitalisere det grønne ejendomsoplysningsskema, således det kunne tilgås som en dynamisk præudfyldt blanket indeholdt i boligejer.dk. Det vil sige en direkte overførsel af forretningsgangen i det analoge ejendomsoplysningsskema til en digital form af denne. Denne forretningsgang skinner stadig igennem i det nuværende DIADEM-projekt (Kommunernes Landsforening, 2009).

4.3.3 Business case "Digital adgang til oplysninger i forbindelse med ejendomshandel"

I "Strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010" nævnes business cases som et væsentligt værktøj i vurderingen af de ressourcebesparelser, der er ved et givet it-projekt. I 2008 udarbejdedes denne business case af COWI A/S for STS med henblik på at beregne finansieringen af DIADEM og vurdere fordelene i form af ressourcebesparelser. Denne business case forudsætter, at DIADEM sparer 80 minutters manuel sagsbehandling hos kommunen, 20 minutter hos ejendomsmæglere og 10 minutter hos advokater pr. sag. Den langt største besparelse er fraværet af den manuelle sagsbehandling hos kommunen, og denne business case forsvarer, at der ved 120.000 årlige ejendomshandler kan spares 84 millioner kroner om året ved netop fraværet af den manuelle sagsbehandling.

Udover de rent kvantitative fordele redegøres der også for de kvalitative fordele ved DIADEM, som er følgende:

- Procestiden på forespørgsler nedbringes fra ca. 14 dage til en umiddelbar besvarelse.
- Mulige besparelser hos øvrige myndigheder såsom regioner og anlægsmyndigheder.
- Mulige besparelser hos øvrige interessenter såsom landinspektører, rådgivere m.fl.
- Bedre muligheder for øget digital forretningsudvikling i erhvervslivet baseret på ejendomsdata.
- Langsigtede datakvalitetsforbedringer ved initial digitalisering af visse oplysninger.

I denne business case er der også en økonomisk risikovurdering af projektet, og det fremgår, at der er en middel risiko for, at der kan forekomme større udgifter til udvikling og/eller information (end først antaget) samt en middel risiko for, at lønbesparelserne hos kommuner og rekvirenter bliver mindre end forudsat. På trods af disse risici mener denne business case stadig, at projektet er samfundsøkonomisk attraktivt (Erhvervs- og Byggestyrelsen & COWI A/S, 2008).

4.3.4 Åbne standarder på geodataområdet

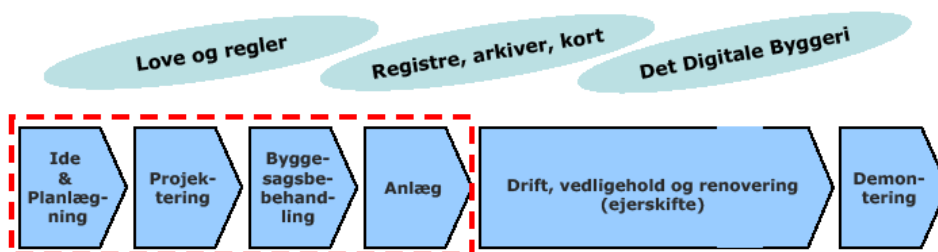
Kommunernes Landsforening (KL) har gennemført et projekt, der med opstart i 2008 omhandler analyse af fordelene ved øget standardisering på geodataområdet. Problemstillingen i projektet har været, at der modsat principperne i SOA og INSPIRE er brugt mange ressourcer på konvertering af geodata mellem forskellige tekniske miljøer. For at komme disse forskelle til livs kræves et intensiveret samspil mellem kommunale og fælles geodatabaser. Konklusionen på dette projekt er, at der er økonomiske besparelser ved yderligere standardisering på geodataområdet.

Denne konklusion indgår endvidere i "Strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010" (Kommunernes Landsforening, 2010). Dette hænger godt sammen med DIADEM projektet, der netop skaber en fælles forvaltningsform på et område, hvor kommunerne har haft forskellige forvaltningsløsninger indkøbt til den enkelte kommune. Dermed er DIADEM med til at effektivisere den kommunale forvaltning af ejendomsoplysninger gennem øget standardisering.

4.3.5 Digitalisering af byggesagsbehandlingen

Ideerne til dette projekt spirede allerede i 2004. Projektets overordnede planlægning er dog påbegyndt i juli 2009 af Erhvervs- og Byggestyrelsen i samarbejde med KL og udvalgte kommuner. Projektet indgår i Domænebestyrelsens handlingsplan for 2009 som et initiativ under temaet "Byggeri fra vugge til grav". Projektets kerne er, at der gennem en bygnings "livscyklus" er mange forskellige aktører, og at der mellem de forskellige faser går megen information tabt, hvor der er et aktørskifte. De forskellige faser er illustreret i figur 10.

Samspil med:

... også relevant for:

Figur 10 viser en bygnings "livscyklus" (Domænebestyrelsen for Bygninger, 2009). Digitalisering af byggesagsbehandlingen er et projekt der meget lig DIADEM vil stille krav til datakvaliteten og formentlig på sigt forbedre datakvaliteten på ejendomsområdet.

Projektets kerne er, at der ligger et betydeligt potentiale i at skabe grundlag for, at alle disse oplysninger kan gemmes, stilles til rådighed digitalt og dermed genbruges af skiftende aktører gennem hele bygningens levetid. I projektet overvejes helt nye koncepter for måden, hvorpå en byggesag håndteres med udgangspunkt i at forbedre virksomheders interaktion med det offentlige. Projektet er stadig under udvikling, men de 2 hovedmål er klare:

1. Projektet skal demonstrere, hvordan det i praksis er muligt at standardisere data og snitflader mellem forskellige systemer, så data kan udveksles digitalt hele vejen, fra en byggesag startes, til den afsluttes.
2. Projektet skal påvise det samlede potentiale ved en landsdækkende implementering af digital byggesagsbehandling og fastlægge de infrastrukturelle forudsætninger, som skal være på plads.

Projektet er altså en demonstrationsproces, der modsat DIADEM's ret simple formålsbeskrivelse har en stor, kompleks, faglig problemstilling, hvor der ikke er en entydig løsning, og hvor organisatoriske og lovgivningsmæssige ændringer kan have en stor effekt. Projektet skal være færdigt i 2011 (Domænebestyrelsen for Bygninger, 2009). Digitaliseringen af byggesagsbehandlingen og DIADEM trækker dog på samme hammel, da begge projekter vil medvirke til forbedringer på ejendomsdataområdet. Det kan forhåbentlig medvirke til at flere projekter, hvor kvalitet af ejendomsdata er i fokus, kan få den politiske og økonomiske opbakning, der skal til for at disse projekter lykkes.

4.3.6 MiniMaks

MiniMAKS er Kort & Matrikelstyrelsens matrikulære ajourførings- og kvalitetssikringssystem. MiniMAKS skal sammen med MIA ses som et led i effektiviseringen af den matrikulære sagsgang mellem stat, kommuner, landinspektører og andre interessenter. Projektet, der har haft til formål at digitalisere hele den matrikulære

sagsgang, har haft en del tekniske opstartsproblemer samt været skyld i et øget resourceforbrug hos KMS og landinspektører (Kort og Matrikelstyrelsen, 2010). MiniMAKS er et eksempel på en service, hvor testfasen ikke har fungeret hensigtsmæssigt. Der har været en manglende brugskvalitet, der på trods af gode målsætninger om at effektivisere den matrikulære sagsgang har medført problemer og øget resourceforbrug for brugerne. DIADEM kan lære af MiniMAKS især med hensyn til en grundig testfase, hvor brugskvaliteten kontrolleres, således at en endelig implementering først kommer når et projekt er gennemtestet.

4.3.7 Nyt BBR

Projektet "Nyt BBR" baserer sig på SOA og indeholder samme data som før, men sikrer bedre kommunikation til eksterne it-systemer. Udover selve ændringen i it-arkitekturen udvides BBR også til at være det officielle adresseregister i Danmark.

Tidsplanen for projektet er som følger:

- Fra 1. december 2009 ajourfører kommunerne alle data i det nye BBR. Af hensyn til en række ældre kommunale fagsystemer opretholdes det gamle BBR dog fortsat i baggrunden.
- 1. juli 2010 nedlægges det gamle BBR-system endeligt.
Fordelene ved det nye BBR er, at det bliver ét samlet landsdækkende system, der sikrer driftsmæssige besparelser for kommunerne, forbedret datakvalitet og skaber åbne snitflader til eksterne systemer (Bygnings- og Boligregistret, 2009b).

Nyt BBR har en stor sammenhæng til DIADEM projektet. DIADEM er afhængig af ejendomsdata i en god kvalitet, samt at snitflader fungerer gnidningsløst. Projektet "Nyt BBR" vil netop omhandle forbedring af datakvaliteten, samt skabe åbne snitflader til eksterne systemer, såsom DIADEM. Det er samtidig et af de mange projekter DIADEM er afhængig af for at DIADEM kan nå sin målsætning.

4.3.8 PlansystemDK

PlansystemDK er et offentligt system, som indeholder planer efter planloven.

Systemet er koordineret med Danmarks Miljøportal, hvor planerne også kan ses og downloades. Kommunerne indberetter ifølge planloven planer til systemet og har ansvaret for kvaliteten af:

- lokalplaner (samt byplanvedtægter og andre historiske planer)
- kommuneplaner
- kommuneplanrammer
- kommuneplantillæg
- kommuneplanstrategier
- zonekort (by- og landzone samt sommerhusområder)

Staten driver og vedligeholder PlansystemDK og har samtidigt ansvaret for andre plantemaer, som vises i systemet, f.eks.:

- kystnærhedszonen
- strandbeskyttelseslinjen (By og Landskabsstyrelsen, 2010b)

PlansystemDK er et af de systemer, der bibringer plandata til DIADEM, og det er derfor relevant at vide, hvilke data systemet indeholder og dennes datakvalitet.

4.3.9 E-Tinglysning

Modernisering af tinglysningssystemet har været mange år undervejs, og mulighederne for indførelsen af en digital tinglysning er vurderet af Justitsministeriets Tinglysningsudvalg.

På baggrund af udvalgets rapporter vedtog Folketinget i 2006 "Lov om ændring af lov om tinglysning og forskellige andre love". Målet med den ny tinglysningsordning er at automatisere sagsbehandlingen og gøre den lettere og hurtigere fremover. Det nye system skulle sikre billigere, bedre og mere effektiv tilrettelæggelse af tinglysningsarbejdet (Danmarks domstole, 2007). E-Tinglysningen har fungeret godt i

en lang række sager, men i nogle tilfælde har der været sager med ventetid på flere måneder. Dette behandles mere dybdegående i afsnit 8.9 "Tingbogen mv."

DIADEM vil indhente oplysninger fra e-tinglysningen og er dermed en service der i høj grad er afhængig af at andre it-projekter, såsom at e-Tinglysningen fungerer hensigtsmæssigt. Skandalen med e-tinglysning har resulteret i at borgere der har lidt tab i forbindelse med forsinkelser kan søge om erstatning gennem fri proces ved domstolene. Det er væsentligt at DIADEM ikke på samme måde som e-Tinglysningen medfører økonomiske tab for borgere, men i stedet sikrer at servicen forbedrer "As-is" situationen og opfylder målsætningerne for projektet.

4.4 Aktører

I dette afsnit beskrives nogle af de væsentlige aktører på området for ejendomsdata. Det er disse aktører, der bl.a. har udarbejdet flere af de strategier, redegørelser og handlingsplaner, som findes på området for ejendomsdata. Aktørerne er valgt på baggrund, af om deres opgaver kommer til at påvirke DIADEM.

4.4.1 Den digitale taskforce

Den digitale taskforce (DDT) er grundlagt i 2001 med henblik på at fremme omstillingen til digital forvaltning på tværs af den offentlige sektor. DDT er underlagt Styregruppen for Tværoffentlige Samarbejder. DDT ledes af samme kontorchef som i Finansministeriet. Arbejdsmetoden er projektorienteret på tværs af myndigheder og kompetencer. Der står følgende om organisationsformen i beskrivelsen af DDT:

"Organisationsformen er utraditionel, men samtidig et symbol på det tværgående arbejde, der er nødvendigt for at styrke omstillingsprocessen i den offentlige sektor optimalt."(Modernisering.dk, 2008)

Denne organisationsform fungerer umiddelbart hensigtsmæssigt og sikrer et tværgående samarbejde indenfor et område der bevæger sig meget hurtigt og hvor overblik og vidensdeling er centrale elementer i at implementere en lang række af

digitaliseringsprocesser, hvor omstillingsprocessen stiller krav til medarbejdere i institutioner og myndigheder.

DDT har medvirket i planlægningsgruppen for DIADEM. DDT sikrer på denne måde at DIADEM-projektet er et hensigtsmæssigt delelement i den samlede omstillingsproces i den offentlige sektor.

4.4.2 Erhvervs- og Byggestyrelsen

Erhvervs- og Byggestyrelsen er placeret under Økonomi og Erhvervsministeriet. Det er denne styrelse som har ansvaret for DIADEM og er dermed en af de allervigtigste aktører. Styrelsen arbejder på alle områder for digitalisering af styrelsens ydelser og produkter. Styrelsen har som mission at fremme regional udvikling, konkurrencedygtige vækstvilkår for virksomheder og effektivt byggeri gennem udvikling og gennemførelse af regeringens initiativer. Erhvervs- og Byggestyrelsen har dermed ret naturligt fået ansvaret for DIADEM-projektet. Når det er sagt, er Erhverv og byggestyrelsen ikke alene i planlægningen af DIADEM og der trækkes på en lang række tværfaglige aktører for at opnå et projekt der er baseret på en bred tværfaglig baggrund (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2010b).

4.4.3 Domænebestyrelsen for bygninger, boliger og forsyning

Domænebestyrelsen for bygninger, boliger og forsyning er etableret i forlængelse af den fællesoffentlige strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010. Domænebestyrelsens sigte er at udbrede det fællesoffentlige samarbejde på området. Dette er således en aktør, der ved at brede sig ud over et lidt bredere område end en enkelt myndighed sikrer at samarbejdet fungerer hensigtsmæssigt og at der er overblik over området, hvor ejendomsdata er et væsentligt element (Erhvervs og Byggestyrelsen, 2010).

4.4.4 Styregruppen for Tværoffentlige Samarbejde

Styregruppen for tværoffentlige samarbejder blev etableret i forbindelse med kommuneforhandlinger i 2005. Styregruppen sikrer de overordnede principper for digitale løsninger, herunder et særligt fokus på borgere og virksomheder (Modernisering.dk, 2009). I dag bliver styregruppen ikke inddraget medmindre der er konflikter, da dens fokusområde er afløst af nyere konkrete og detaljerede samarbejder. Styregruppen for tværoffentlige samarbejder var med i begyndelsen af DIADEM projektet og har således været med til at udarbejde den business case, hvorpå DIADEM-projektet hviler. Styregruppen er dog ikke på samme måde aktiv i DIADEM-projektet i dag, men denne aktør kan være aktuel i situationer, hvor der er konflikter eller uoverensstemmelser med hensyn til DIADEM.

4.5. Opsamling

Dette afsnit er en opsamling på foranalysen, hvor relevante strategier, redegørelser, handlingsplaner, projekter og aktører er gennemgået med henblik på at kortlægge hvorledes den digitale forvaltningsscene på ejendomsområdet ser ud i dag og hvorledes overblikket er på dette felt, hvor så mange elementer skal spille sammen. Dermed besvares første del af projektets undren.

Foranalysen indeholder kun en kort gennemgang af de væsentligste elementer, der i høj grad vil påvirke DIADEM. Det er svært at give et overblik over den samlede digital forvaltning i Danmark og der kan grundlæggende konkluderes at digital forvaltning er spredt ud over en række ministerier, styrelser, projekter og arbejdsgrupper. Dette medvirkede til den undren i begyndelsen af specialet der satte spørgsmålstejn ved overblikket. Ved nærmere undersøgelser ses dog at der er store sammenhænge fra strategiplan til fordelingen af konkrete projekter. Sikring af tværfaglig vidensdeling er ofte et centralt element for flere aktører og dette fremgår også af hvorledes it-infrastruktur, strategier og konkrete projekter har en sammenhæng på trods af mange delelementer. På et område hvor aktørerne omorganiseres løbende, den tekniske udvikling skaber nye muligheder og nye projekter hurtigt dukker op må det konkluderes at dette tackles hensigtsmæssigt på tværs af mange aktører og dertilhørende arbejdsområder. Der synes også at være en tendens til at der skabes

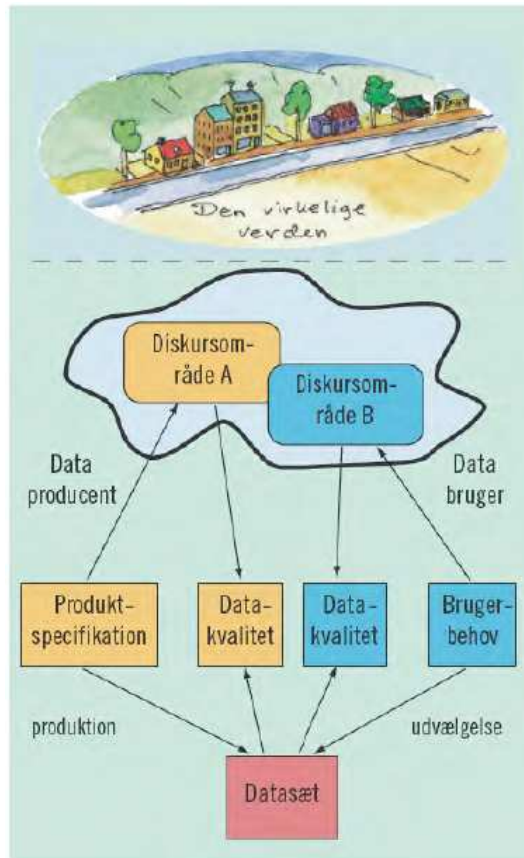
særlige arbejdsgrupper når der nye problemstillinger opstår inden for digital forvaltning. Det viser sig at det ofte er de samme personer der går igen i disse "skræddersyede" arbejdsgrupper, og det lader til at skabe en fornuftig arbejdsform, hvor kun relevante aktører indgår i konkrete samarbejder, samtidig med at vidensdelingen bibeholdes.

5. Problemformulering

Projektets hovedproblemstilling er at analysere DIADEM's indhold i form af det konkrete dataindhold sammenstillet med de mål, der er sat for DIADEM. For at imødegå denne problemstilling vil følgende spørgsmål besvares:

- Hvilke data skal videreformidles gennem DIADEM?
 - o Hvordan skal DIADEM-løsningen udvikles?
 - o Hvilke data eksisterer forud for DIADEM?
 - o Hvilke nye data kræver DIADEM?
- Kvalitetsdeklaration af data
 - o Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (kvantitative parametre)
 - o Fuldstændighed?
 - o Logisk sammenhæng?
 - o Positionel nøjagtighed?
 - o Tematisk nøjagtighed?
- Vurdering af om målene for DIADEM kan opfyldes på baggrund af kvalitetsdeklarationen og projektplanens indhold?

Indholdet i kvalitetsdeklarationen er udvalgt på baggrund af definitioner for begrebet kvalitet fra den tekniske kommission i CEN (Comité Européenne de Normalisation)(CEN, 2008). Den følgende deklaration af kvaliteten på det mangeartede datagrundlag for DIADEM vurderes derefter med henblik på "fitness for use". Denne vurdering tager udgangspunkt i forskellen mellem databrugernes diskursområde og dataproducentens (serviceleverandørens) diskursområde som illustreret i figur 11.

Figur 11 viser, hvordan databrugeren og dataproducenten kan have hvert sit diskursområde med forskellige krav til datakvalitet (Lars Bodum, 2007). Denne forskel i diskursområder er væsentlig for vurderingen af om datakvaliteten opfylder brugerbehovet i DIADEM.

I DIADEM er databrugere både borgere, kommuner, virksomheder, ejendomsmæglere, ingeniører, arkitekter, advokater og landinspektører; altså en bred vifte af brugere, der alle har behov for ejendomsoplysninger til brug for køb og salg af ejendomme. Der er en lige så bred vifte af dataproducenter og registre. Disse var oprindeligt udformet til varetagelse af specifikke opgaver uden tanke for, at data havde anvendelsesmuligheder i andre sammenhænge end de oprindeligt tiltænkte. På baggrund af kvalitetsdeklarationen kan det vurderes, om de datasæt, der oprindeligt var tiltænkt en specifik opgave anden end den til digital levering af ejendomsinformationer til brug ved køb og salg af ejendomme, er hensigtsmæssige at benytte til en DIADEM-løsning.

Til at imødegå denne problemstilling vælges OIO EA-metoden, der beskrives i bilag A "Metode til besvarelse af problemstillingen". Denne metode vælges, fordi det er væsentligt at være bekendt med, hvilke dele af DIADEM dette speciale berører.

For at besvare problemformuleringen konkluderes der på, om DIADEM tilfredsstiller brugerbehovet i form af de målsætninger, projektplanen for DIADEM indeholder.

Dette speciale begrænser sig således ved, at der ikke indgår en test af fokusgrupper, hvor forventninger og problemer ved DIADEM-løsningen kunne præciseres. I OIO-EA metoden kaldes dette "Use-cases", hvor grundige workshops sikre at brugerne forstår deres fremtidige arbejdssituation. Derigennem opsamles ideer og forslag, der kommer til at manifestiserer sig i løsningsdesigns til applikationer og infrastruktur.

I specialet vælges i stedet en forståelse af brugerbehovet som værende de målsætninger, der indgår i DIADEM's egen projektplan. Dette er naturligvis ikke den bedste løsning, og det anbefales at lave en brugskvalitetstest af en prototype for DIADEM, hvor brugerens udbytte af DIADEM-løsningen holdes op mod producentens forventninger (Lars Brodersen, 2008). En sådan brugskvalitetstest ville præcisere forskellen mellem dataleverandørens diskurs og databrunderens diskurs og kunne dermed sikre en løsning, der gør det billigere og lettere at købe og sælge ejendomme.

6. Problemløsning

6.1 Beskrivelse af problemløsningen

Til besvarelse af problemformuleringen præsenteres handlingsplanen og projektplanen for DIADEM. Disse planer giver mulighed for at forstå DIADEMS indhold, da der her beskrives, hvordan DIADEM-løsningen skal udvikles. Disse planer kan forstås som det første trin i OIO EA-metoden, der omhandler strategien. Især A5 "Vision, mål og strategier" og A6 "it-principper" er indeholdt i disse planer. Gennem planerne kan disse spørgsmål i problemformuleringen besvares:

- Hvordan skal DIADEM-løsningen udvikles?
- Hvilke data skal videreformidles gennem DIADEM?
 - o Hvilke data eksisterer inden DIADEM? (As is)
 - o Hvilke nye data kræver DIADEM? (To be)

Derudover redegøres der for hvorledes de ejendomsoplysninger, der indgår i DIADEM forholder sig til infrastrukturmodellen. Dette er væsentligt ud fra den vurdering at multisektordata kræver større fokus end sektorspecifikke data. Dette er fordi at multisektordata ofte kan være data der oprindeligt ikke er designet til at opfylde forskellige formål, og der dermed bør være særligt fokus på datakvaliteten

6.2 Rapport og handlingsplan for DIADEM

Domænebestyrelsen for Bygninger, Boliger og Forsyning udsendte i december 2008 en handlingsplan, hvor DIADEM er ét blandt flere initiativer inden for domæneområdet, der umiddelbart har potentialer til at forbedre den digitale forvaltning inden for domæneområdet. Handlingsplanen lægger sig tæt op ad tidligere strategier med temaer om en helhedsorienteret digital forvaltning funderet på serviceorienteret arkitektur.

Denne handlingsplan har fokus på følgende 5 temaer inden for domæneområdet:

- Byggeri fra vugge til grav
- Ejendomshandel
- Energivurdering af bygninger
- Ejendomsvurderingsoplysninger
- Kanalstrategier – Bygninger og boliger

Nogle af disse temaer har konkrete initiativer knyttet til sig. Under temaet ”Ejendomshandel” er der et enkelt konkret initiativ, hvilket er DIADEM. Ideen bag projektet er beskrevet som, at ejendomsoplysninger skal gøres tilgængelige på en ensartet måde ved ”one-stop-shopping” på internettet til lave omkostninger. Ansvarlig for projektet er Erhvervs- og Byggestyrelsen. Derudover medvirker en række aktører i planlægningen – herunder KMS, KL, Domstolsstyrelsen, Universitets- og Bygningsstyrelsen, Danmarks Miljøportal samt Den Digitale Taskforce. Dette initiativ er beskrevet meget kortfattet, men dette kan muligvis begrundes med, at projektplanen for DIADEM med mere detaljerede oplysninger udgives kort efter. Det eneste andet initiativ med en vis tyngde er temaet ”Byggeri fra vugge til grav”, hvis idé er at få virksomhederne til at anvende samme data og tegninger i alle faser af byggeprocessen for at undgå misforståelser, fejl og forsinkelser i byggeriet. Under temaet ”Byggeri fra vugge til grav” er der konkrete initiativer, der indeholder udvikling af digitale redskaber til brug i byggesagsansøgning og behandling.

Resten af temaerne har i mindre grad tyngde og er initiativer, der vedrører belysende analyser eller konkluderer, at det er for tidligt at igangsætte konkrete initiativer.

Dette kan ses i lyset af, at domænebestyrelserne er etableret ca. et halvt år inden denne publikation, hvilket er kort tid i forhold til, at initiativer på dette område ofte er dyre politiske projekter.

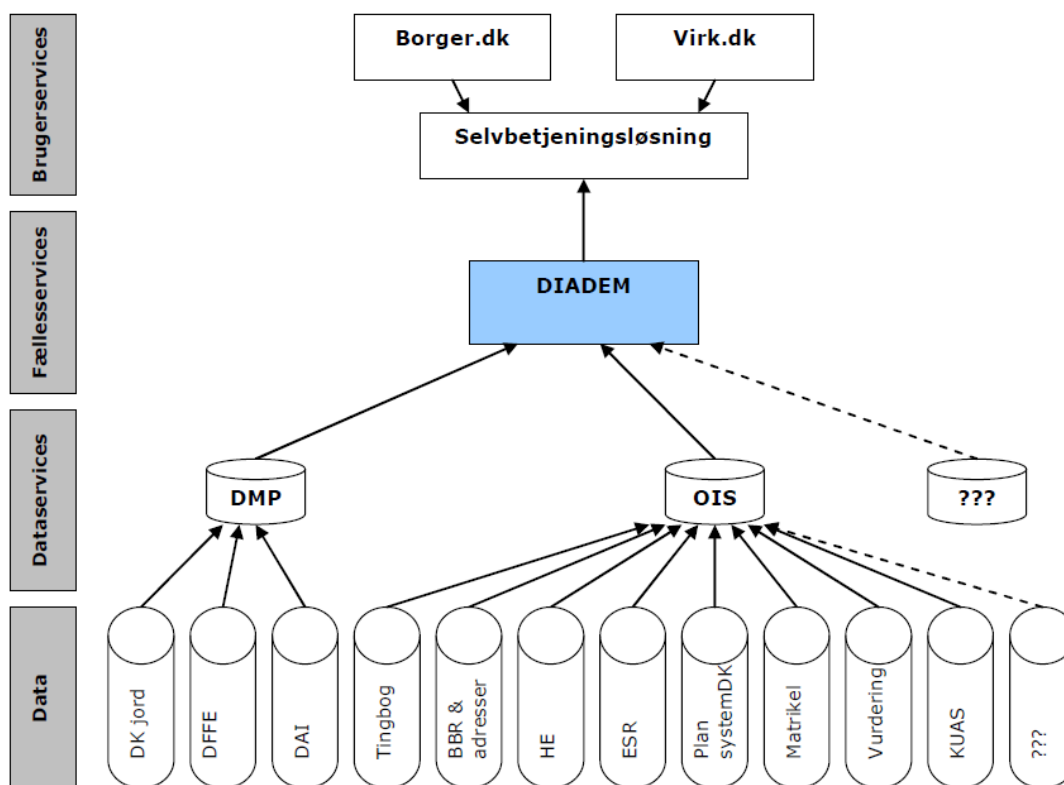
6.3 Præsentation af projektplanen for DIADEM

Erhvervs- og Byggestyrelsen udsendte i januar 2009 projektplanen for DIADEM. Denne plan er væsentlig, da den både beskriver ”as is”- og ”to be”-situationen, og beskriver, hvordan løsningen konkret skal udvikles. DIADEMS hovedmål er at medvirke til:

- kortere sagsbehandlingstid
- bedre mulighed for borgerselvbetjening
- standardisering og automatisering af processer
- at reducere omkostninger ved at indhente og videregive ejendomsoplysninger

Disse fire mål er kernen i DIADEM anno 2009, og det er med særligt henblik på disse mål, at sammenhængene i den konkrete selvbetjeningsløsning senere vurderes.

For tydeligt at forstå DIADEM i relation til dataregistre, dataservices som OIS og brugerservices som borger.dk er en principskitse for it-arkitekturen vist på figur 12:

Figur 12 viser en principskitse af it-arkitekturen for DIADEM, således at man forstår hvorledes at DIADEM er en selvbetjeningsløsning, der trækker på eksisterende dataservices, der igen trækker på selvstændige registre med data . (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)

I denne principskitse for DIADEM's it-arkitektur skelnes der mellem data, dataservices, fællesservices og brugerservices. Det er værd at bemærke, at forskellen mellem fællesservices og brugerservices ikke er 100 % entydig. Fællesservices, hvor DIADEM er place-

ret, kan både forstås som "informationsservices" med envejskommunikation og "forvaltningsservices" med interaktion mellem borger og forvaltning. DIADEM er en informationsservice uden behov for opdatering af data, der ligger under overordnede brugerservices (sektorspecifikke portaler) som borger.dk og virk.dk. I projektplanen bemærkes det endvidere, at DIADEM i overvejende grad indhenter data gennem eksisterende dataservices som f.eks. OIS. I projektplanen fremgår der en liste over samtlige oplysninger, DIADEM skal videregive. Denne ses i figur 13.

Samtlige oplysninger

Brutto

1	Ejendomsskattebilletten
2	Ejendomsoplysningsskemaet (se søjle 2)
3	Rådighedsindskrænkninger (se søjle 3)
4	Tilstandsrapporter
5	Tingbogen
6	Energimærkning
7	Landbrugspligt
8	Planoplysninger (gældende, omfatter 2.2 og 2.3)
8a	Regionplantemaer (omfatter 3.15)
8b	Kommuneplantemaer (nye, Planlovens § 11a)
8c	Landsplandirektiver
9	Fredningsforhold
10	Ejendomsvurderingen
11	Fredede og bevaringsværdige bygninger
12	Huslejenævnsager

Ejendomsoplysningsskemaet

detail

2.1	Evt. forfalden gæld til/garanti fra kommunen
2.2	Zonestatus
2.3	Planer / offentliggjorte planforslag.
2.4a	Evt. byggesag
2.4b	Evt. miljøesag
2.5	Adgangsforhold
2.6a	Planlagte anlægsprojekter (kommunale)
2.6b	Planlagte anlægsprojekter (statslige)
2.7a	Varmeplan: opvarmningsform
2.7b	Varmeplan: tilslutnings/forblivelsespligt
2.7c	Varmeplaner
2.8	Olietanke
2.9	Vandforsyning
2.10a	Afløbsforhold i BBR
2.10b	Spildevandsplaner
2.11	Kortlagt forurening

Offentligretlige rådighedsindskrænkninger

detail

3.1	Naturbeskyttede områder
3.2	Klitfredede arealer
3.3	Strandbeskyttelseslinje
3.4	Sø- og åbeskyttelseslinje
3.5	Skovbyggelinje
3.6	Fortidsmindebeskyttelseslinje
3.7	Kirkebyggelinje
3.8	Naturbeskyttelsesområder
3.9	Kystnærhedszonen
3.10	Grundvand
3.11	Vandløbsbræmmer
3.12	Fredskovpligt
3.14	Visse sten- og jorddiger
3.15	Arealer udlagt til vindkraft
3.16	Vandbøringszoner
3.17	Luftfart
3.18a	Potentielle vådområder, SFL
3.18b	MVJ vådområder, permanente
3.18c	MVJ vådområder, tidsbegrænsede

Figur 13 viser samtlige ejendomsoplysninger i DIADEM. (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)

Denne liste indeholder både de oplysninger, der er en del af ejendomsoplysningskemaet og offentligretlige rådighedsindskrænkninger. Mange af disse oplysninger er i dag tilgængelige gennem andre brugerservices som borger.dk, men DIADEM sammenfatter disse oplysninger i én service og tilføjer digitalisering af andre dataregistre som "miljøsag", "adgangsforhold", "varmeplaner", "olietank", "spildevandsplaner" og "huslejenævnssager".

Det er disse ejendomsoplysninger, der analyseres i den efterfølgende kvalitetsdeklaration.

Projektplanen indeholder desuden et projektbudget, hvori driftsøkonomien og finansieringen indgår. Det fremgår, at DIADEM bliver en betalingsservice med et gebyr på ca. 275 kr. Dette gebyr skal over tid finansiere både udviklingsomkostningerne og den fremtidige drift. Dette vil sige, at planen er, at DIADEM skal tjene sig selv ind over en 7-årig periode.

Hovedbudgettet for projektet ses i figur 14.

DIADEM budget (mio. kr.)	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	Total
Forretningsmæssige engangsudgifter	13,1	14,6	-	-	-	-	-	27,6
It-mæssige engangsudgifter	5,8	7,8	-	-	-	-	-	13,6
Digitalisering af datagrundlag	30,6	30,6	-	-	-	-	-	61,2
Forretningsmæssige driftsomkostninger	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,6
It-mæssige driftsomkostninger	-	-	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	33,2
Total	49,5	52,9	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	138,2

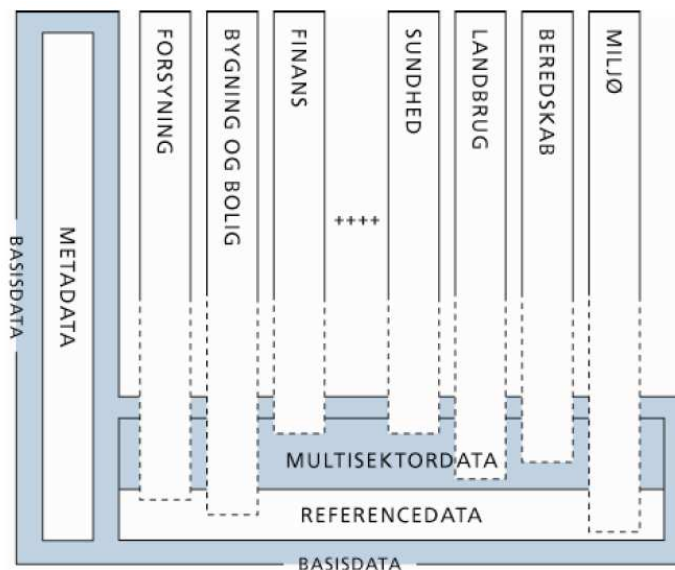
Figur 14 viser budgettet for DIADEM, hvilket er afgørende for om projektet realiseres.
(Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)

Reglerne på området tilskriver, at der skal tilstræbes at opnå budgetbalance på 4 år. Da startomkostningerne, som ses i figur 14, de to første år er betydelige, fordeles tilbagebetalingsperioden over 7 år i stedet for 4 år. I afsnit 8 "Sammenfatning af prob-

lempløsning” vurderes projektplanens indhold sammenholdt med afsnit 7, ”Kvalitetsdeklaration”.

6.4 Ejendomsdata i forhold til infrastrukturmodellen

For at vægte kvalitetsdeklarationen af ejendomsdata der indgår i DIADEM kan infrastrukturmodellen benyttes. Infrastrukturmodellen ses i figur 15

Forklaring til figuren:

Det er illustreret med stiplede linier i infrastrukturmodellen, at den enkelte sektor ofte vil være ansvarlig for basisdata, der er født i deres sektor. Basisdata udgør det fælles fundament for de sektorspecifikke data. Metadata står ved siden af med standardiserede informationer om, hvilke data der findes.

- Sektorspecifikke data er data, som udelukkende anvendes inden for én sektor.
- Multisektordata er data, som er vigtige for udførelsen af aktiviteter, forretningsprocesser o.lign. i flere sektorer.
- Referencedata er de grundlæggende og entydige data, som anvendes eller kan anvendes i alle sektorer. Som eksempel på referencedata kan nævnes administrative inddelinger, stednavne, matrikelnumre, BBR-bygningsnumre, vejnavne, adresser mv.
- Basisdata er det samlede begreb for metadata, multisektordata samt referencedata.
- Metadata er informationer om data.

Figur 15: viser infrastrukturmodellen for data (Domænebestyrelsen for Bygninger, 2010). Opdelingen af multisektordata og sektorspecifikke data er væsentlig opdeling, da kravene til multisektordata er højere, da brugsmulighederne er varierede. Dette er vigtigt i forbindelse med DIADEM, der benytter både sektorspecifikke data og multisektordata, hvor kravene til kvaliteten er forskellig.

I DIADEM-løsningen vil referencedata være matriklens registrering af samlet fast ejendom, hvor matrikelnummeret er den unikke nøgle, der kan benyttes i alle sektorer der er relevante for DIADEM. Dette har sin juridiske baggrund i udstykningskravet. Ifølge udstykningslovens § 14 må der kun ske ejerskifte eller pantsætning af et areal, såfremt

det udgør en samlet fast ejendom. På denne baggrund er matrikelnummeret det ideelle valg af referencedata ved køb og salg af ejendomme.

For at benytte infrastrukturmodellen i vægtingen af hvilke ejendomsdata der kræver størst fokus, er samtlige ejendomsoplysninger der indgår i DIADEM gennemgået. Det er ikke altid sort/hvidt, hvilke datasæt der er sektorspecifikke og hvilke der er multisektordata, da DIADEM fx kan tolkes som en service der ændrer tidligere sektorspecifikke data til at være multisektordata. Fordelingen af data kan dermed diskuteres. Der er dog på grundlag af referater fra nytækningsudvalget for basisdata og specialet "Basisdata" sket en opdeling af sektorspecifikke data og multisektordata som kan ses i figur 16.

Samtlige oplysninger		Ejendomsoplysningsskemaet	Offentligretlige rådighedsindskrænkninger
Brutto	detail	Brutto	detail
1 Ejendomsskattebilletten	2.1 Evt. forfalden gæld til byrådet fra kommunen	3.1 Naturbeskyttede områder	
2 Ejendomsoplysningsskemaet (se søjle 2)	2.2 Zonestatus	3.2 Klitfredede arealer	
3 Rådighedsindskrænkninger (se søjle 3)	2.3 Planer // offentliggjorte planforslag	3.3 Strandbeskyttelseslinje	
4 Tilstandsrapporter	2.4a Evt. byggesag	3.4 Sø og åbeskyttelseslinje	
5 Tingbogen	2.4b Evt. miljøsag	3.5 Skovbyggeplan	
6 Energinærløst	2.5 Adgangsforhold	3.6 Fortidsmindebeskyttelseslinje	
7 Landbrugspligt	2.6a Planlagte anlægsprojekter (kommunale)	3.7 Kirkebyggeplan	
8 Planoplysninger (gældende, omfatter 2.2 og 2.3)	2.6b Planlagte anlægsprojekter (statslige)	3.8 Naturbeskyttelsesområder	
8a Regionplantemaer (omfatter 3.15)	2.7a Varmeplan: opvarmningsform	3.9 Kystnærhedszonen	
8b Kommuneplantemaer (nye, Planlovens § 11a)	2.7b Varmeplan: tilslutnings/forblivelsespligt	3.10 Grundvand	
8c Landsplandrektiver	2.7c Varmeplaner	3.11 Vandløbsbræmmer	
9 Fredningsforhold	2.8 Oliebrønde	3.12 Fredskovpligt	
10 Ejendomsvurderingen	2.9 Vandforsyning	3.14 Visse sten- og jorddiger	
11 Fredede og bevarelsesværdige bygninger	2.10a Arbejdsforhold i BBR	3.15 Arealer udlagt til vindkraft	
12 Husejendomsager	2.10b Spildevandsplaner	3.16 Vandbøringszoner	
	2.11 Kollidagssjævnendring	3.17 Luftrøt	
		3.18a Potentielle vådområder, SFL	
		3.18b MV-vådområder, permanente	
		3.18c MV-vådområder, tidsbegrænsede	

Figur 16 viser samtlige ejendomsoplysninger i DIADEM fordelt som multisektordata (grønne) og sektorspecifikke data (røde). (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)

På baggrund af denne opdeling vægtes data, der berører flere sektorer særligt højt.

7. Kvalitetsdeklaration

Det er vigtigt at kende kvaliteten af de data, der benyttes, hvad enten det er kortdata eller administrative data fra et register. Datakvaliteten er afhængig af de metoder og krav, der er opsat til indsamlingen af data, samt den kontrol man foretager på de indsamlede data. I problemformuleringen står det beskrevet, at der skal foretages en kvalitetsdeklaration på al data, der skal indgå i DIADEM. Dette sker for derefter at vurdere "fitness for use". Der vil derfor på baggrund af hver enkelt ejendomsoplysning vurderes, om de forskellige oplysninger egner sig til at blive benyttet i DIADEM-løsningen på baggrund af de hovedmål, der fremgår i afsnit 7.3 "Præsentation af projektplanen for DIADEM".

7.1 Ejendomsskattebilletten og ejendomsvurdering – *Fra KMD On-Demand*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Ejendomsskattebilletten er den ejendomsskat, der skal betales til kommunen.

Samlet fast ejendom og bestemt fast ejendom er begge ejendomsretlige begreber, mens vurderingsejendom er et administrativt begreb. I ESR tilknyttes hver vurderingsejendom et entydigt "ejendomsnummer" af den kommunale ESR-myndighed. Bidragsregisteret er et register, der indeholder data om renovation; altså tømning af affald fordelt på forskellige boligtyper – såsom husstande med helårstømning, husstande med enlige pensionister, sommerhuse, landbrug i renovationsordning, bebyggelse uden tømning og sommerhus uden tømning. I dag har kommunerne forskellige metoder/systemer til administration af disse oplysninger, og derfor vil DIADEM vha. en gendannelse i PDF-format knytte de forskellige "ejendomsskattebilletter" til DIADEM som et bilag.

b. Fuldstændighed?

For at svare på dette spørgsmål kunne der foretages stikprøver hos forskellige kommuner, hvor oplysningerne sammenlignes med virkeligheden og dermed kunne udregne en procentsats for fuldstændigheden. Dette er uden for dette speciales rammer og udelades derfor.

c. Logisk sammenhæng?

Der er et grundlæggende problem i den logiske sammenhæng, da kommunerne benytter forskellige metoder og systemer til at danne ejendomsskattebilletten, der dannes på baggrund af ESR og bidragsregistret. Reglerne for begreber og dataværdier overholdes dog i og med, at der ikke er særlige regler, kommunerne skal følge i form af en standardisering af ejendomsskattebillettens indhold. DIADEMS løsning er ikke en forbedring af den logiske sammenhæng i dataindholdet, men standardiserer dog filformatet således, at de forskellige ejendomsskattebilletter alle kan hentes i PDF-format.

d. Positionel nøjagtighed?

Positionel nøjagtighed er ikke væsentligt, da ejendomsskattebilletten knytter sig til vurderingsejendommen, som er et administrativt begreb, der har at gøre med skatter og afgifter. Grundskylden bliver dog udregnet på baggrund af en kvadratmeterpris og et areal. Nøjagtigheden for dette areal er forbedret gennem tiden, da der før 1987 var forskelle i arealstørrelserne mellem matriklen og ESR på op til flere hektarer. I dag er der gennem kontroller en stærkt forbedret arealnøjagtighed, der er at sidestille med nøjagtigheden for matriklen.

e. Tematisk nøjagtighed?

De kvantitative attributter er svære at finde nøjagtigheden på. F.eks. er det en menneskelig vurdering af kvadratmeterprisen, der resulterer i den grundskyld, der skal betales. En sådan menneskelig vurdering er ikke mulig at bestemme nøjagtigheden på.

f. Vurdering

Når man som borger, virksomhed eller myndighed skal indhente ejendomsskattebilletten, kan den have forskelligt indhold og udseende, hvilket ikke synes at få en køb/salgs-situation til at virke mere simpel. En "standardisering" til pdf-format kunne opgraderes til en systematik for registrering af ejendomsskattebilletten, således der er en entydig og let forståelse af, hvilke informationer ejendomsskattebilletten indeholder. Dette synes at være i overensstemmelse med DIADEM's målsætning om at standardisere og automatisere processer i forbindelse med køb og salg af ejendomme. Dermed skabes også bedre mulighed for borgerselvbetjening, da usikkerheder og misforståelser reduceres ved en standardisering.

7.2 Evt. forfalden gæld til/garanti fra kommunen - Øvrige dataleverancer

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Denne oplysning falder ind under det, der kaldes: "Øvrige dataleverancer" i DIADEM. Denne information om forfalden gæld til kommunen og garantier fra kommunen har nemlig ikke indgået i OIS eller Danmarks Miljøportal. I dag er denne information indeholdt i de kommunale bidragsregistre. Det er endnu ikke afklaret, om denne post skal indgå i DIADEM. Der er ikke megen information om dette data, og derfor udelades fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel nøjagtighed og tematisk nøjagtighed, da disse ikke forefindes, og en eventuel undersøgelse heraf er uden for specialets rammer.

b. Vurdering

DIADEM har en målsætning om at være en "one-stop-shopping"-løsning, og det er i høj grad denne samlede løsning, der adskiller DIADEM fra den nuværende tilstand, hvor data skal indhentes flere steder. Hvis denne relevante information om forfalden gæld til kommunen ikke indgår i DIADEM, må det anses som en alvorlig mangel, der alt andet lige må stille borgere og virksomheder i en dårligere situation ved

f.eks. selvsalg. Hvis denne information udelades i den endelige DIADEM-løsning, kan det forstås som om, DIADEM-projektet ikke imødegår egne målsætninger om at skabe bedre mulighed for borgerselvbetjening.

7.3 Zonestatus – *Fra PlansystemDK*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (kvantitative parametre)

Opdelingen af landet i zoner har til formål at skabe funktionelle byer, så bebyggelse af bymæssig karakter placeres i byområderne, mens landområdet forbeholdes jordbrug, natur og rekreation. Sommerhusområder har sin egen status for at sikre områderne til sommerhusformål. Det er Planloven, der opdeler landet i byzone, sommerhusområde og landzone. Zonestatus er en væsentlig oplysning, der kan påvirke benyttelse, pris og restriktioner for en ejendom. Zonestatus er en ret kompliceret objekttype, da zonestatus kan være opstået på mange forskellige måder. Ændring af zonestatus kræver en ny lokalplan, og inden lokalplaner blev introduceret, lå mulighederne for definition af byzone og sommerhusområder i byplanvedtægter, bygningsvedtægter og byudviklingsplaner.

Oplysningen stammer i øjeblikket fra ESR, hvilket medfører nogle spidsfindigheder, da der her er tale om, at oplysningen knytter matrikeloplysninger til vurderingsejendomme. Der er følgende muligheder for angivelse af zonestatus for en vurderingsejendom:

- Byzone
- Landzone
- Sommerhusområde
- By- og landzone
- Landzone og sommerhusområde
- Byzone og sommerhusområde
- Byzone, landzone og sommerhusområde

Grunden til, at disse mange muligheder findes, er forskellen på definitionerne af en samlet fast ejendom og vurderingsejendom. En vurderingsejendom kan nemlig bestå af flere samlede faste ejendomme, der kan være i hvert sit zoneområde.

ESR indeholder matrikeloplysninger, der er knyttet til nogle få planoplysninger – herunder oplysningen om det enkelte matrikelnummers zonestatus, dvs. om det hører til by-, land- eller sommerhuszone. Normalt vil plangrænser følge matrikelskel, men det sker dog ofte, at en zone- eller en plangrænse deler et matrikelnummer i to eller flere delområder, der i vurdering skal fastsættes til forskellig værdi. Derfor er der i ESR mulighed for at indberette op til 3 såkaldte »diverse arealer« med hver deres planstatus. Dataansvaret er hos kommunerne, og de indberetter oplysningen til ESR og i fremtiden direkte til PlansystemDK.

b. Fuldstændighed?

Zonekort er landsdækkende og dækker dermed 100 % af Danmark (Miljøministeriet, 2004).

c. Logisk sammenhæng?

Den logiske sammenhæng i ESR har før 1987 været problemfyldt, da kommunerne ikke havde et sæt samlede retningslinjer for registreringen. Der er dog foretaget kontroller på dette område, men den grundlæggende forvirring i begrebsskemaet, hvor et matrikelnummer kan bestå af flere zoner virker uhensigtsmæssigt. Hvad angår de topologiske regler for sættet, må det anses for en af forbedringerne ved at flytte denne oplysning fra det administrative register ESR til PlansystemDK, hvor geometriske sammenhænge indføres med PlanDK3.

d. Positionel nøjagtighed?

Oplysningen om zonestatus har i dag den samme positionelle nøjagtighed som det digitale matrikelkort, da matriklens oplysninger er dubleret i ESR (Poul Daugbjerg, 2000). Den positionelle nøjagtighed har en varierende og ofte ringe positionel

nøjagtighed. Dette skyldes, at det digitale matrikelkort er konstrueret på baggrund af analoge kort.

Begrundelsen for dette valg kan sidestilles med valget af, at plangrænser skal følge de matrikulære grænser frem for de faktiske forhold i tvivlstilfælde (Miljøministeriet, 2004).

Denne begrundelse synes fornuftig, så længe eventuelle modtagere af plandata kender til matrikelkortets ringe positionelle nøjagtighed.

e. Tematisk nøjagtighed?

Den korrekte klassifikation på dette område er svær at bestemme, men det tyder på, at ESR er ovre børnesygdommene for et register, og der er en højere grad af systematik og konsistens i registreringen af zonestatus.

f. Vurdering

Zonestatus er en information, der vurderes til at være uhensigtsmæssigt registreret i ESR, og hvor det faktum at et enkelt matrikelnummer kan bestå af flere zoner besværliggøre tolkningen for borgere og virksomheder, der indhenter oplysninger i forbindelse med selvsalg. Denne basale og væsentlige ejendomsinformation bør forbedres i den fremtidige entydige registrering i PlansystemDK for at sikre ejendomsinformationen som troværdig og letforståelig – også med henblik på at skabe bedre mulighed for borgerselvbetjening.

7.4 Planer / offentliggjorte planforslag og kommuneplantemaer – *PlansystemDK*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Lokalplaner og kommuneplaner er en del af PlansystemDK. I 2001 udsendte Landsplanafdelingen PlanDK, hvis formål var at harmonisere den igangværende etablering af digitale plandata i kommunernes, lokale GIS-systemer. Kommunerne er i dag forpligtet til at melde planer ind til staten via PlansystemDK. PlansystemDK

er et system, der er opbygget efter SOA-principperne, som anbefales af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Dette betyder, at PlansystemDK skal spille sammen med andre systemer i fremtidens digitale forvaltning inklusive OIS og DI-ADEM. Ved digitalisering af tingbogen er lokalplaner og byplanvedtægter ligeledes slettet således at planer kun er registreret i PlansystemDK. PlansystemDK har gennem tiden forbedret datamodellen på grund af overgangsfaser med dobbeltarbejde i kommunerne ved at holde såvel Planregistret og PlanDK ajour, men også ved at de samme oplysninger blev registreret i forskellige institutioner såsom kommunerne, amterne, Told&Skat og Landsplanafdelingen. PlansystemDK har gjort planer let tilgængelige i digital form og forbedres fortsat. Den nyeste datamodel PlanDK3 skal afløse PlanDK2 fra 2007. PlanDK3 er arbejdstitlen for standardisering af data vedrørende regionplanlægningen. PlansystemDK er koordineret med dette arbejde, og de standardiserede regionplandata vil blive indarbejdet i Danmarks miljøportal, der indeholder miljø-, natur- og plandata. Dataansvaret er fordelt således, Kommunerne ifølge planloven skal sende planer til systemet. Staten skal ifølge loven drive og vedligeholde systemet. Dette arbejde varetages af By- og Landskabsstyrelsen under Miljøministeriet.

b. Fuldstændighed?

Der har været problemer med fuldstændigheden i plandata, da planer både var registreret i tingbogen og i PlansystemDK. Dette er dog i forbindelse med digitaliseringen af tingbogen løst ved at aflyse alle planer i tingbogen og sikre, at plandata kun findes i PlansystemDK. Dette er sikret gennem cirkulære nr. 68 af 6. september 2006, hvor alle gældende lokalplaner, kommuneplaner (med tilhørende rammer, tillæg og strategier) samt zonekort skal være indberettet til PlansystemDK. Dette arbejde var færdigt d. 8. september 2009.

c. Logisk sammenhæng?

Der var problemer med den logiske sammenhæng, da PlansystemDK begyndte. En af manglerne ved den eksisterende model for plandata var, at den kun omhandlede

planernes attributter. PlanDK2 beskriver ud over objektdefinitioner også retningslinjerne for registrering af planernes geografiske afgrænsninger (geometrien). Der er tale om enkelte, men grundlæggende topologiske regler for etablering af plandata. Dette har sikret den logiske sammenhæng i data om lokalplaner og offentliggjorte planforslag.

d. Positionel nøjagtighed?

Datamodellen PlanDK2 har opdelt data i attributdata (egenskaber) og topologiske data (geometri) knyttet sammen med et PlanID. Dette er gjort, fordi det ofte er forskellige mennesker, der arbejder med de forskellige slags data. Dette sikrer, at de to slags data kan benyttes særskilt. PlanDK2 havde i særdeleshed til formål at forbedre den topologiske del af plandataene ved at "snappe" planerne til de matrikulære skel. Derfor har plandata i dag næsten samme positionelle nøjagtighed som det digitale matrikelkort – dvs. varierende og ofte ringe positionel nøjagtighed. Dette er, fordi det digitale matrikelkort er konstrueret på baggrund af analoge kort. Valget om at følge de matrikulære grænser i stedet for de faktiske forhold i tvivlstilfælde begrundes således:

"... Her bør man følge de matrikulære grænser, idet man herved ikke skaber tvivl om et matrikelnummer er berørt af planen eller ej. Når matrikelkortet oprettes eller berigtiges følger lokalplangrænsen med." (Miljøministeriet, 2004)

Dette forslag om matrikelkortet som støttegrundlag synes fornuftig, hvis dette var gennemført fuldstændigt. At dette forslag indebærer et stort "MEN" medfører desværre, at det ikke er 100 % sikret, at plangrænserne følger matrikelskellene, og der derfor kan være usammenhæng mellem plangrænser og matrikulære skel. Dette skyldes indførelsen af begrebet "administrative skel", som benyttes, når planer gennemskærer matrikler. Disse fastlægges på grundlag af naturlige grænser, såsom levende hegn og "snappes" ind på matrikulære skel, hvorved plangrænserne derefter følger både de matrikulære og de administrative skel. PlanDK2 indeholder

dog en løsning, hvor planer registreres "ud fra" matriklen. Der står følgende om denne løsning:

"Når man i forbindelse med matrikulær aktivitet senere "retter" matrikelkortet, bør plangrænserne følge med. Det skal her nævnes, at plangrænser ikke flytter med, når arealer reelt overføres fra én ejendom til en anden." (Miljøministeriet, 2004)

Det vil sige, at der ingen direkte sammenhæng er mellem alle planerne og matrikelkortet. Og i den situation, hvor matrikelkortet efterfølgende bliver kortforbedret, eksisterer der ingen rutiner, der sikrer, at plangrænserne følger med (Line Træholt Hvingel, 2009). Dette sker på trods af, at Miljøministeriet har den holdning, at det kan skabe tvivl om, hvorvidt et matrikelnummer er berørt af planen eller ej. I en serviceorienteret arkitektur kunne dette være sikret, når de tekniske muligheder for at sammenstille geodata og kontrollere konsistens hurtigt og billigt allerede findes.

e. Tematisk nøjagtighed?

Det er svært at undersøge den tematiske nøjagtighed på lokalplaner og offentliggjorte planforslag grundet disse datas oprindelse. Lokalplaner kan indeholde fejl, men da det er den person, som udarbejder planen, der kender fejlen, er denne ikke kontrollerbar.

f. Vurdering

PlansystemDK nævnes ofte som et SOA-baseret system, der med en god datakvalitet viser de positive aspekter af digital forvaltning. I sammenhæng med DIADEM må det dog kritiseres, at dataleverandøren ikke når til erkendelse af, at et SOA-baseret system indebærer, at data bliver brugt i mange nye sammenhænge og i DIADEM's tilfælde også af almindelige borgere. En borger, der via DIADEM vil lave selvsalg, kan f.eks. blive forvirret over, om vedkommendes ejendom er indbefattet af planrestriktioner eller ej. Dette synes ikke at stemme overens med DIADEM's målsætning om at være en "one-stop-shopping"-løsning, at det juridiske

fundament og datamodellen ikke understøtter målsætningen. Dette kan i værste fald skabe længere sagsbehandlingstid og dårligere mulighed for borgerselvbetjening. Standardisering og automatisering af processer er endnu en af DIADEM's hovedmål, og der kunne ønskes en automatisering af opdateringen af plangrænserne på matrikelkortet, når matrikulære aktiviteter ændrer dette.

7.5 Evt. byggesag, Varmeplan, Vandforsyning, Afløbsforhold samt Fredede og bevaringsværdige bygninger – *Fra BBR*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Disse oplysninger findes i dag i BBR og kan indhentes gennem OIS. De kommer til at indgå direkte i DIADEM. Disse data beskriver, om der er en uafsluttet byggesag på ejendommen, opvarmningsform, kommunal eller privat vandforsyning og kloaktilslutning. BBR blev oprindeligt etableret i 1976 på et tidspunkt, hvor nogle kommuner var begyndt at oprette egne databaser over bygninger til brug ved ejendomsvurdering. Skatteministeriet ønskede dog at rationalisere denne dataindsamling og spare de store folke- og boligtællinger baseret på spørgeskemaer. Man opbyggede registret fra bunden, da der ikke fandtes et tidligere analogt register med særlige arbejdsgange ud over de få i enkelte kommuner. Dataindsamlingen skete ved indhentning af oplysninger til den almindelige vurdering i 1976, hvor alle landets ejere udfyldte et BBR-skema. Disse skemaer blev derefter over en 2-årig periode indtastet i BBR (Poul Daugbjerg, 2000). En ulempe ved denne metode er den ringe datakvalitet, da det f.eks. kunne betale sig at komme med urigtige oplysninger for at undgå en høj vurdering og dermed højere skatter. Dette kan den dag i dag vække problemer alt afhængig af, hvad man vil benytte data til. Kommunerne er ansvarlige for opdatering af registret, men det er Erhvervs- og Byggestyrelsen, der løbende udsender vejledninger til kommunerne, der omhandler korrekt ajourføring, samt præcisering af regler og retningslinjer. BBR er digitalt, men ikke baseret på SOA og kan derfor ikke benyttes så multifunktionelt, som der i dag er behov for. Dette er årsagen til projektet "Nyt BBR", der er beskrevet i afsnit 4.3.7 "Nyt BBR".

BBR består af tre delregistre, som er ændringsregistret, stamregistret og det historiske register.

b. Fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel- og tematisk nøjagtighed

Rigsrevisionen foretog i 2004 en undersøgelse af datakvaliteten i BBR og konkluderede følgende:

"at der er problemer med kvaliteten af oplysningerne i BBR og at der ikke er overblik over fejlenes art, antal og betydning." (Rigsrevisionen, 2004)

Dette medfører, at det svært at udtale sig om fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel og tematisk nøjagtighed særskilt. Derfor er denne analyse af datakvaliteten for BBR, hvor informationen og evt. byggesager indgår en samlet redegørelse for datakvaliteten.

Rigsrevisionen fandt gennem stikprøver, at der nogle steder i landet var større fejl i 37 % af oplysningerne og mindre fejl i 90 % af oplysningerne. Andre steder var der fejl i 60-70 % af ejendomsoplysningerne, og i nogle kommuner var der fejl i stort set samtlige ejendomsoplysninger, der blev kontrolleret (Rigsrevisionen, 2004). På baggrund af denne tilsyneladende meget dårlige datakvalitet iværksatte Erhvervs- og Byggestyrelsen nogle initiativer for at forbedre datakvaliteten og for at skabe det fornødne overblik over fejlene i BBR. Det er den enkelte boligejer, der som ansvarlig for ejendommens korrekte registrering skal yde den afgørende indsats for at forbedre datakvaliteten i BBR, og her ligger en væsentlig udfordring for kommunerne. Kommunens pligt til opfølgning over for borgerne blev ved lovændringen i december 2005 understøttet med en forhøjelse af bødestrafen for "forglemmelse" af indberetning af rettelser til kommunen til 5000 kr., og ved at kommunen har fået hjemmel til at foretage en udvendig besigtigelse og opmåling af ejerens bygning, hvis der skulle være tvivl om de afgivne oplysningers korrekthed (Bygnings- og Boligregistret, 2009a).

Disse initiativer skal efter Erhvervs- og Byggestyrelsens mening forbedre datakvaliteten i BBR. Der synes at være et stort fokus på data vedrørende arealer i BBR grundet de store økonomiske konsekvenser forbundet med netop arealdata. Hvordan kommunerne skal kunne forbedre de resterende data i BBR ser dog ikke lyssende klart ud. Erhvervs- og Byggestyrelsen tager dog også et vist forbehold, i og med de skriver følgende:

”Hvis ikke datakvaliteten bliver væsentligt forbedret inden for de nærmeste år, vil Erhvervs- og Byggestyrelsen formentlig være nødt til at tænke i supplerende initiativer” (Bygnings- og Boligregistret, 2009a).

Dette kan tolkes som, Erhvervs- og Byggestyrelsen måske er klar over, at initiativerne ikke rækker til at nå målet. Der er altså fokus på en forbedret datakvalitet på netop arealerne, hvor der er et større fokus også gennem det nye BBR, hvor snitflader (SOA) gør, at arealer kan sammenlignes kontinuerligt med matriklen. De andre data, der ikke omhandler arealstørrelsen, kræver dog nok ”supplerende initiativer”, da udvendig besigtigelse ikke kan være nok til at forbedre datakvaliteten vedrørende evt. byggesager, varmeplaner, vandforsyning og afløbsforhold.

c. Vurdering

Disse data, der allerede findes i BBR, synes ikke at undergå nogen stor forvandling angående datakvaliteten inden DIADEM. Det skal derfor vurderes, om den nuværende dataproducentens diskurs er den samme som databrugerens i DIADEM. Arealdatakvaliteten synes at have et stort fokus, men data som f.eks. eventuelle byggesager, afløbsforhold mv. synes ikke at have megen fokus på trods af rigsrevisionens hårde kritik, der netop omhandler, at en dårlig datakvalitet ikke er hensigtsmæssig, når data skal benyttes i nye sammenhænge; DIADEM er netop en af disse nye sammenhænge. DIADEM-projektet forholder sig umiddelbart ikke til den stærkt svingende datakvalitet i BBR i forhold til den nye brug af de data, der indgår i BBR. Databrugere, der kan være alt fra borgere og virksomheder, der vil lave selv-

salg til professionelle ejendomsmæglere, er en meget bred målgruppe. En påstand kan være, at den del af målgruppen for DIADEM, der ikke kender til BBR's oprindelse og nuværende datakvalitet, har for stor tillid til BBR-meddelelsens indhold og dermed kan foretage handler på et forkert datagrundlag – f.eks. i tilfælde af en verserende byggesag, der ikke er indberettet korrekt i registret. Dette har sandsynligvis økonomiske konsekvenser, og det synes ikke at være en tolererbar løsning at fraskrive sig ansvar for datakvalitet, hvis DIADEM skal være en troværdig "one-stop-shopping"-løsning, der har som mål at skabe bedre mulighed for borgerselvbetjening ved køb og salg af ejendomme. En måde at imødegå dette problem kan være at informere brugeren om den meget dårlige datakvalitet og dermed sikre, at brugeren ikke tillægger oplysningerne for megen vægt. Dermed ved brugeren, hvad der kan forventes, og at der ved alvorlige beslutninger som selvsalg af ejendomme bør kontrolleres, om oplysningerne er rigtige. En sådan kontrol går dog imod DIADEM's hovedmål om at skabe kortere sagsbehandlingstid og bedre mulighed for borgerselvbetjening.

7.6 Miljøsag, Adgangsforhold, Varmeplaner, Olie-tank, Spildevandsplaner, Huslejenævnssager og kommunale anlægsarbejder – skal digitaliseres

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Dette data findes i dag ikke i en ensartet og digital form og kan dermed ikke indgå i DIADEM uden standardisering og digitalisering. Det er Erhvervs- og Boligstyrelsen, der har ansvaret for at sikre, at al dette data digitaliseres og placeres hensigtsmæssigt i registre, hvorfra DIADEM kan indhente oplysningerne. Disse data har deres helt eget delprojekt i DIADEM og behandles derfor under et i kvalitetsdeklarationen. Dette skyldes, at der endnu ikke kan analyseres på datakvaliteten, da det først er i forbindelse med DIADEM, at man udsender rejsehold for så lokalt at digitalisere data. Der kunne muligvis analyseres på datakvaliteten, hvis forskellige kommuner kontaktes. Dette udelades grundet specialets rammer.

b. Vurdering

Der er i dag ikke et overordnet overblik over, hvorledes disse data er opbevaret, eller hvilke formater der benyttes. Kendskabet til dette er en forudsætning for en vellykket digitalisering, hvor f.eks. metoden om "best practice" kan være med til at gennemføre digitaliseringsopgaven. Der er måske mønsterkommuner, der allerede i dag har en gennemtænkt digitaliseret løsning med formater, som understøtter en serviceorienteret arkitektur på nationalt niveau.

7.7 Kortlagt forurening, Beskyttede naturtyper, Sø- og åbeskyttelseslinje, Skovbyggelinje, Fortidsmindebeskyttelseslinje, Kirkebyggelinje, Naturbeskyttelsesområder, Grundvand, Sø og vandløbsbræmmer, Visse sten og jorddiger, Vådområder, SFL og MVJ – *Fra Danmarks Miljøportal*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Disse mange forskellige data har det til fælles, at de kan indhentes gennem Danmarks miljøportal (DMP); herunder Danmarks Arealinformation (DAI). DMP er indgangen til en række fællesoffentlige data på natur- og miljøområdet. Her kan borgere og professionelle miljømedarbejdere hente relevante og opdaterede data om Danmarks natur og miljø. DMP er et fællesoffentligt partnerskab imellem Miljøministeriet, KL og Danske Regioner. Formålet med partnerskabet er at understøtte miljømyndighedernes opgaveløsning, sikre et ensartet og ajourført datagrundlag på miljøområdet, fremme digitale sags gange på miljøområdet samt styrke formidlingen til offentligheden (Miljøministeriet, 2010a). En stor del af de data, der indgår i Danmarks miljøportal, kommer fra registre, der blev oprettet i forbindelse med kommunalreformen, da amterne skulle nedlægges. Det vil sige, at de tidligere amters miljødata nu er samlet i en fællesoffentlig løsning, hvor oprindelsen af data kan være meget forskellig. Der har faktisk været så store problemer med at lave en standardisering af miljødata, at man har valgt kun at lave en databasemodel over de fysiske databaser og har sprunget data vedrørende datamodelarbejdet vedrørende domæne- og begrebsafklaringer over.

Dette har selvfølgelig nogle konsekvenser, og i en dokumentation om datamodellen fra 2007 om DAI står der følgende:

”De amtslige arealdata er ikke skabt ud fra en fælles datamodel, og som følge heraf har harmoniseringen måttet gennemføres i en balance mellem fordelene ved at skabe ensartede landsdækkende datasæt overfor ulemperne ved at ændre i datasættene for at tilpasse dem en harmoniseret datamodel.” (Danmarks Arealinformation, 2007)

Man har altså valgt en løsning, hvor målet er en landsdækkende, ensartet løsning i form af en fælles digital portal, men hvor det er velkendt, at datakvaliteten kan være forskellig fra amt til amt, og hvorvidt data overhovedet findes i tidligere amter varierer. Dette resulterer i, at der på Danmarks Miljøportal er en ansvarsfraskrivelse, hvor der står følgende:

”Fejlinformation som følge af fejl i data hæfter Danmarks Miljøportal ikke for, ligesom Danmarks Miljøportal ikke hæfter for erstatningskrav som følge af brugen af Danmarks Miljøportal ...

... Indholdet på Danmarks Miljøportal kan ikke alene benyttes som grundlag for at træffe afgørelser, og man opfordres derfor til at kontakte den ansvarlige myndighed på området.” (Miljøministeriet, 2010a)

Det vil sige, at de data, der indgår i Danmarks Miljøportal, har en begrænset anvendelighed, da hver ansvarlig myndighed bør kontaktes, hvis disse ejendomsoplysninger skal verificeres.

DIADEM har et selvstændigt delprojekt vedrørende data fra DMP. Dette delprojekt ledes af DMP, der skal udarbejde en webservice, hvor en søgning i DIADEM fører frem til, om der findes offentligt tilgængelige rådighedsindskrænkninger. Der fremkommer dog ikke detaljeret information i dette svar. Der angives i stedet et link til DMP, når en tekststreng har fortalt, om der findes fx sø- og åbeskyttelseslinjer på den valgte

matrikel. Grunden til, at løsningen bliver sådan, er, at DMP har eksisterende rettigheder til at anvende data og produkter fra KMS (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009). Ved at lave en webservice med links i stedet for egentlig overførsel af detaljerede kort til DIADEM undgår man oprettelsen af nye og formentlig dyre rettigheder til data og produkter fra KMS.

b. Fuldstændighed?

Om fuldstændigheden på de data, der videregives gennem DMP, herunder DAI, står der følgende:

”De fælles arealdata er ikke komplette på tværs af amterne. Det vil sige, at ikke alle amter har foretaget en registrering af samtlige arealdata ...

... Danmarks Arealinformation kan blandt andet anvendes af borgere til at klarlægge hvilke registreringer og udpegninger, der vedrører en given ejendom. Hvis der i den forbindelse forekommer ”huller” i datasæt på grund af manglende registreringer kan der være risiko for fejlfortolkninger. Løsningen har været at udfylde ”hullerne” således at restriktioner vises overalt i de amter, hvor der ikke foreligger en registrering. Problemstillingen kræver under alle omstændigheder en særlig forklaring af disse forhold for brugerne.” (Danmarks Arealinformation, 2007)

Dette citat illustrerer, at der forekommer ”huller” i datasættene, men at disse ”huller” er fjernet ved pålægning af restriktioner (f.eks. naturbeskyttelse) for disse områder. Dette kan tolkes, som om restriktionerne bliver pålagt ”for en sikkerheds skyld”, da man fra dataproducentens side ikke ved, om der i virkeligheden bør være restriktioner eller ej. Mængden af huller vil kræve en særlig analyse, men behovet for at databrugeren får en særlig forklaring om denne problematik, inden brugeren benytter informationer fra DMP som beslutningsgrundlag (f.eks. inden køb og salg af ejendomme), er essentielt. I nærmeste fremtid er en ny datamodel på vej fra DAI, men denne er stadig i høring og endnu ikke endeligt vedtaget.

c. Logisk sammenhæng?

Den logiske sammenhæng er med den nuværende mangel på en datamodel fraværende. Den nye datamodel for DAI indeholdende begrebsskemaer, fastlagte dataværdier, regler for dataformater samt topologiske regler (Danmarks Miljøportal, 2009) er dog på vej.

I harmoniseringen af data er især objekttyperne blevet påvirket, som det ses i følgende:

"Når datasæt harmoniseres til samme fælles geometriske objekttype kan der dels være objekter der mister information, dels objekter, der får tillagt information, som de ikke er tiltænkt." (Danmarks Arealinformation, 2007)

Denne mangel på logisk sammenhæng i dataindsamlingen og registreringen gør altså, at der mistes informationer samt tillægges nye misvisende informationer.

d. Positionel nøjagtighed?

Den positionelle nøjagtighed af disse data kendes ikke og må formodes at være af forskellig karakter afhængig af indsamlingsmetode og harmoniseringsprocessen med de andre amters data. En undersøgelse, der kunne påvise den positionelle nøjagtighed, falder uden for dette speciales rammer.

e. Tematisk nøjagtighed?

Den tematiske nøjagtighed af disse data kendes ikke og må formodes at være af forskellig karakter afhængig af indsamlingsmetode og harmoniseringsprocessen med de andre amters data. En undersøgelse, der kunne påvise den tematiske nøjagtighed, falder uden for dette speciales rammer.

f. Vurdering

Projektplanen for DIADEM sætter som udgangspunkt ikke spørgsmålstegn ved datakvaliteten for de informationer, der er indhentet fra DMP. Dataets ringe

fuldstændighed samt manglen på logisk sammenhæng i data lader til at ramme databrugeren i DIADEM. Dataproducentens diskurs kan ses i følgende:

"Danmarks Arealinformation skal bl.a. understøtte konkret sagsbehandling og øvrig opgaveløsning på miljøområdet ved at sikre adgang til de fælles arealdata og sikre adgang til at ajourføre de fælles arealdata. Det fælles system skal også sikre at myndigheder inden for andre områder end miljøområdet også har adgang til de fælles arealdata. Derudover skal Danmarks Arealinformation understøtte mål og tanker omkring digital forvaltning. Endelig skal systemet også sikre offentligheden adgang til de informationer, den har brug for eller forventer adgang til." (Danmarks Arealinformation, 2007)

Det vil sige, at data fra DAI i høj grad er tiltænkt brug af myndigheder og sagsbehandling, men også har til formål at understøtte mål og tanker i digital forvaltning. Fravalget af en databasemodel gør dog datakvaliteten så uigennemsigtig, at DMP selv opfordrer databrugeren til at kontakte den ansvarlige myndighed (f.eks. kommuner), hvis data skal benyttes som grundlag for, at databrugeren kan træffe en beslutning. Denne problemstilling synes umådelig vigtig, når DIADEM's business case især omhandler besparelser i manuelle processer i kommunen. Når projektplanen for DIADEM ignorerer denne forskel mellem ønsket om at være en "one-stop-shopping"-løsning og DMP's opfordring til at opsøge myndigheder (herunder kommuner), fordi datakvaliteten er dårlig, må det vurderes, at DIADEM-projektet på projektstadiet ikke gennemtænker kravene for en vellykket, enkel, gennemskuelig og let tilgængelig løsning. Dette kan i værste fald bidrage til, at de økonomiske gevinster, der er i DIADEM's business case, ikke bliver realiseret. Et forslag til at styrke datakvaliteten for datasættet "beskyttede naturtyper" findes i specialet "Automatisk lokalisering af ændret NBL § 3-natur" af Morten Aaby Smith (Morten Aaby Smith, 2010). Sådanne automatiske processer vil ikke alene gavne datakvaliteten, men også databrugere i eksempelvis DIADEM.

7.8 Tilstandsrapporter – *Fra OIS*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Erhvervs- og Byggestyrelsen administrerer huseftersynsordningen med hjemmel i lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom. En tilstandsrapport indeholder en registrering af de skader, der kan konstateres ved en visuel gennemgang af bygningerne på en beboelsesejendom. Tilstandsrapporten udarbejdes på baggrund af et huseftersyn, der foretages af en beskikket bygningssagkyndig.

Huseftersynet sker som regel i forbindelse med salg af huset. Det er som regel sælgeren, som betaler tilstandsrapporten, og rapporten tilhører derfor sælgeren. Erhvervs- og Byggestyrelsen har dataansvaret for HE-data, og Teknologisk Institut står for vedligeholdelse af HE-data. OIS opdateres med data fra originalregistret én gang dagligt. (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2010c)

Det var tidligere ejendomsmæglerne, der hyrede de bygningssagkyndige, men det er i dag forsikringsselskaberne, der hyrer den bygningssagkyndige, da ejendomsmæglerne synes at have en alliance med de bygningssagkyndige og dermed kan have indflydelse på tilstandsrapportens indhold. Bendt Bendtsen udtalte i 2003 følgende:

”Nu klipper vi navlestrengen mellem de sagkyndige og ejendomsmæglerne, altså simpelthen standser pengestrømmen mellem de to, så der ikke kan gå noget galt.”
(dr.dk, 2005)

Der har altså tilsyneladende været en vis mistillid til tilstandsrapporter førhen grundet dataoprindelsen, hvor den bygningssagkyndige muligvis ikke er uvildig. Formålet med tilstandsrapporten er at gøre klart, hvad sælger ikke er erstatningsansvarlig for, og skabe grundlaget for ejerskifteforsikringens dækning.

b. Fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel- og tematisk nøjagtighed

Tilstandsrapporter bliver som regel kun lavet i forbindelse med salg af et hus, og det er dermed ikke meningen, at der dermed er 100 % fuldstændighed vedr. dette data på trods af, at det ikke gælder alle ejendomme. Den logiske sammenhæng og den tematiske nøjagtighed er hængt op på begreber, hvor en beskikket byggesagkyndig vurderer skader på huset mv. Om disse bygningssagkyndige udfører deres arbejde korrekt, kontrollerer Erhvervs- og Byggestyrelsen løbende. I 2008 konkluderede Erhvervs- og Byggestyrelsens konsulenter, at der var fejl i 22 procent af rapporterne. I seks procent af tilfældene var der tale om 'alvorligt fejlbehæftede og uacceptable tilstandsrapporter', som indeholdt mindst to væsentlige forhold (Magnus Bredsdorff, 2008).

Datakvaliteten på denne ejendomsoplysning må derfor anses som svingende og en tematisk nøjagtighed, der ikke synes ønskelig, hvis store økonomiske beslutninger skal bero på denne information.

c. Vurdering

Tilstandsrapporten er nok en af de væsentligste ejendomsoplysninger i forbindelse med en bolighandel, da fejl i konstruktionen af et hus må have indvirkning på salgspris og valg af ejendom. Projektplanen for DIADEM beskriver dette data, som data der uden yderligere tiltag kan indhentes fra OIS. Når tilstandsrapporter har den mængde fejl, som Erhvervs- og Byggestyrelsen konkluderer, synes det ikke let for databrugeren i DIADEM at indhente alle ejendomsoplysninger, der er nødvendige ved salg, da brugeren ikke kan være sikker på, at oplysningerne er korrekte pga. risiko for manglende information. Det afhænger af, om databrugeren forventer, at ejendomsoplysningerne, der indhentes gennem DIADEM, er troværdige. Hvis databrugeren er en professionel ejendomsmægler, kender denne til den tvivlsomme datakvalitet samt de økonomiske konsekvenser heraf. Databrugeren kan naturligvis også være en almindelig borger, der søger selvsalg, og kan måske ikke gennemskue de erstatningsmæssige konsekvenser, hvis tilstandsrapporten ikke er grundig. Ejerskifteforsikringen dækker dog i tilfælde, hvor der er skader, der ikke er i tilstandsrapporten, og en sådan tegnes som regel af køberen. Forsikringsselskabet

hyrer den bygningssagkyndige, og derfor kan der være en økonomisk interesse i at anføre specielle bemærkninger i tilstandsrapporten, således udbetaling gennem ejerskifteforsikringen undgås. Advokat Hans Henrik Tausen, der har skrevet to bøger om huseftersyn og tilstandsrapporter, udtaler følgende:

"Hvis jeg for mit eget vedkommende skulle handle ejendom i dag, ville jeg tage tilstandsrapporten, konstatere den er udleveret, og så ville jeg nok brænde den. Og så ville jeg for egen regning bede en bygningssagkyndig om at undersøge ejendommen ordentlig". (dr.dk, 2005)

Ovenstående citat betyder således at tilstandsrapporter burde gøres mere uvildige og troværdige for at denne ejendomsinformation er brugbar i en bolighandel ud over at være knyttet til ejerskifteforsikringen. Databrugeren bør ifølge ovenstående altså være kritisk over for denne ejendomsoplysning, og det syner af, at DIADEM videreformidler denne information til databrugere, der måske kan være uvidende om datakvaliteten for denne ejendomsoplysning.

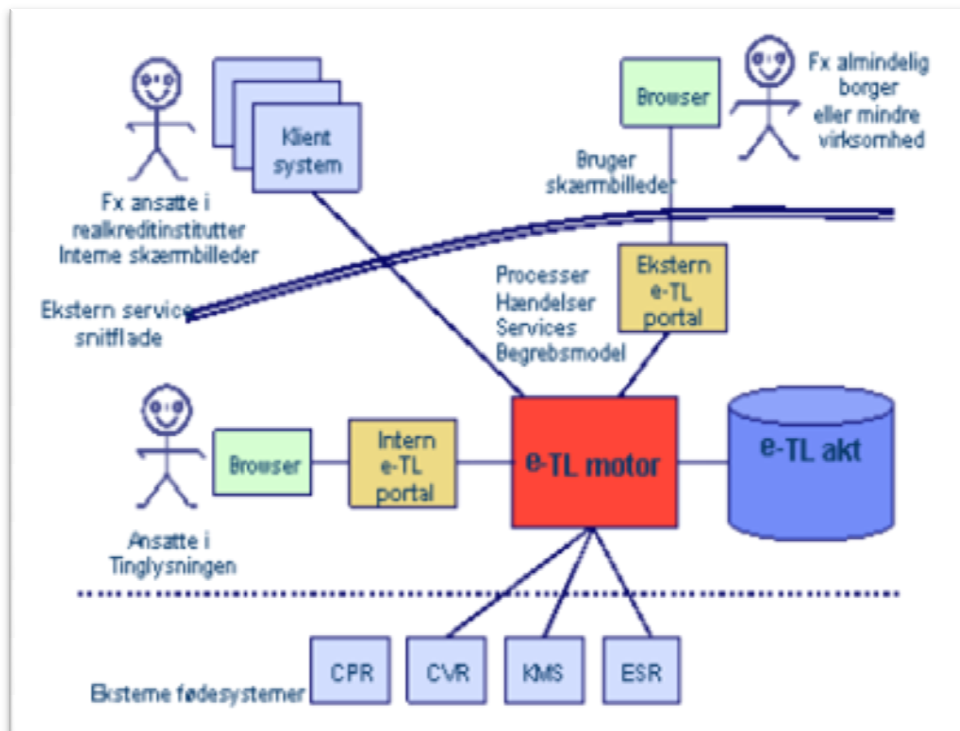
7.9 Tingbogen, tilslutningspligt/forblivelsespligt (varmeplan), vandboringszoner, Luftfart, permanente MVJ vådområder, fredningsforhold – *Fra E-tinglysning*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (kvantitative parametre)

Tingbogens formål er offentligt at registrere og sikre rettigheder over fast ejendom. De dele af tingbogen, der vedrører fast ejendom, er relevante for dette speciale. Dette gælder f.eks. ejendomsret (skøder), pant (pantebreve mv.), retsforfølgning (udlæg, konkurs mv.) og begrænsede rettigheder over en ejendom (byrder, servitutter mv.). Anvendelsen af tingbogen omhandler kort fortalt registrering af rettigheder. Sikringen af disse rettigheder bærer vores samfund, da det er tilliden til tingbogen og matriklen, der gør, at man kan låne penge billigt til køb af ejendomme gennem realkreditlån. Derudover sikrer registreringen af servitutter ligeledes de

mere begrænsede rettigheder over fast ejendom, der er væsentlige for et funktionelt samfund. Tingbogens oprindelse er nært knyttet til matriklen, som det også fremgår af ovenstående. Helt tilbage i 1845 indførte man faste registre over skøder og pant, der blev understøttet af 1844-matriklens rubricering af faste ejendomme. I 1927 trådte tinglysningsloven i kraft, og der indførtes løbsbladsprotokoller i stedet for faste protokoller. Dette medførte, at man nu kun havde gældende aktuelle oplysninger og kunne udelade historiske oplysninger. I tingbogen registreres rettigheder over ejendomme, som er identificerede i matriklen. Bestemmelser i tinglysningsloven og udstykningsloven sikrer, at der ikke i matriklen registreres matrikulære forandringer, som vil medføre forhold i strid med tinglyste rettigheder. Bestemmelserne sikrer også, at dokumenter ikke tinglyses endeligt, før nødvendige matrikulære forandringer er registreret i matriklen (Et samarbejde mellem faginstitutioner og universiteter i Norden, 2006).

Tingbogen førtes oprindeligt af dommerne ved de 82 byretter. Dette system har overlevet i mange år frem til politi- og domstolsreformen i 2007. Reformen har blandt andet betydet, at al tinglysning samledes hos tinglysningsretten i Hobro. I denne sammenhæng begyndte en modernisering af selve tinglysningsprocessen, som i den forbindelse er gjort digital. Lov om ændring af lov om tinglysning og forskellige andre love (Digital tinglysning) (lovbk. nr. 539 af 8. juni 2006) medførte nye regler, der muliggjorde gennemførelsen af en digital og papirløs tinglysningsordning. E-tinglysningen har dermed haft til formål, at de hidtidige papirbaserede og manuelle sags gange i meget vidt omfang blev afløst af digitale og automatiske sags gange. Det betyder bl.a., at den hidtidige papirbaserede tinglysning erstattes af en tinglysningsordning, hvor kommunikationen mellem Tinglysningsretten og brugerne foregår digitalt, og at de nuværende papirbaserede tinglysningsdokumenter afskaffes. Den nye digitale e-tinglysningsmotor er illustreret i figur 17.

De grundlæggende betingelser for tinglysning er uændrede, men flere af de manuelle processer er automatiserede. Systemet er opbygget med en servicesnitflade, der muliggør, at tinglysningens brugere kan etablere adgang til tinglysningssystemet via egne edb-systemer enten i forbindelse med søgning af oplysninger eller i forbindelse med anmodning om tinglysning af dokumenter (Domsstolstyrelsen, 2010). Dataansvaret er hos Tinglysningsretten, der er myndighed for tinglysningssystemet med tilknyttede databaser. Tinglysningssystemet har fungeret så godt, at der kun har været tale om relativt små erstatninger i forbindelse med fejl i selve tinglysningssystemet.

Digitaliseringen af tinglysningen har dog medført en hel del negativ pressedækning, hvor brugere af den digitale tinglysning har oplevet lange ventetider på gennemførelse af tinglysninger, hvilket har medført store økonomiske konsekvenser for

de enkelte brugere. Rigsrevisionen har særligt kritiseret projektstyringen i e-Tinglysnings projektet, som det ses i følgende:

”Domstolsstyrelsens projektstyring har ikke været fuldt ud tilfredsstillende. Domstolsstyrelsen har generelt etableret standarder for monitorering og afrapportering, og målene for projektet var klare. Imidlertid er 2 væsentlige styringsredskaber, som indgår i god projektstyring, ikke anvendt i fuldt omfang. For det første omfattede Domstolsstyrelsens og Tinglysningsrettens planlægning af projektet alene milepæle for systemudviklingen og ikke milepæle for fx uddannelse af medarbejdere, udarbejdelse af vejledninger og rekruttering af medarbejdere til Tinglysningsretten. For det andet var den interne rolle- og ansvarsfordeling i relation til implementeringen af det digitale tinglysningssystem ikke i tilstrækkelig grad klarlagt og beskrevet.”
(Rigsrevisionen, 2010)

Denne hårde kritik har medført, at der måske kan blive tale om erstatning til brugere, der kan godtgøre tab grundet forsinkelser, der kunne være forudset. Dette illustrerer nedenstående citat:

”Der er en skarp kritik af måden projektet blev tilrettelagt, og det må være overordentligt interessant for dem, der kræver erstatning at se nærmere på det. Hvis kritikken står til troende, er det muligt, at man ikke har handlet ansvarligt, da man tilrettelagde projektet, og det er helt sikkert noget, man vil kunne inddrage i en retssag,» siger Søren H. Mørup, professor i offentlig ret ved Aarhus Universitet.”
(dinepenge.dk, 2010)

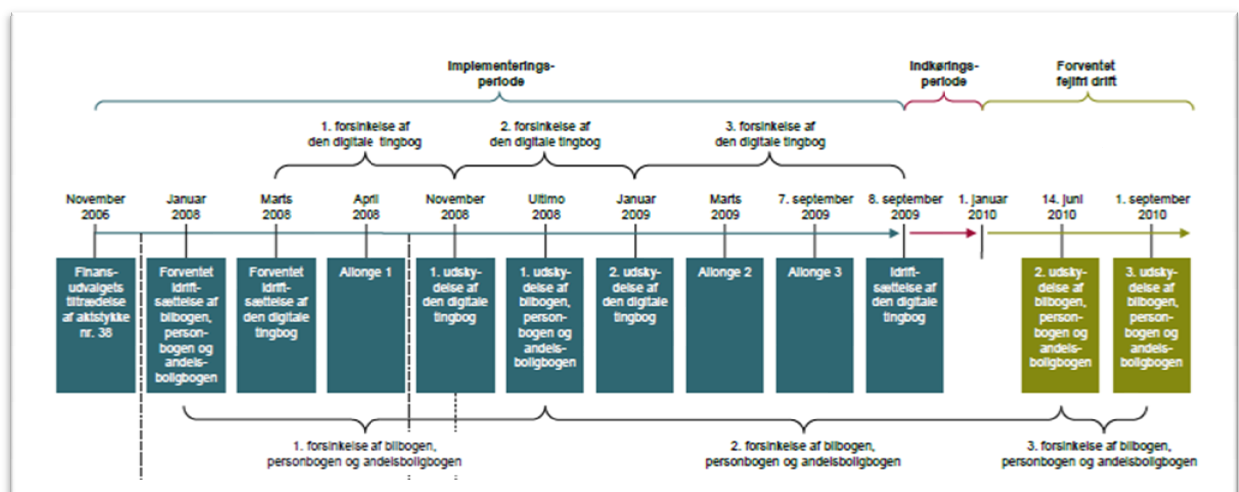
Om der bliver tale om erstatninger på dette område, er dog stadig uvist, og afhænger i høj grad af kammeradvokatens udmelding. På ministerielt niveau er udmeldingen følgende fra justitsminister Lars Barfoed:

”Vi afventer en juridisk vurdering, og før vi har den, kan vi ikke vurdere situationen. Jeg anerkender, at der er borgere, der har haft uacceptable ventetider, men spørgsmålet er om der er et erstatningsgrundlag, og det er det kammeradvokaten skal tage stilling til” (dinepenge.dk, 2010)

Overgangen fra det gamle papirbaserede system til et fuldt digitalt system har ikke været uden problemer og kan også påvirke DIADEM. Der står følgende om dette i projektplanen for DIADEM:

”Alle systemer/projekter er under udvikling og forsinkelse i disse projekter udgør en risiko for DIADEM ... Såfremt der sker forsinkelser i forbindelse med ovenstående vil det have afsmittende effekt på DIADEM.” (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)

Der har altså været forbundet en vis risiko med, at DIADEM beror på systemer, der er under udvikling. I tilfældet med e-Tinglysning kan forsinkelserne ses i figur 18, men den digitale tingbog er dog idriftsat.

· implementeringssynsprojekt, r fremgår.

b. Fuldstændighed?

Datakvaliteten i tingbogen er gennemgående god, men at tale om fuldstændighed mht. akter i tingbogen er komplekst. Der findes umatrikulerede arealer i tingbogen – altså arealer uden tinglyst adkomst. Dette kan anses som værende tegn på ufuldstændighed. Formålet med tingbogen skal dog i denne sammenhæng overvejes, og der står følgende i et notat fra Erhvervs- og Byggestyrelsen:

”... tingbogens registreringer af umatrikulerede arealer er derfor ikke komplet. Det skyldes dels, at der ikke er krav om tinglysning, dels at formålet med tingbogen ikke er at være et register over umatrikulerede arealer. På årsbasis er der i tingbogen en tilvækst på ca. 10 - 20 umatrikulerede arealer.” (Arbejdsgruppen vdr.ejendomsidentifikation, 2007)

Det vil sige, at fuldstændigheden for tingbogen er god, da de rettigheder, der er væsentlige at sikre, er registreret.

c. Logisk sammenhæng?

Den logiske sammenhæng i tingbogen er god. Der er relativt få formkrav til, hvad der skal stå i et dokument, der tinglyses, og dette kontrolleres hver gang, inden et dokument tinglyses. Der kan være angivelse af ejendommens matr. nr., anmelderens navn og bopæl, telefonnummer, pantedebitors eller pantekreditors bopæl, underskrift af udsteder, underskrift af vitterlighedsvidner ved tinglysning af skøder og pantebreve. Hvis formalia overholdes, kan enhver anmelde et dokument til tinglysning. Denne kontrol sker nu automatisk i e-tinglysningen, men har før været sikret manuelt ved tinglysningsretten.

d. Positionel nøjagtighed?

Den positionelle nøjagtighed for tingbogen kan ikke behandles uden at nævne sammenhængen til matriklen. I matriklen identificeres de rettigheder over ejendomme, som er registreret i tingbogen. Den positionelle nøjagtighed er altså lig matriklen. Dette gælder dog kun i de rettigheder, der betinger sig på hele matrikelnu-

mre. Servitutterne, der også er indeholdt i denne kvalitetsdeklaration, og som er en væsentlig del af tingbogen, afhænger i højere grad af servituttens indhold. Ofte er der en skitse, der viser servituttens beliggenhed eller beskrivelser med angivelser af afstand til bygninger, skel mv. Den positionelle nøjagtighed for servitutter såsom tinglyste fredninger kan altså variere meget og må siges at være noget rod. Derfor er projektet for stedsfæstelse af servitutter en del af den nye e-Tinglysning. Dette er sikret gennem ændringer i tinglysningsloven (LBK nr. 539). Der er derefter kommet anbefalinger til håndtering af stedsfæstelse af servitutter og bygninger på lejet grund. Kort fortalt er indholdet af denne, at alle nye servitutter skal stedsfæstes med matrikelkortet som referencegrundlag. Dette skal gøre op med en situation, hvor landinspektøren fordeler servitutter forkert, hvor det er vanskeligt at aflyse uaktuelle servitutter, og hvor ikke stedsfæstede servitutter medfører et øget tidsforbrug. Derudover vil stedsfæstede servitutter hjælpe den enkelte grundejer ved at undgå ulovlige dispositioner og usikkerheder i handelssituationer. Dette vil sige, at stedsfæstelsen af servitutter i høj grad har samme formål som DIADEM-projektet, nemlig at gøre det mere simpelt og gennemsigtigt at handle ejendomme. Gamle servitutter er ikke stedsfæstede, og der kan gå mange år, før der overhovedet er tale om, at servitutter i tingbogen er stedsfæstede, og først derefter kan der tales om en samlet positionel nøjagtighed på dette område. Den kommende positionelle nøjagtighed kommer i høj grad til at afhænge af, hvorledes servitutten er stedsfæstet, og der er følgende muligheder:

- **E: Indirekte stedsfæstet** – servitutten vedrører hele ejendommen.
- **M: Indirekte stedsfæstet** – servitutten omfatter hele det pågældende matr.nr.
- **A: Direkte stedsfæstet** – Absolut bestemt på grundlag af systemkoordinater – servitutten omfatter en del af det pågældende matr.nr. og flyttes ikke ved ændringer i skelbilledet.
- **R: Direkte stedsfæstet** – Relativt bestemt i forhold til skelbilledet – servitutten omfatter en del af det pågældende matr.nr. og flyttes ved ændringer i skelbilledet.

- **RA: Relativt bestemt i forhold til skelbilledet** – dog forefindes systemkoordinater i GML-fil. Benyttes ved direkte stedfæstelse i områder, hvor servitutten pga. unøjagtigheder i matrikelkortet ikke vil fremstå som beliggende på det berørte matr.nr.
- **U: Uidentificeret** – kan vedrøre hele eller dele af ejendommen. Servitutten giver ikke umiddelbart mulighed for stedfæstelse. (Stedfæstelsesprojektgruppen i regi af Kort og Matrikelstyrelsen, 2008)

Det vil altså sige, at der, selv efter at alle servitutter er stedfæstede med stedfæstelsesmetoden, vil findes servitutter, der vedrører hele eller dele af en given ejendom, hvor servitutten ikke umiddelbart er mulig at stedfæstelse. Der er altså tale om en metode, der ikke har til formål at styrke den positionelle nøjagtighed gennemgribende. Det er dog ikke muligt direkte at stedfæste alle servitutter absolut, da matrikelkortets unøjagtigheder ville kunne få det til at fremstå, som om en servitut ikke berører det matrikelnummer, hvorom det bør. Der er altså tale om, at matriklens oprindelse og nuværende positionelle nøjagtighed har en stor indflydelse, når matriklen vælges som referencegrundlag for stedfæstelse af servitutter.

e. Tematisk nøjagtighed

Den tematiske nøjagtighed for tingbogen er god, da den korrekte klassifikation og formkravene bliver kontrolleret. Hvad angår indholdet af f.eks. servitutter, er der meget stor mulighed for at beskrive ønskede rettigheder, og der er dermed ikke tale om kvantitative og kvalitative attributter, der kan være forkerte. I de meget få tilfælde, hvor der er fejl i f.eks. matrikelnummeret, og det påvirker en grundejer økonomisk, er der givet erstatning. Dette er dog i meget få tilfælde, og der er tale om en relativt lille udgift for staten. Servitutter, der burde være aflyst, og som er overflødige, eksisterer stadig. Dette er et problem, da der er ”snavs” i byrdebilledet (Poul Daugbjerg, 2000). Denne problematik er de kommende år i fokus sammen med stedfæstelsen af servitutter. Proceduren for at slette servitutter er desuden lettet gennem centraliseringen og digitaliseringen af tinglysningen.

f. Vurdering

Datakvaliteten for tingbogen med tilhørende servitutter er tveægget. På den ene side opfylder tingbogen sin funktion som et redskab, der beskytter rettigheder i fast ejendom. På den anden side er alle servitutter ikke stedsfæstede, og dette kan netop medføre forvirring for grundejeren, der gerne vil undgå ulovlige dispositioner og usikkerheder i handelssituationer. Derudover ændrer DIADEM ikke grundlæggende på, hvordan tingbogen benyttes, men brugergruppen ønskes udvidet. Databrugeren i DIADEM kan være borgere og virksomheder, der søger selvsalg. Der har i forbindelse med digitaliseringen af tingbogen været udstillet en stor kløft mellem dataproducentens diskurs og databrugernes diskurs. Databrugerne har forventet et effektivt, gennemtestet og lettilgængeligt system, hvor rettigheder kunne tinglyses hurtigere end før. Dataproducenten har ikke kunnet indløse disse forventninger, og der er derfor tale om det, der populært kaldes ”tinglysningsskandalen”. Det er væsentligt for DIADEM, at de registre, som indgår i DIADEM, kan opfylde databrugernes behov og dermed gøre køb og salg af ejendomme lettere, mere effektivt og billigere. Når der er tale om, at et digitalt offentligt it-projekt ikke har den brugskvalitet, som var målsætningen, er det væsentligt, at databrugeren er informeret om dette, og at problemer opdages i en testfase, hvor hypoteser afprøves. I DIADEM’s tilfælde er det f.eks. væsentligt at teste, om brugeren rent faktisk opnår bedre mulighed for borgerselvbetjening, og at denne selvbetjening resulterer i kortere sagsbehandlingstid og reducere af omkostninger.

7.10 Energimærkning – Fra OIS

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Energimærkning er en af de ejendomsoplysninger, der tilgår direkte til DIADEM fra OIS. En energimærkning indeholder en beskrivelse af bygningens energimæssige tilstand og af energibesparelsesmulighederne. Vurderingen af den energimæssige tilstand sker ved, at bygningen placeres på en skala fra A til G, hvor A er bedst, og G er dårligst. Energistyrelsen har ansvaret for data under Energimærkeordningen. Se-

kretariatet for Energieffektive Bygninger har overtaget arbejdsopgaverne med energimærkeordningen og arbejder med at kvalitetssikre energikonsulenternes arbejde, udvikle samt fremme og markedsføre ordningen. Energimærkningen består af to dele:

1. En vurdering, der viser, hvor store energjudgifter boligen har – for eksempel til olie, gas, fjernvarme, el og vand.
2. Et besparelsesforslag, der viser, hvilke forbedringer det kan betale sig at gennemføre i boligen.

De fleste bygninger, der anvendes til beboelse, skal energimærkes. Kravet gælder også sommerhuse og nybygninger. Fra den 1. juli 2009 gælder kravet desuden også for andelsboliger, lejeboliger og erhvervslokaler. Energimærker for helårsbeboelse gælder i 5 år. Data opdateres inden et døgn. I første omgang er det kun mærker udført efter 1. september 2006 frem til 5. juni 2009 for alle bygningskategorier, der bliver vist. Senere hen vil også de seneste samt ældre mærker blive vist. Sælger skal udlevere energimærkning til ejendomsformidleren forud for annoncering af sælgers ejendom. Køber får hermed et bedre grundlag for at vurdere bygningen.

b. Fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel- og tematisk nøjagtighed

Dette er et af de dataregistre, der løbende opdateres i forbindelse med salg af ejendomme, og er derfor ikke fuldstændigt. Den øvrige datakvalitet kan ikke findes inden for dette projekts rammer.

c. Vurdering

Denne ejendomsoplysning kan være en pejlesnor (som energimærket til vaskemaskiner) for ejendommens køber og være influerende i forhold til bestemmelse af salgspris for en sælger sammen med andre faktorer, som f.eks. en byggesagkyndigs udtalelser. Birgit Daetz, der er kommunikationschef hos Boligsiden, udtaler følgende om energimærkningen:

”Den er ganske enkelt en vigtig parameter i konkurrencen med de øvrige boligsælgere.”
(Niels Rytter, 2010)

Ejendomsoplysningen virker altså simpel at bruge som en del af informationsgrundlaget ved en ejendomshandel og sammenhængende med DIADEM’s mål om at gøre det lettere for borgere og virksomheder at købe og sælge ejendomme. Da datakvaliteten for denne oplysning ikke kendes nøjagtig, kan det ikke vurderes, om eventuelle fejl i data kan medføre vildledning og forkerte beslutninger hos sælger/køber.

7.11 Landbrugspligt – *Fra OIS*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Denne ejendomsoplysning er en del af de lovbestemte (Udstykningsloven §11) noteringer i matrikelregistret. Matriklen er sammen med tingbogen rygraden i den danske økonomi, da tingbogens registrerede rettigheder identificeres entydigt og geografisk i matriklen. Formålet for denne registrering er at bestemme anvendelsen af de samlede faste ejendomme. Landbrugspligten og de andre lovbestemte noteringer kunne være rettigheder, der var tinglyst på de berørte ejendomme (og har i nogle tilfælde tidligere været det), men disse restriktioner/rettigheder er imidlertid knyttet til registreringen i matriklen. Årsagen til, at noteringen om landbrugspligt er endt netop i matrikelregistret, er formodentligt, at forpligtigelsen begrænser mulighederne for udstykning af de berørte ejendomme. Derfor har man valgt at placere noteringen i matriklen (Lars Buhl, 2001). I landbrugslovens § 2, stk. 2 forstås en landbrugsejendom som en ejendom, der i matriklen er noteret som en landbrugsejendom. Rådighedsindskrænkningen følger således noteringen i matriklen. En landbrugsejendom er en samlet fast ejendom ifølge udstykningslovens § 2, stk. 2, og landbrugspligten omfatter hele den samlede faste ejendom. Landbrugspligten noteres således i matrikelregisteret på den samlede faste ejendom (Lars Buhl, 2001). I dag ville det være oplagt at benytte SOA, hvor løst koblede it-systemer anvender services, der udbydes af andre it-systemer. Dermed skulle landbrugspligten have sit eget register der så kunne

kobles på matriklen som reference, når dette er relevant. Det har dog øjensynligt på daværende tidspunkt virket hensigtsmæssigt at placere disse datasæt med lovbestemte noteringer i matriklen. Matrikelregistret og matrikelkortet ajourføres løbende på grundlag af matrikulære sager, som indsendes af praktiserende landinspektører. Dataansvaret er hos Kort og Matrikelstyrelsen, der skal føre og vedligeholde matriklen som et register over samtlige ejendomme og som et kortværk med tilhørende måldokumentation (Poul Daugbjerg, 2000).

b. Fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel- og tematisk nøjagtighed

Fuldstændigheden for noteringen af landbrugspligt er 100 %. Overholdelsen af begrebsskema, dataformater og dataværdier kontrolleres ved løbende sagsorienteret ajourføring gennem ansøgning om ophævelse eller pålæggelse af landbrugspligten. Retsvirkningen efter tilstandens ændring på landbrugsejendommen sker dermed ved registreringen i matriklen. (Line Træholt Hvingel, 2009).

Landbrugspligten er en notering, der lovbestemt er koblet til en samlet fast ejendom, og der er dermed ikke tale om, at landbrugspligten kun kan gælde for et delareal af den samlede faste ejendom. Dette lader til at være misforstået i projektplanen for DIADEM, hvor der står følgende beskrivelse af ejendomsoplysningen:

”Angiver om del af arealet er omfattet af landbrugspligt” (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009).

Den positionelle nøjagtighed er sammenhængende med matriklens og kan altså variere i samme grad som matriklen; dette vil sige nogle centimeter i byer, men flere meter på landet. Den sagsorienterede ajourføring sikrer desuden, at den tematiske nøjagtighed er god.

c. Vurdering

Denne ejendomsoplysning er en af de ”gamle noteringer”, og kunne ifølge principperne i SOA, hvor en service kan bruges og genbruges af andre systemer, være placeret i et selvstændigt register, der kunne sammenkobles med matrikelregistret som reference i de

tilfælde, hvor dette ønskes. Selve ejendomsoplysningen har dog en god datakvalitet i forhold til brugen i DIADEM, hvor usikkerhederne i den positionelle nøjagtighed ikke har den store indvirkning på databrugen i DIADEM.

7.12 Fredskovpligt – *Fra OIS*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Denne ejendomsinformation er endnu en notering fra matrikelregistret. Der har i 200 år været registreret fredskov i matriklen. Ved ændringen af skovloven i 1989 blev det besluttet at gennemføre en landsomfattende registrering i matriklen og tingbogen af fredskovspligtige arealer. Senere i 1996 blev skovloven ændret, så loven herefter foreskriver, at fredskovspligten alene registreres i matriklen og ikke som tidligere både noteres i matriklen og tingbogen (Lars Buhl, 2001). Noteringen om fredskovspligt anvendes ved næsten alle etableringer af skov. Skov- og Naturstyrelsen kan i særlige tilfælde ophæve fredskovspligten på et areal, der ikke længere er egnet til skovdrift. Det vil medføre et krav om plantning af skov på et andet og større areal. På den måde sikres det, at det samlede skovareal bevares og forøges, hvilket er formålet med fredskovspligten. Processen for oprettelse og ændring af noteringen er den samme som for noteringen af landbrugspligt, og retsvirkningen indtræder også ved noteringen i matriklen (Line Træholt Hvingel, 2009). Dataansvaret er hos Kort og Matrikelstyrelsen, hvor alle noteringer er en del af MiniMAKS-registret.

b. Fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel- og tematisk nøjagtighed

Datakvaliteten for denne ejendomsoplysning er at sidestille med Landbrugspligten. Det vil sige, at datakvaliteten er god og sikret ved den sagsorienterede ajourføring.

c. Vurdering

Denne ejendomsoplysning er en af de "gamle noteringer" ligesom landbrugspligten og kunne ifølge principperne i SOA være placeret i et selvstændigt register, der kunne sammenkobles med matrikelregistret som reference i de tilfælde, hvor dette ønskes. Selve ejendomsoplysningen har dog en god datakvalitet i forhold til brugen i DIADEM, hvor usik-

kerhederne i den positionelle nøjagtighed ikke har den store indvirkning på databrugeren i DIADEM.

7.13 Klitfredede arealer og Strandbeskyttelseslinje – *Fra OIS*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Disse to ejendomsinformationer behandles samtidig, da de begge er nogle af de "nye" noteringer i matriklen og er ens, hvad angår dataindsamling. Ved en lovændring i 1999 blev det vedtaget, at strandbeskyttelseslinjen og klitfredningslinjen skulle indlægges i matrikelkortet og registreres i matrikelregisteret. Registreringerne blev landsdækkende i 2003. Formålet for registreringen er en bedre beskyttelse af de åbne og i særdeleshed de uberørte kyststrækninger. Noteringerne om klitfredede arealer og strandbeskyttelseslinje er forskellig fra bl.a. landbrugspligten og fredskovspligten, da noteringen ikke gælder den samlede faste ejendom, men er indtegnede beskyttelseslinjer lavet på baggrund af ortofoto og registreret i matrikelkortet. Linjerne følger derfor som udgangspunkt ikke skel og lignende. Der er dog sket tilpasninger efterfølgende, således dele af strandbeskyttelseslinjen følger skel, hvor det er muligt. Anvendelsen af disse noteringer er altså ret speciel, da noteringerne er registreret med systemkoordinater i matrikelkortet. Der vil således ikke kunne ske en løbende ajourføring for disse to noteringer, men der kan være tale om, at linjerne i enkelttilfælde flyttes med matrikelkortets skelbillede ved en teknisk kortforbedring. Retsvirkningen er registreringen af beliggenheden i matrikelkortet, der som udgangspunkt ligger fast (Line Træholt Hvingel, 2009).

b. Fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel- og tematisk nøjagtighed

Hvad angår fuldstændighed, logisk sammenhæng og tematisk nøjagtighed, er datakvaliteten den samme som landbrugspligt og fredskovpligt. Hvad angår den positionelle nøjagtighed, må denne dog anses som værende bedre, da man har valgt ikke at følge matriklens skel, men i stedet indtegnet beskyttelseslinjer efter ortofoto, der alt efter kvalitet kan garantere en bedre nøjagtighed end matriklens, da den absolutte nøjagtighed kan variere især uden for byerne.

c. Vurdering

I dag ville der være mange gode grunde til ikke at registrere disse beskyttelseslinjer i matrikelkortet, da det f.eks. kan skabe en vis forvirring, at rådighedsindskrænkninger, der indgår i matriklen, ikke er noteret på den samlede faste ejendom i matrikelregistret, men derimod ”tegnet” ind på matrikelkortet med ortofoto som baggrundsmateriale. Dette påvirker dog sandsynligvis ikke databrugen i DIADEM, da datakvaliteten for disse beskyttelseslinjer er god i forhold til brugen af informationer i en købs-/salgssituation af ejendomme.

7.14 Regionplantemaer og arealer udlagt til vindkraft – *Fra Regionplaner*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Regionplanerne, hvori også arealer udlagt til vindmøller er placeret, oprinder fra de tidligere amter, der udgav en regionplan, hvis formål var at indtage en central rolle i forhold til arealanvendelse, natur- og landskabsbeskyttelse. Regionplanerne skulle dermed foretage den overordnede afvejning af de forskellige interesser. Regionplanerne havde endvidere to hovedformål: Dels skulle de i overensstemmelse med rammestyringsprincippet afspejle landsplanlægningen og danne ramme for den kommunale planlægning, dels skulle den i overensstemmelse med virke-for-bestemmelsen udgøre et administrationsgrundlag for kommuners og amters administration af den arealrelaterede lovgivning. Efter kommunalreformen blev regionplanerne ophævet til landsplandirektiver, og det var derefter meningen, at kommuneplanerne skulle adaptere Regionplanernes indhold inden 2009. Denne deadline er dog overskredet, og i dag regner man med, at udfasningen af regionplantemaer er sket senest i 2013 (Styregruppen for Tværoffentlige Samarbejder, 2008). Der findes i dag ikke landsdækkende adgang til disse ejendomsinformationer. Regionplanerne er i dag landsplandirektiver, og dermed er det staten herunder Miljøministeriet, der er dataansvarlig myndighed. De gamle regionplaner er digitalt registreret, men ikke tilgængelige landsdækkende. Fremover skal regionplanerne gradvist erstattes af kommuneplantemaer. Der er altså tale om en overgangsfase, hvor regionplanerne stadig kan være temavist gældende i enkelte kommuner.

b. Fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel- og tematisk nøjagtighed

Det er ikke muligt inden for projektets rammer at finde den nærmere datakvalitet, men det er konkluderet at fuldstændigheden ikke er 100 %, hvad angår tilgængeligheden. Dette er til trods for, at denne ejendomsoplysning er rådighedsindskrænkende og dermed kan indebære restriktioner for både nuværende og kommende ejer af en ejendom.

c. Vurdering

Styregruppen for Tværoffentlige Samarbejder er tydeligvis godt klar over problemet med de stadigvæk gældende regionplantemaer, som det ses i følgende:

”Det kan derfor forventes at brugerne stilles i en vanskelig situation, hvor det kan være svært at gennemskue de gældende planforhold, da der er risiko for, at et område både er dækket af et ikke-gældende regionplantema og et nyt gældende kommuneplantema.”
(Styregruppen for Tværoffentlige Samarbejder, 2008)

På baggrund af ovenstående har man altså valgt i projektplanen for DIADEM ikke at indhente regionplantemaer; herunder arealer udlagt til vindkraft. Dette vil sige, at der kan findes rådighedsindskrænkninger i nogle regionplantemaer, der ikke vil blive oplyst i den kommende DIADEM-løsning. Dette synes at gå imod DIADEM's målsætning om netop at levere ejendomsinformationer i forbindelse med en bolighandel. Det betyder, at en eventuel køber f.eks. ikke kan se arealer udlagt til vindkraft, førend de er endeligt placeret i de nye kommuneplaner. Dette kan skabe problemer for DIADEM-løsningen, hvor det må anses som værende forudseeligt, at manglende informationer eller forvirring om væsentlige rådighedsindskrænkninger kan føre til dårlige brugeroplevelser.

7.15 Landsplandirektiver – Fra PlansystemDK (PlanDK3)

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Reglerne om landsplanlægning blev indført i 1974. Et af redskaberne i landsplanlægningen er landsplandirektiver. Landsplandirektiver kan benyttes til at lokalisere en konkret samfundsmæssig nødvendig aktivitet og dermed erstatte regional udviklings-, kommune- og lokalplanlægning (Landsplanafdelingen, 2002). Eksempler på landsplandirektiver er linjeføring for gas- og elledninger og placering af sommerhusområder. Den del af landsplandirektiverne, der har en geografisk udstrækning, findes allerede digitaliseret i By- og Landskabsstyrelsen. Denne ejendomsoplysning vil tilgå PlansystemDK, hvor den dataansvarlige myndighed er By- og Landskabsstyrelsen. Den øvrige datakvalitet kan ikke findes inden for dette projekts rammer.

b. Vurdering

Da det ikke er muligt inden for projektets rammer at undersøge datakvaliteten, kan den ikke vurderes i forhold til målene i projektplanen for DIADEM. Der kan dog skønsmæssigt henvises til afsnit 8.7 f "Planer / offentliggjorte planforslag og kommuneplantemaer efter planlovens § 11a – vurdering", da ejendomsoplysningen skal videreformidles gennem PlansystemDK.

7.16 Kystnærhedszonen – Fra PlansystemDK (PlanDK3)

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Formålet for en afgrænsning af kystnærhedszonen er, at det åbne, danske kystlandskab er en truet og begrænset ressource, hvilket tydeligt fremgår af Planlovens kapitel 2a.

Planlovens §1, stk. 2, punkt 3: *"Loven tilsigter særlig at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource".*

Kystnærhedszonen dækker alle landets kyster og omfatter arealer i sommerhusområder og landzone. Anvendelsen af planlægning inden for kystnærhedszonen skal derfor sikre kystens friholdelse for anlæg, der ikke er afhængig af kystnær placering. De planlægningsmæssige krav til lokalisering af nye anlæg og bebyggelser samt inddragelse af

nyt areal til byzone eller sommerhusområde er således særligt skærpede i kystnærhedszonen. Kystnærhedszonen er dog en planlægningszone og ikke en forbudszone (modsat strandbeskyttelseszonen). Udvikling inden for kystnærhedszonen er ikke udelukket, men forudsætter en grundig planlægning, hvor der sker en afvejning af hensynet til bevarelse af det åbne kystlandskab på den ene side og sikring af en fortsat udvikling af kommunen på den anden side (By og Landskabsstyrelsen, 2010a). Kystnærhedszonen er digitaliseret efter Danmarks Topografiske kort i 1:25.000 i perioden 1991-93. Detailkort over kystnærhedszonen i målestok 1:100.000 blev herefter udsendt til kommuner og amter i forbindelse med Miljøministeriets vejledning nr. 76 af 27. april 1993. Disse er de juridisk gældende kort. Kystnærhedszonen er herefter digitaliseret amt for amt. Dataansvaret for temaet er hos staten, herunder By- og Landskabsstyrelsen (Henrik Larsen, 2008).

b. Fuldstændighed, logisk sammenhæng, positionel- og tematisk nøjagtighed

Fuldstændigheden for kystnærhedszonen er 100 %, og alle tidligere amter har haft en digitaliseret kystnærhedszone. Den logiske sammenhæng er meget simpel, og de tilhørende attributter såsom temaID, temanavn, objektID, datostart, datoslut, status, statuskode, myndighed og geometritype burde ikke skabe misforståelser i registreringen af data. De topologiske regler er ligeså meget enkle, og den eneste tilladte geometritype er linjer. Den positionelle nøjagtighed har ikke kunnet forefindes landsdækkende, men er nogle steder +/- 10 m (Bornholm Kommune, 2010). Den tematiske nøjagtighed på kystnærhedszonen er ligeså svær at finde, og derfor kan der ikke redegøres for denne.

c. Vurdering

Denne planzone lader til at have en fin datakvalitet i forhold til de ønsker, databrukerne i DIADEM må have til kvaliteten af data. Den positionelle nøjagtighed kan muligvis afstedkomme, at kystnærhedszonen mere nøjagtigt skal positioneres. Der kan forekomme tvivlstilfælde ved så stor en unøjagtighed, der afstedkommer fra, at datasættet er indsamlet på baggrund af Danmarks Topografiske kort i 1:25.000. Selve rådhedsindskrænkelsen er dog mere rettet mod anvendelsen af planlægning, end at borgere skal rette sig efter

denne direkte. På baggrund af dette er vurderingen, at dette datasæt godt kan opfylde hovedmålene i DIADEM.

7.17 Planlagte anlægsprojekter (statslige) – *Fra øvrige dataleverancer*

a. Formål, anvendelse, oprindelse og dataansvar? (Kvantitative parametre)

Der findes i dag ingen retningslinjer for registreringen af planlagte statslige anlægsprojekter. Der findes dog oplysninger herom i Trafikstyrelsen herunder Vejdirektoratet. Løsningen for, hvorledes denne oplysning skal registreres, og på hvilket tidspunkt, oplysninger om anlægsprojektet skal komme i offentlighedens kendskab, er en del af det delprojekt i DIADEM, der hedder "Øvrige dataleverancer". Der kan ikke laves en egentlig analyse af datakvaliteten, grundet at denne oplysning er en af de nye ejendomsoplysninger, der først kommer i forbindelse med DIADEM.

b. Vurdering

En vurdering af datakvaliteten sammenholdt med målene i DIADEM er ikke mulig, men det virker som en væsentlig ejendomsinformation, der kan hjælpe borgere i købs-/salgssituationer alt afhængig af, hvornår de statslige anlægsprojekter kommer til offentlighedens kendskab. F.eks. kan en familie i København, der ønsker at købe bolig et sted, hvor metroen senere skal udbygges, bruge denne ejendomsinformation til en beslutning om køb af bolig.

8. Sammenfatning af problemløsning

I dette afsnit sammenfattes problemløsningen i en samlet vurdering af, hvilke data der egner sig til DIADEM ud fra følgende mål, der er sat i projektplanen for DIADEM:

- Kortere sagsbehandlingstid
- Bedre mulighed for borgerselvbetjening
- Standardisering og automatisering af processer
- Reducere omkostninger ved at indhente og videregive ejendomsoplysninger

I afsnit 3 "Undren" fremgår det, at den forelagte business case for DIADEM har et meget stort fokus på det sidste hovedmål, som omhandler reduktion af omkostningerne ved at indhente og videregive ejendomsoplysninger. I kvalitetsdeklarationen er alle målene sammenholdt med datakvaliteten i en vurdering af datasættene. Især målet om at skabe bedre mulighed for borgerselvbetjening har været i fokus sammen med målet om at blive en "one-stop-shopping"-løsning. Disse mål synes nemlig særligt rettet mod brugeren og selve "servicen", som har været i fokus i kvalitetsdeklarationens vurderinger. Dette er den digitale service, som også på strategisk niveau ønskes styrket i bl.a. Strategi for Digital Forvaltning 2007-10. I nedenstående tabel ses en opdeling af datasættene i oversigtsform, hvor det fremgår, at langt fra alle datasæt vurderes til at kunne imødekomme hovedmålene for DIADEM uden forbedringer. Denne opdeling kan benyttes i forslag til DIADEM-projektet med henblik på hvor arbejdsindsatsen bør være prioriteret efter hensyn til væsentligheden af ejendomsinformation.

Datasæt kan vurderet ud fra datakvaliteten imødekomme hovedmålene for DIADEM, uden at datakvaliteten forbedres	Datasæt kan vurderet ud fra datakvaliteten imødekomme hovedmålene for DIADEM, men forbedring af datakvaliteten kan forbedres for at øge succespotentialet	Datasæt kan vurderet ud fra datakvaliteten <u>ikke</u> imødekomme hovedmålene for DIADEM, uden at datakvaliteten forbedres	Datasæt der ikke kan vurderes grundet specialets rammer
Kystnærhedszonen	Ejendomsskattebilletten	Planer/offentliggjorte planforslag	Evt. forfalden gæld til/ garanti fra kommunen*
Landbrugspligt	Tilstandsrapporter**	Evt. byggesag	Miljøsag

Fredskovspligt	Tingbogen	Varmeplan (forsyning)	Adgangsforhold
Klitfredede arealer	Tilslutningspligt/forblivelsespligt (varmeplan)	Vandforsyning	Varmeplaner
Strandbeskyttelseslinje	Vandboringszoner	Afløbsforhold	Olietank
	Luftfart	Fredede og bevaringsværdige bygninger	Spildevandsplaner
	Permanente vådområder MVJ	Kortlagt forurening	Huslejenævns-sager
	Fredningsforhold	Beskyttede naturtyper	Kommunale anlægsarbejder
	Zonestatus	Sø- og åbeskyttelseslinje	Energimærkning
		Skovbyggelinje	Landsplandirektiver
		Fortidsmindebeskyttelseslinje	Planlagte anlægsprojekter (statslige)
		Kirkebyggelinje	
		Naturbeskyttelsesområder	
		Grundvand	
		Sø- og vandløbsbræmmer	
		Visse sten og jorddiger	
		Vådområder (SFL og MVJ – ikke permanente)	
		Regionplantemaer	
		Arealer udlagt til vindkraft	

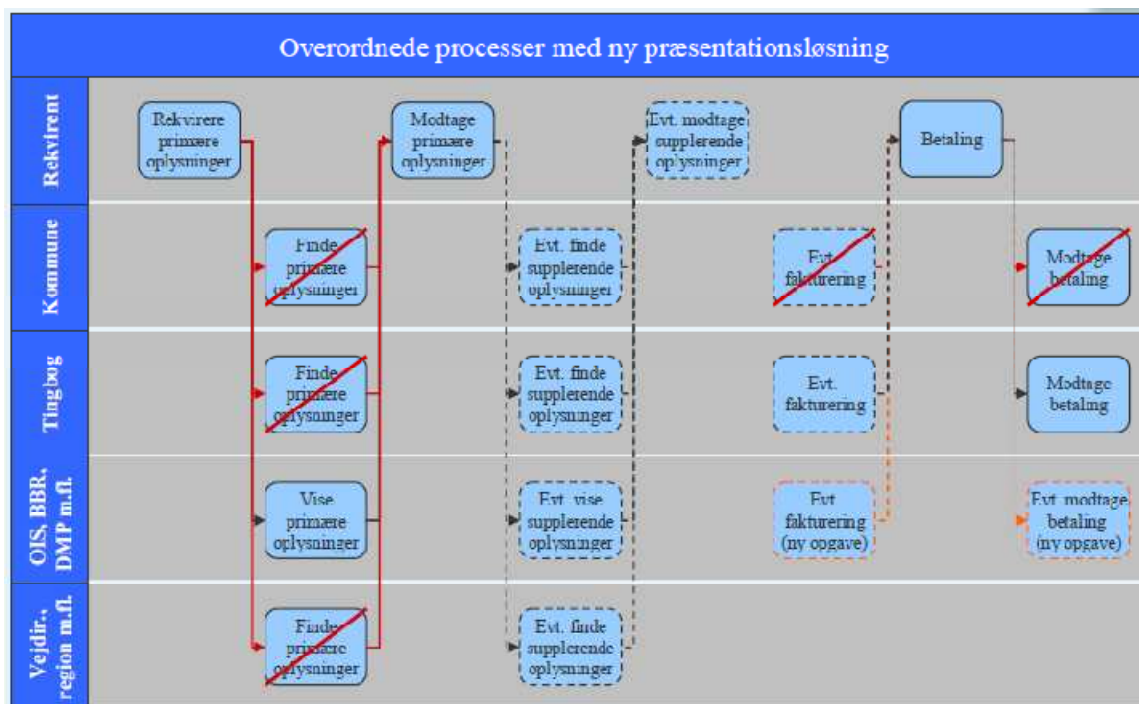
*Hvis informationen ikke ender med at indgå i DIADEM-løsningen, vurderes det, at målsætningerne fra projektplanen for DIADEM ikke nås.

**Væsentligt at brugskvaliteten videreformidles

Projektplanen for DIADEM syner ikke af, at der er foretaget indgående overvejelser om, hvorvidt datakvaliteten kan påvirke brugerens oplevelse ved anvendelse af DIADEM. Dette har muligvis medført en væsentlig begrænsning af DIADEM-løsningen, da man øjensynligt ikke indtænker de risici, der er forbundet med, at en udvidet databrugergruppe indhenter ejendomsoplysninger, der i

flere tilfælde kræver, at brugeren kender til de forventede egenskaber til servicen for at indstille forventningerne til et rimeligt niveau.

DIADEM-løsningen begrænses i nogle tilfælde. F.eks. må det anses som væsentligt at inkludere et matrikulært ejendomskort fra KMS i en "one-stop-shopping"-løsning. KMS, som leverer denne service, kræver dog betaling for deres rettigheder, og denne information kan på grund af dette være udeladt. Der skelnes dermed mellem primære og supplerende oplysninger i DIADEM-løsningen, som det ses i figur 19.

Figur 19 viser processerne fra DIADEM, hvor der skelnes mellem primære og supplerende oplysninger (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009).

DIADEM's præsenteringsløsning virker på projektstadiet, som om den har sat sig mellem to stole. Egentlig burde der, for at opfylde målsætningen om en nem og simpel "one-stop-shopping"-løsning, kun findes tre processer for rekvirenten. Disse er, at rekvirere oplysninger, modtage oplysninger og betale for oplysninger. I stedet påvirker økonomiske hensyn og eksisterende rettigheder til data et antal processer, hvor indhentning af oplysninger og betaling for disse sker flere

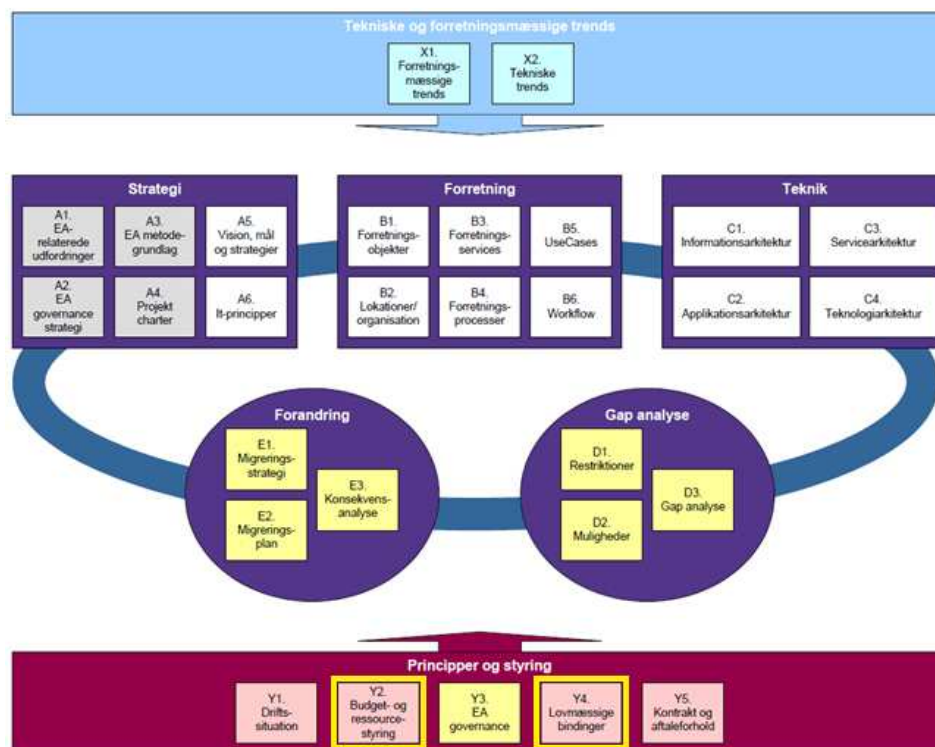
steder. Dette kan i OIO-metoden ses som et mismatch mellem A5 (vision, mål og strategier) og B4 (forretningsprocesser). I OIO EA-metoden beskrives følgende under forretningsprocesser:

”Det er målet at planlægge it-understøttelsen for forretningsprocesserne fremover, så man bør fokusere på de processer der fremadrettet skal udføres – herunder også nogle der ikke udføres eller kun delvist udføres i dag. Processer der afskaffes behøver omvendt ikke it-understøttelse fremover. Man kan dog modellere både de nuværende (as-is) og de fremtidige (to-be) processer, men så er vi over i retning af business process re-engineering, hvilket ikke er fokus med OIO Enterprise Arkitektur.” (IT- og Telestyrelsen, 2009)

Når man vælger at beholde gamle forretningsprocesser som særskilt betaling og visning af kort uden for DIADEM vha. link til andre hjemmesider med oplysninger, må det siges at være business process re-engineering. OIO EA-metoden beskriver ligeledes følgende:

”Man må søge at få prioriteret processernes vigtighed og den effektivitet brugerne oplever [...] Her er brugerne (forretningssiden) de rigtige at spørge.” (IT- og Telestyrelsen, 2009)

Det vil sige, at DIADEM holder fast i eksisterende traditionsprægede forretningsprocesser på trods af, at brugernes oplevelse af effektiviteten kan forekomme at være betragteligt lavere, end hvis man tog udgangspunkt i netop brugernes krav til en DIADEM-løsning. I relation til OIO EA-metoden er dette valg tydeligt påvirket af både økonomisk og regelmæssig art. I figur 20 ses det, at dette er Y2, budget- og ressourcestyring, og Y4, lovmæssige bindinger, der hører ind under påvirkninger fra principper og styring, og disse påvirkninger kan, som metoden også viser, påvirke alle trin i metoden.

Figur 20 er Y2 og Y4 fremhævet, da disse påvirker DIADEM projektet. (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)

Det vil sige, at selvom det måske ville være betaling i det endelige gebyr for så at opnå overens med målene for DIADEM, vælger man at have svært ved at nå dets egne mål. Brugskvalitet er et væsentligt parameter at betragte i denne sammenhæng. Begrebet "Brugskvalitet" skal her forstås som, at databrugeren får tilført et grundlag for at foretage en beslutning. Dette grundlag er en form for varedeklaration, der fortæller brugeren, hvilke beslutninger der kan tages og med hvilke forbehold i den service, der stilles til rådighed. Der er dermed en forskellighed fra den tekniske datakvalitet, da denne ikke fortæller det, som databrugeren egentlig efterspørger, nemlig: "Er disse informationer fra DIADEM rigtige, og kan jeg stole på dem? Hvis ja – så vil jeg gerne sælge/købe den ejendom". Om DIADEM er en succes, selvom der kun kan svares "måske", og "eventuelle fejl hæfter den dataansvarlige myndighed ikke for", er svært at svare på. Det kan muligvis løses med en "Forsikring mod datafejl i DIADEM" svarende til en ejerskifteforsikring. En sådan forsikring kunne betales direkte gennem opkrævningsgebyret ved indhentning af oplysninger fra DIADEM og derved ikke besværliggøre forretningsprocesser.

9. Konklusion

Hovedproblemstillingen i dette speciales problemformulering er at analysere DIADEM's indhold i form af det konkrete dataindhold sammenstillet med de mål, der er sat for DIADEM. For at imødegå denne problemstilling er følgende spørgsmål besvaret:

- Hvilke data skal videreformidles gennem DIADEM?
 - o Hvordan skal DIADEM-løsningen udvikles?
 - o Hvilke data eksisterer forud for DIADEM?
 - o Hvilke nye data kræver DIADEM?
- Kvalitetsdeklaration af data
- Vurdering af om målene for DIADEM kan opfyldes på baggrund af kvalitetsdeklarationen og projektplanens indhold.

Ud over problemformuleringens spørgsmål konkluderes der også på specialets indledende undren, der bestod af følgende to spørgsmål.

- Er der forvirring inden for digital forvaltning i Danmark med mange strategier, redegørelser, handlingsplaner, projekter og aktører?
- Er der en kløft mellem DIADEM's business case og det overordnede ønske om at realisere flere fordele i digital forvaltning?

Det er i foranalysen afklaret at der på trods af mange strategier, redegørelser, handlingsplaner, projekter og aktører er et tværfagligt samarbejde, der synes at trække på samme hammel. Ofte dannes grupper direkte med henblik på en snæver problemstilling og opløses efter denne problemstilling er løst. Dette virker hensigtsmæssigt og der er tilsyneladende en god vidensdeling blandt de aktører der agerer indenfor digital forvaltning i Danmark.

Der er ikke nødvendigvis en kløft mellem DIADEM's business case og det overordnede ønske om at realisere flere fordele i digital forvaltning. Det må dog konkluderes at ambitionsniveauet er sat relativt lavt med henblik på hvilken service der potentielt kunne udvikles. I stedet for at indfri et højt effektiviseringspotentiale har man valgt at fokusere på besparelser særligt gennem digitaliser-

ing af manuelle arbejdsgange, hvor lønbesparelser i det offentlige er et af de vægtigste argumenter. Dette vurderes som den mest hensigtsmæssige løsning, hvis man betragter DIADEM, som et trinbræt til en bedre og billigere service på lang sigt.

Der er stadig nogle få uklarheder tilbage om, hvorvidt nogle data kommer til at indgå i DIADEM eller ej. Dette speciale belyser væsentligheden af, at DIADEM indeholder alle relevante data til brug ved en ejendomshandel for at opfylde målet om at blive en "one-stop-shopping"-løsning, der gør op med den nuværende situation, hvor relevant data skal indhentes flere steder fra.

I kvalitetsdeklaration af data er der et antal datasæt, hvor det ikke har været muligt at indhente metadata og dermed få en entydig afklaring af datakvaliteten. Der er dermed et forbehold i den endelige vurdering af, om målene for DIADEM kan opfyldes på baggrund af kvalitetsdeklarationen og projektplanens indhold. Det vil sige, at den samlede vurdering kun kommer til at bero på de datasæt, hvor det har været muligt at finde metadata og kvalitetsdeklarere.

Kvalitetsdeklarationen kan synes at have et negativt output i de enkelte vurderinger, og dette output afhænger i høj grad af, hvorvidt et blødt mål som "bedre mulighed for borgerselvbetjening" gradbøjes. I specialets tilfælde er der en kritisk tilgang til de enkelte datasæt, fordi DIADEM netop er et it-projekt, der ikke kun vil hjælpe professionelle it-kyndige ejendomsmæglere med at indhente oplysninger på få minutter, men også hjælpe den enkelte borger til selvsalg, som det står beskrevet i projektplanen for DIADEM. Kvalitetsdeklarationen ville højst sandsynligt se væsentligt mere positiv ud, hvis målet i projektplanen for DIADEM blot var at forkorte papirsagsbehandling og videregive oplysninger hurtigt til professionelle brugere af ejendomsdata med viden om datakvalitet. Det negative output af kvalitetsdeklarationen kan dermed siges at afstedkomme i ligeså høj grad af for høje mål i projektplanen og ikke nødvendigvis fra dårlig datakvalitet. Et begreb som dårlig datakvalitet kan ikke benyttes, hvis ikke det er tydeligt, i hvilken sammenhæng data skal anvendes og til hvilke beslutninger.

I sammenfatningen af problemløsningen fremgår det tydeligt, at der er flere registre, hvor datakvaliteten ikke er tiltænkt brug af en borger, der søger ejendomsoplysninger i forbindelse med ejendomssalg. Det fremgår i stedet tydeligt flere steder, at de dataansvarlige afskriver sig ansvar for fejl i data og råder til at kontakte myndigheder og professionelle for at træffe væsentlige beslutninger på baggrund af registrenes data. Det kan måske tolkes som, at DIADEM i nogle tilfælde

vil mislykkes grundet den til tider ringe datakvalitet. En sådan tolkning er dog ikke væsentlig i forhold til dette speciale.

På flere områder virker DIADEM som et fornuftigt tænkt projekt, hvor mange millioner af kroner kan spares ved at undgå papirsagsbehandling især i kommunerne. Det virker dog som om, ambitionen er placeret, der hvor de økonomiske gevinster er mest åbenlyse. Det er tilsyneladende nemmere at beregne antallet af minutter sparet i en sagsgang ved kommunen end at måle, hvad en forbedring af datakvaliteten og en reel ansvarsforpligtigelse kunne betyde for en borger eller mindre virksomhed, der søger selvsalg. Et større fokus på sidstnævnte ville være udslagsgivende på en bedre digital service, da disse aktører kan have svært ved at forholde sig til, om der er fejl i det informationsgrundlag, hvorpå beslutninger til ofte flere millioner kroner beror.

Det vil sige, at det samlet set vurderes, at målene for DIADEM højst sandsynligt ikke kan opfyldes med den nuværende datakvalitet, der ikke er tiltænkt databrugeren i DIADEM. Denne konklusion kan dog imødegås, hvis DIADEM informerer brugeren om brugskvaliteten af DIADEM og samtidig sænker målsætningen om, at almindelige borgere skal kunne indhente data til selvsalg. På baggrund af sammenfatningen og konklusionen er der følgende forslag til at øge DIADEM's succespotentiale på punkter der vurderes til at medføre størst positiv indvirkning på en færdig DIADEM-løsning:

- Benyttelse af kort til videreformidling af geodata. (Forøger brugerbetalingen i DIADEM i mindre grad, men opfylder projektplanens mål)
- Inkludering af alle ejendomsinformationer i en løsning og undgå "supplerende oplysninger" (Dette forøger brugerbetalingen i DIADEM, men opfylder projektplanens mål)
- En enkelt betaling for alle informationer. (Koster i etableringen af DIADEM, men brugeren får en bedre digital service)
- Teste brugskvaliteten af DIADEM, inden den lanceres nationalt. Dette vil besvare spørgsmålet: "Hjælper DIADEM databrugeren med et rimeligt beslutningsgrundlag for en eventuel ejendomshandel?" (Koster i etableringen af DIADEM og forsinket lanceringstidspunktet, men sikrer at dataleverandøren ikke kommer med en service, hvor der kan være betydelige uoverensstemmelser mellem databrugers udbytte og forventningerne i projektledelsen for DIADEM)

Det kan ikke anbefales at forbedre samtlige datasæts datakvalitet på baggrund af databrugerens behov i DIADEM, da dette forslag er urealistisk dyrt og kræver et langt højere politisk fokus. Ved køb og salg af ejendomme er der oftest en besigtigelse af ejendommen og ejendomsinformationer, der kan kontrolleres ved denne besigtigelse behøver strengt taget ikke forbedres mht. datakvalitet for at kunne benyttes i DIADEM. Ejendomsinformationer der har en væsentlig økonomisk indvirkning på ejendomsprisen og ikke kan kontrolleres ved besigtigelse kan dog indgå i fremtidige forbedringer af datakvaliteten.

10. Bilag A

- Metode til besvarelse af problemstillingen

10.1 I dette bilag beskrives, hvilken metode der anvendes for videnskabeligt at kunne argumentere for svarene på problemformuleringen. Specialet benytter OIO EA-metoden, da den er udviklet af IT- og Telestyrelsen som en pragmatisk ramme beregnet til beslutningstagere og it-arkitekter i det offentlige. En af fordelene ved OIO EA-rammen er, at den kan benyttes til forskellige formål herunder:

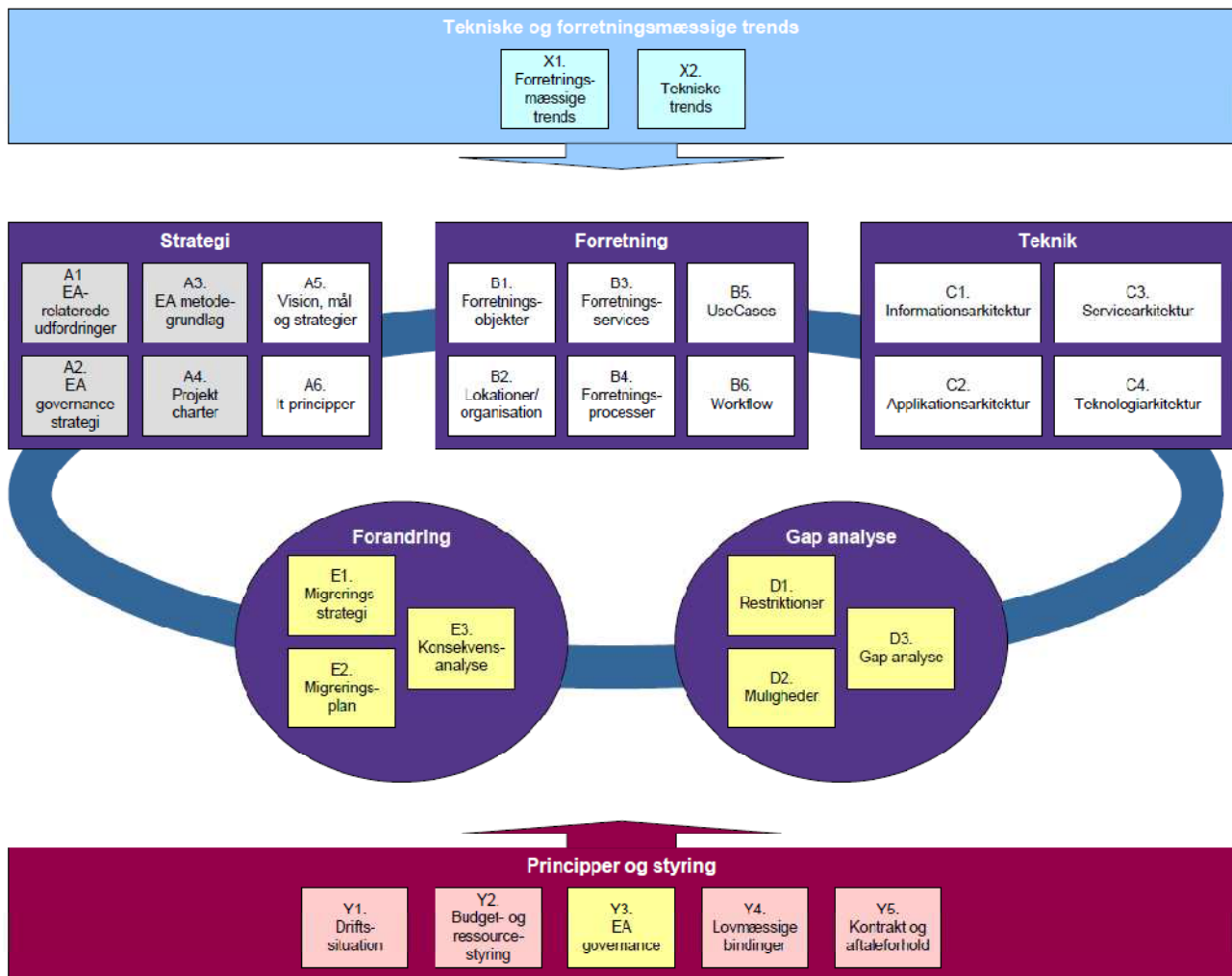
- Gennemførelse af et it-projekt.
- Udarbejdelse af en fuld entreprise arkitektur for en myndighed.
- Udarbejdelse af arkitektur for datainfrastruktur i en sektor; i multisektor eller fællesoffentligt.

Da dette speciale ikke omfatter skabelsen af en ny infrastruktur, men centrerer om at belyse sammenhængen mellem målsætningerne for DIADEM og den konkrete løsning, kan dele af OIO EA-metoden være en forståelsesramme.

OIO EA-metoden bygger på 5 trin, som er:

- A. Strategi
- B. Forretning
- C. Teknik
- D. Forandring
- E. Gap-analyse

Disse trin beskriver tilsammen den iterative proces, som det er at udvikle og vedligeholde en Enterprise Arkitektur. En oversigt over metoden kan ses på figur 21.

Figur 21 viser OIO EA-metoden i oversigtsform (IT- og Telestyrelsen, 2009)

Strategi er det første trin i metoden. På dette trin undersøges, hvilke EA-relaterede udfordringer der findes i forhold til projektets rammer. En vigtig del af dette trin er desuden at fastlægge de visioner, mål og strategier, organisationen har.

Forretning er andet trin i metoden. Dette trin omfatter at få objekter – ansvar og processer – fastlagt for at kunne beskrive mere operationelt, hvordan den enkelte opgave løses.

Teknik-aktiviteten er det tredje trin og skal sikre, at den fremtidige arkitektur bliver velbeskrevet. Denne del dækker over en afklaring og design af den nuværende arkitektur på fire områder:

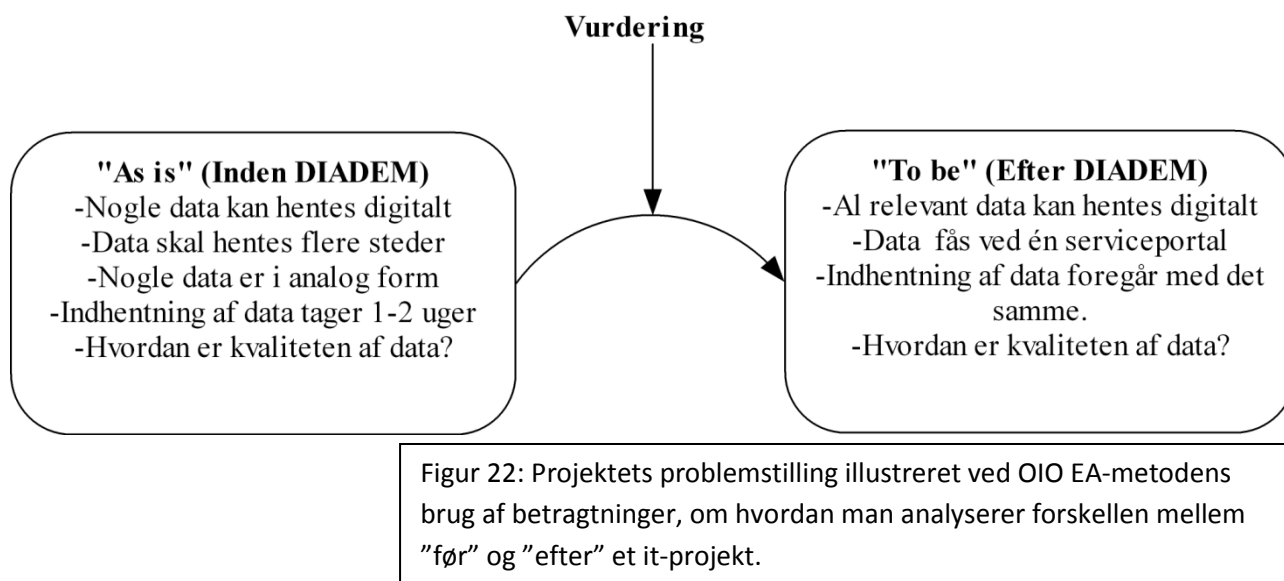
- Informationsarkitektur
- Applikationsarkitektur
- Servicearkitektur
- Teknologiarkitektur

Gap-analysen er det fjerde trin, hvis formål er at analysere forskellen mellem den nuværende og den ønskede it-arkitektur. Denne forskel kan i næste trin benyttes i tilvejebringelsen af en plan for at komme fra "as-is"-arkitekturen til "to-be"-arkitekturen.

Forandrings-aktivitetens mål er at sikre realiseringen af den fremtidige Entreprise Arkitektur gennem tilvejebringelse af overordnede retningslinjer og en konkret plan for realiseringen af det ønskede it-landskab. Den sidste del af dette trin er en konsekvensanalyse af projekterne, der skal bringe "as-is"-arkitekturen til "to-be"-arkitekturen og dokumentere deres eventuelle negative påvirkninger. (IT- og Telestyrelsen, 2009)

10.2 Hvilke dele af OIO EA-metoden kan benyttes i dette speciale?

OIO EA-metoden er som tidligere beskrevet designet til flere forskellige formål. Disse formål vedrører i høj grad udarbejdelse af produkter for en offentlig myndighed. Det er meningen, at metoden kan tilpasses forskellige andre formål, og dette projekts problemstilling illustreres i figur 22.

Det vil sige, at specialets problemstilling er fokuseret på en vurdering af det enkelte datasæt og disses datakvalitet ift. den service, DIADDEM skal være. Om OIO EA-metoden står der beskrevet følgende:

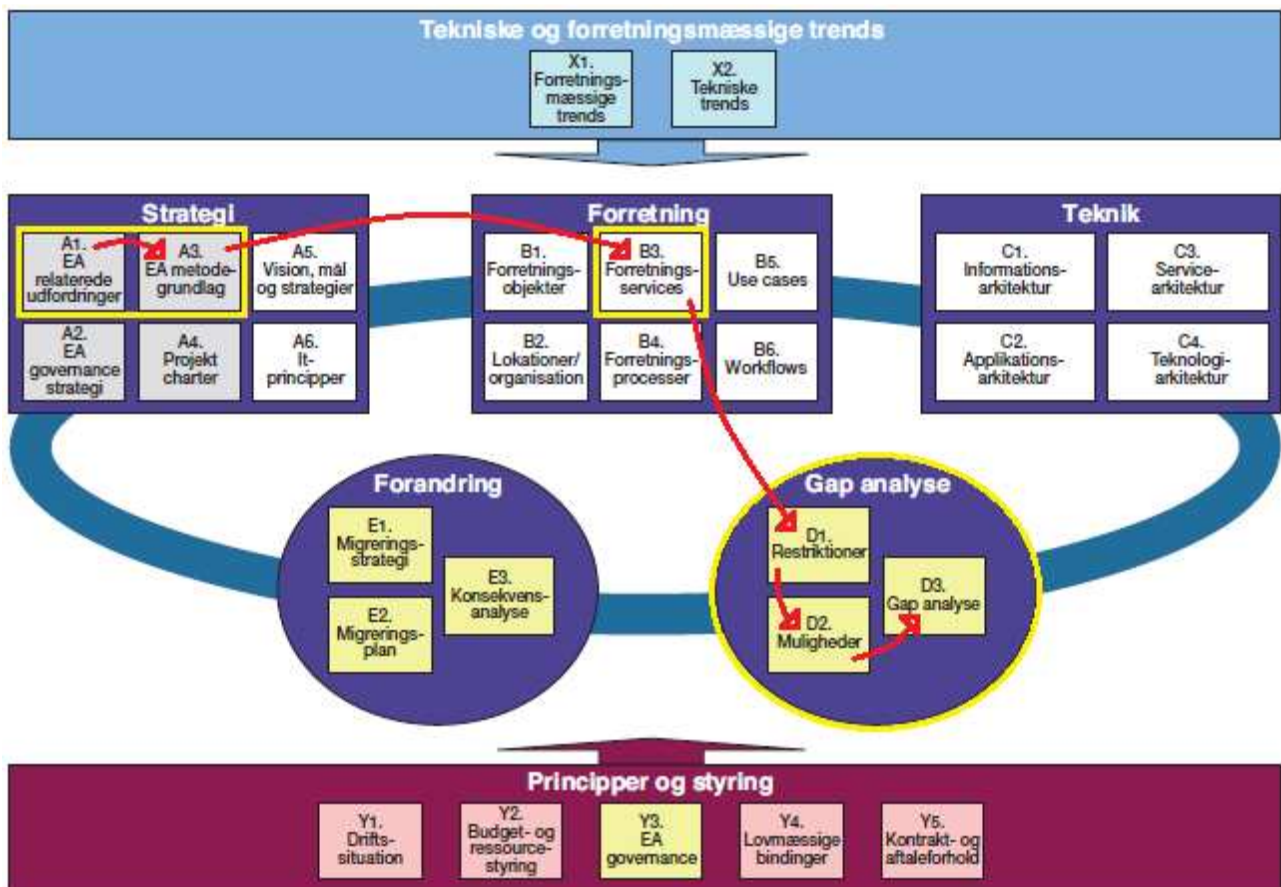
"OIO-EAs vigtigste mål er at sikre at teknologi-beslutninger og teknologi-projekter er solidt forankrede i forretningens mål og strategier, og hjælper til at gennemføre disse."
(IT- og Telestyrelsen, 2009)

Tanken bag dette speciale er ikke at skabe et faktisk produkt, men er i høj grad rettet mod at analysere de beslutninger, der tages i DIADDEM-projektet, og som har indflydelse på, om den endelige DIADDEM-løsning opfylder DIADDEM's egne hovedmål. Jeg vil analysere DIADDEM-projektets bestanddele og sammenhæng til strategier og den øvrige digitale forvaltningsscene.

Ved anvendelse af metoden er det essentielt, at metoden tilpasses formålet. Det betyder, at man sjældent vil skulle udføre alle trinene i OIO EA-metoden, hvilket også gælder for denne problemstilling. Det, der efterspørges i dette speciale, er en metode, der kan ligge til grund for en problemløsning og lede hen til en endelig konklusion.

OIO EA er anvendelig i denne sammenhæng, fordi den netop beskriver situationen, hvor et eksisterende produkt (as-is) ønskes ændret (to-be) gennem strategier, business cases, trends og politik.

Dette projekts problemformulering søger ikke at skabe en fremtidig opbygning af en offentlig ejendomsdataportal, men er i højere grad en klarlægning af de beslutninger og valg af elementer, der udfordrer et offentligt digitalt projekt på ejendomsområdet, og det er især i forhold til dette formål, metoden skal anvendes og tilrettes. I figur 23 ses, hvilke dele af OIO EA-metoden der er væsentlige og kan tilpasses dette speciales problemstilling.

Figur 23: OIO EA-metoden tilpasset til dette speciale i oversigtsform. (IT- og Telestyrelsen, 2009)

De grå bokse under strategiaktiviteten (jf. figur 11) er opstartsaktiviteter, der udføres for at etablere grundlaget for OIO EA-arbejdet. Dette speciale behandler A1 "EA relaterede udfordringer" i afsnit 10.3 "Kritik af metode". I netop dette afsnit konkretiseres

det, hvilke trin i OIO EA-metoden der er brugbare i forhold til dette projekts problemsstilling, hvilket fører videre til trin nr. A3 "EA metodegrundlag", som er indeværende afsnit, der beskriver metodegrundlaget. Baggrunden for udeladelsen af A2 "Governance strategi" og A4 "Projekt charter" er, at dette projekt ikke skal tilpasses en speciel organisations struktur, men blot en problemstilling. Hvis specialet var sat i rollen som værende et ministerium, styrelse eller kommune, kunne disse trin benyttes til at skabe sammenhæng mellem organisationsstrukturen og OIO EA-metoden. A5 "Vision, mål og strategier" og A6 "it-principper" beskriver normalvis projektets visioner, strategier og it-retningslinjer. I dette projekt er der en problemformulering og ikke en særlig vision om, at et klart definerbart mål skal nås. Der skal i stedet besvares de spørgsmål, der fremgår af problemformuleringen.

Trin 2 i OIO EA-metoden omhandler forretningsaktiviteten. I dette projekt identificeres de relevante begreber i form af strategier, projekter og aktører i afsnit **XX** "Foranalysen". B1 "Forretningsobjekter" og B2 "Lokationer/organisation" er i dette speciale ikke relevant, da trinene er fokuseret på udviklingen af en informationsarkitektur og omhandler styrkelsen af bestemte enheder i en organisation for at realisere organisationens mål. B3 "Forretningservices" omhandler de forretningsmæssige services, som organisationen udbyder. Dette trin benyttes i dette speciale som trinnet, hvor der gøres rede for, hvordan den nuværende situation er; altså hvordan indhentningen af ejendomsinformationer til en ejendomshandel foregår i dag. Dette trin er også, hvad der kan betegnes for "as is"-situationen og er placeret i **afsnit 7.3** "Præsentation af projektplanen for DIADEM". B4 "Forretningsprocesser", B5 "Use cases" og B6 "Workflows" beskriver de forretningsmæssige processer, "use cases", og hvordan opgaver løses. Dette projekt involverer ikke egentlige opgaver i en organisation, og derfor udelades disse trin.

Trin 3 er teknikaktiviteten. I dette trin dokumenteres og designs den nuværende: fremtidige informations-, applikations-, service- og teknikarkitektur. I dette speciale er der ikke tale om en ændring af arkitekturen, og derfor udelades disse trin.

Trin 4 i OIO EA-metoden omhandler gap-analysen. D1 "Restriktioner" er til for at give en oversigt over restriktioner, der skal tages højde for i en migrationsplan. I dette pro-

jekt vurderes måden, hvorpå man kommer fra en "as is"-situation til en "to be"-situation, som vist på figur 5. D1 "Restriktioner" kommer derfor til udtryk i vurderingerne i afsnit 7, "Kvalitetsdeklaration", der vil synliggøre eventuelle restriktioner i at opnå en DIADEM-løsning, der opfylder de fastsatte hovedmål i projektplanen for DIADEM. D2 "Muligheder" vil normalvis være trinnet, hvor man afdækker mulighederne i form af gavnlige forretningsmæssige, tekniske og økonomiske konsekvenser. Dette vil i samme grad som restriktionerne være indholdet af vurderingerne i afsnit 7, "Kvalitetsdeklaration". D3 "Gap analyse" er analysen af forskellene mellem den nuværende og den fremtidige arkitektur. I dette speciale er dette trin placeret i afsnit 8 "Sammenfatning af problemløsning", hvor kvalitetsdeklarationen og vurderingerne heri sammenholdes med målsætningerne i projektplanen for DIADEM. Afslutningsvis vil resultaterne af denne analyse og de samlede vurderinger summeres op i afsnit 9, "Konklusionen".

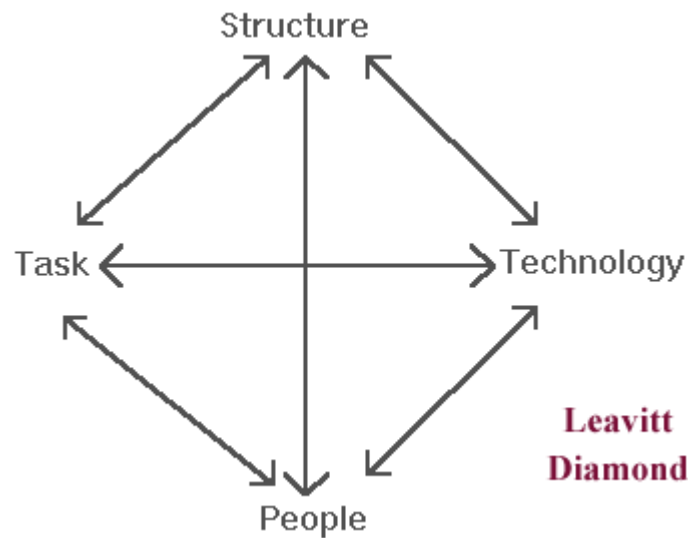
Trin 5 i OIO EA-metoden omhandler forandringsaktiviteten. Normalvis vil der jo netop være en forandring fra en "as is"-situation til en "to be"-situation. Dette speciale har dog ikke til formål at forandre en tilstand, men omhandler i stedet en vurdering af DIADEM-projektets forsøg på at forandre en tilstand.

Noget, der sædvanligvis også vil påvirke et projekt, er udefrakommende principper og styring, som det fremgår af OIO EA-metoden (Y1-Y5). I dette speciale er der ikke egentlige principper og styring på nær problemformuleringen. Men hvis et ministerium skulle benytte metoden til et givet projekt, ville det være under påvirkning af love og ansvarsområder.

Fremover i specialet vil der også henvises til OIO EA-metoden, når elementer fra DIADEM kan knyttes hertil. Denne knytning har til formål at skabe en metodisk forståelse af DIADEM-projektet og terminologien i OIO EA-metoden.

10.3 Kritik af metode

Der findes flere brugbare metoder til at imødegå problemstillingen i dette projekt ud over OIO EA-metoden. Elementerne i OIO EA-metoden går til dels igen i Leavitts organisationsmodel: "Diamond". Denne model er illustreret i figur 24.

Figur 24: Leavitts organisationsmodel kaldet "Diamond"(Leavitt, 1965).

I Leavitts model benyttes de fire forskellige elementer struktur, opgave, teknologi og mennesker til at forklare, hvordan ændringer i det enkelte element kan påvirke de øvrige elementer. F.eks. hvordan en ændring i organisationsstrukturen kan påvirke ansattes adfærd og de opgaver, der udføres. OIO EA-modellen har flere fællestræk med Leavitts organisationsmodel, og elementerne går igen i OIO EA-metoden, der også fremhæver sammenhænge mellem organisationsstrukturen, teknologien, opgaverne og relevante personer. OIO EA er i forhold til Leavitts model mere produktfokuseret, hvor "Diamanten" i højere grad er skabt til at forklare, hvordan elementer i en organisation påvirker hinanden. OIO EA-metoden inkluderer ydermere elementer, der kan påvirke et produkt, såsom trends og økonomi. Indenfor offentlig digital forvaltning i Danmark benyttes OIO EA-metoden, og da dette speciale har til hensigt at lave vurderinger af et it-projekt baseret på denne metode, findes OIO EA-metoden den mest relevante. Desuden indgår elementerne fra "Diamanten" i OIO EA-metoden og har dermed en indirekte påvirkning.

Dette speciale er ikke produktfokuseret på samme måde som DIADEM-projektet, men er i stedet mere fokuseret på vurderingen af datakvaliteten i forhold til de målsætninger, der søges opnået i DIADEM-projektet. Der findes andre enterprise-arkitekturer som for eksempel TOGAF, FEAF og Zachmann (IT- og Telestyrelsen, 2009). Disse arkitektur-metoder har mange fællestræk med OIO EA og er benyttet i konstruktionen af OIO EA-

metoden. OIO EA-metoden er den anbefalede metode ved digitale danske forvaltningsløsninger, og da de andre metoder indirekte indgår i denne, vælges OIO EA i dette projekt. Dette vælges på trods af at OIO EA-metoden ikke er simpel at benytte i speci- let grundet den store grad af tilpasning. Fordelene ved at benytte metoden og lære den at kende gennem praksis vægtes højt, da netop kendskab til denne metode giver en si- degevinst i form af forståelse for moderne danske it-projekters opbygning og processer.

Reference List

Arbejdsgruppen vdr.ejendomsidentifikation (2007). *Den fælles ejendomsreference anvendt til identifikation af umatrikulerede arealer.*

Arbejdsgruppen vedrørende bedre statslige it-projekter (2010). *Professionalisering af arbejdet med it-projekter i staten* København: Finansministeriet.

Bornholm Kommune (2010). Beskrivelse af Kystnærhedszonen. Retrieved 3-9-2010, from

By og Landskabsstyrelsen (4-6-2010a). Kystnærhedszonen. Retrieved 2-9-2010a, from

By og Landskabsstyrelsen (1-8-2010b). PlansystemDK. Retrieved 16-9-2010b, from

Bygnings- og Boligregistret. (3-6-2009a). BBR -datakvalitet. 20-8-2010a.

Ref Type: Pamphlet

Bygnings- og Boligregistret (1-12-2009b). Nyt BBR. Retrieved 1-9-2010b, from

CEN (6-6-2008). CEN data quality.

<http://www.cen.eu/cen/Sectors/Sectors/Construction/Events/Documents/nl54conclusionsandrecommendationsfromcenstandinnwor.pdf>. Retrieved 8-7-2010, from

<http://www.cen.eu/cen/Sectors/Sectors/Construction/Events/Documents/nl54conclusionsandrecommendationsfromcenstandinnwor.pdf>

Danmarks Arealinformation (2007). *Dokumentation af datamodel.*

Danmarks domstole (27-9-2007). e-Tinglysning. Retrieved 23-9-2007, from

Danmarks Miljøportal (2009). *Ny datamodel for Danmarks Arealinformation version 2.0.*

dinepenge.dk (18-8-2010). Stor chance for erstatning for tinglysning. Retrieved 26-8-2010, from

Domænebestyrelsen for Bygninger, B. o. F. (2009). *Digitalisering af offentlig byggesagsbehandling - overordnet projektplan*.

Domænebestyrelsen for Bygninger, B. o. F. (1-12-2010). Handlingsplan 2009.

Ref Type: Pamphlet

Domsstolstyrelsen (17-8-2010). E-tinglysning. Retrieved 26-8-2010, from

dr.dk (8-11-2005). Advokat: Brænd tilstandsrapporten. Retrieved 25-8-2010, from

Erhvervs og Byggestyrelsen (1-8-2010). Domænebestyrelsen for bygninger, boliger og forsyning. Retrieved 19-9-2010, from

Erhvervs- og Byggestyrelsen. (1-1-2009). Projektplan, DIADEM.

Ref Type: Pamphlet

Erhvervs- og Byggestyrelsen (14-6-2010a). boligejer.dk. Retrieved 14-9-2010a, from

Erhvervs- og Byggestyrelsen (15-6-2010b). Erhvervs- og byggestyrelsen. Retrieved 20-9-2010b, from

Erhvervs- og Byggestyrelsen (2010c). OIS.dk. Retrieved 25-8-2010c, from

Erhvervs- og Byggestyrelsen & COWI A/S. (11-4-2008). Businesscase, DIADEM.

Ref Type: Pamphlet

Et samarbejde mellem faginstitutioner og universiteter i Norden (2006). *Ejendomsregistrering i de nordiske lande*. København: Sangill Grafisk Produktion.

Helle Algreen Ussing (1986). *Projekt og rapport*. (4 ed.) Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.

Henrik Larsen (2008). *Standardisering af kommuneplandata* København: By og landskabsstyrelsen.

IT- og Telestyrelsen (21-4-2009). OIO-EA. <http://ea.oio.dk/>. Retrieved 10-6-2010, from <http://ea.oio.dk/>

Kommunernes Landsforening (1-6-2009). Digitalisering af det grønne ejendomsskema.

Kommunernes Landsforening (1-9-2010). Åbne standarder for geodataområdet. Retrieved 13-9-2010, from

Kort og Matrikelstyrelsen (1-1-2010). MiniMAKS. Retrieved 9-9-2010, from

Landsplanafdelingen (2002). *Planloven i praksis*.

Lars Bodum. (1-9-2007). GIS og geodata - datakvalitet. 24-8-2010.

Ref Type: Slide

Lars Brodersen. (1-1-2006). Pixivejledning i projektmetode. Aalborg Universitet.

Ref Type: Pamphlet

Lars Brodersen (2008). *Kommunikation med kort*. (1 ed.) Nyt teknisk forlag.

Lars Buhl (2001, October 1). Registrering af offentligretlige rådighedsindskrænkninger i matriklen. *Juristen*, 10.

Leavitt, H. J. (1965). Applied organizational change in industry: structural, technological and humanistic approaches. In *Handbook of organizations* (Chicago.

Leif Becker Jensen (2005). *Fra patos til logos*. (1 ed.) Roskilde: Roskilde universitetsforlag.

Line Træholt Hvingel (2009). *Matriklen*.

Magnus Bredsdorff (30-6-2008). Bygningssagkyndige overser graverende fejl på tag og bad. Retrieved 25-8-2010, from

Miljøministeriet, KL Danske Regioner & Den Digitale Taskforce (1-1-2010a). Danmarks miljøportal.

Retrieved 25-8-2010a, from

Miljøministeriet, K. o. M. (2007). *Stedet som indgang til digital forvaltning* København: Miljøministeriet.

Miljøministeriet, K. o. M. (2008). *Redegørelse om den geografisk infrastruktur 2007* København:

Miljøministeriet, Kort og Matrikelstyrelsen.

Miljøministeriet, K. o. M. (2009). *Redegørelse om infrastruktur for geografisk information 2008*

København: Miljøministeriet.

Miljøministeriet, K. o. M. (2010b). *Redegørelse om den geografiske infrastruktur 2009* København:

Miljøministeriet.

Miljøministeriet, skov og naturstyrelsen Landsplanafdelingen Servicefællesskabet for geodata (1-12-2004). PlanDK2 model for kommunale plandata. <http://www.plansystemdk.dk/NR/rdonlyres/5E6AA422-7453-4CA4-A29F-959575547EEA/16578/PlanDK5.pdf>. Retrieved 18-8-2010, from <http://www.plansystemdk.dk/NR/rdonlyres/5E6AA422-7453-4CA4-A29F-959575547EEA/16578/PlanDK5.pdf>

Ministeriet for Videnskab, T. o. U. (1-6-2003). Hvidbog om IT-arkitektur. København, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Ref Type: Catalog

Modernisering.dk (15-1-2008). Den digitale taskforce. Retrieved 16-9-2010, from

Modernisering.dk (18-6-2009). Styregruppen for tværoffentlige samarbejder. Retrieved 11-9-2010, from

Morten Aaby Smith (2010). *Automatisk lokalisering af ændret NBL § 3 natur*.

Niels Rytter (2-9-2010). Boligsælgere lokker med energimærke. Retrieved 2-9-2010, from

Økonomi- og Erhvervsministeriet. (1-1-2005). Bedre og billigere bolighandel. Datagraf Auning A/S.

Ref Type: Catalog

Poul Daugbjerg, K. V. H. (2000). *Ejendomsdata*. København: Kort og Matrikelstyrelsen 2000.

Rasmus Karkov (2010, March 14). Inkompetence er skyld i offentlige it-fiaskoer. *Information*.

Regeringen, K. o. D. R. (1-6-2007). Strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010.

København, Schultz Grafisk A/S.

Ref Type: Catalog

Rigsrevisionen. (1-4-2004). Beretning til statsrevisorerne om Bygnings- og Boligregistret. 20-8-2010.

Ref Type: Pamphlet

Rigsrevisionen (18-8-2010). Beretning til statsrevisorerne om det digitale tinglysningsprojekt.

Retrieved 26-8-2010, from

Stedfæstelsesprojektgruppen i regi af Kort og Matrikelstyrelsen, P. L. f. o. A. U. (14-1-2008).

Anbefalinger til håndtering af stedfæstelse af servitutter og bygninger på lejet grund.

Ref Type: Catalog

Styregruppen for Tværoffentlige Samarbejder (2008). *Digital adgang til oplysninger i forbindelse med ejendomshandel* Erhvervs- og Byggestyrelsen.